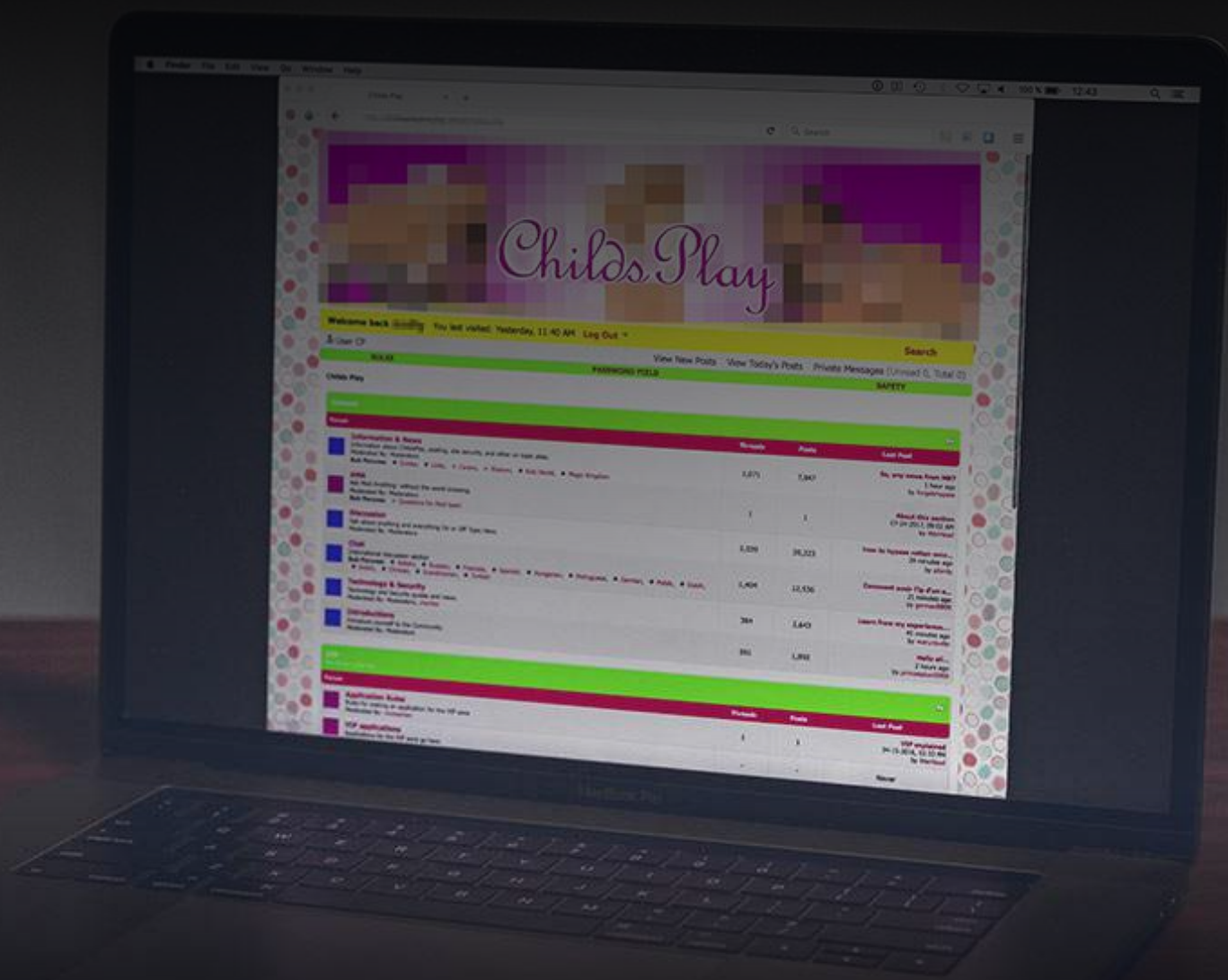

VG

Metoderapport Data-SKUP 2018

AVSLØRINGEN AV VERDENS STØRSTE OVERGREPSFORUM

Håkon Fostervold Høydal, Einar Otto Stangvik og Natalie Remøe Hansen

INNHold

INNHold	1
1 Innsendere	2
2 Innledning	2
3 Slik har vi organisert arbeidet	3
4 Dette skal vi fortelle	3
5 Data og kilder	4
5.1. Bli kjent med miljøet.....	4
5.2. Innhenting av data og utvikling av analyseverktøy	4
5.3. Intermesso: Vi identifiserer en overgriper	5
5.4. Tilbake til start – nesten	6
5.5. En verdensnyhet: Slik lokaliserer vi en server på det mørke nettet.....	7
5.6. Analysene av «Childs Play».....	10
5.7 Reise til Australia: Møte med kilder.....	11
5.8. Første konfrontasjon: Den australske spesialenheten	12
5.9. Datastøtte ved intervjuer, del 1.....	13
6 Avtalen med australsk politi	13
6.1. En krevende avtale.....	13
6.2. Å fotfølge en politioperasjon med egne analyser	14
6.3. Datastøtte ved intervjuer, del 2	14
6.4. Jakten på «WarHead»: Søk på det åpne nettet	15
6.5. Identifisering ved kryssing av informasjon	15
6.6. Andre konfrontasjon: Intervjuene i Brisbane.....	16
7 Motstand mot publisering	16
8 Etiske utfordringer	17
8.1. Når publiserer vi?	17
8.2. Publisering uten politiets samtykke	17
8.3. Tilstedeværelse på overgrepforumene	17
8.4. Den norske overgriperen	17
8.5. Identifisering av aktørene.....	18
9 Konsekvenser	18
10 Avslutning	19
11 Vedlegg	20
Vedlegg 11.1: Slik fungerer det mørke nettet	21
Vedlegg 11.2: Nedtrekk og analyse av forumdata	23
Vedlegg 11.3: Identifisering via passordgjenoppretting	27
Vedlegg 11.4: Lenker til artikler	29
Vedlegg 11.5. PDF-er av avisartikler	32

1 INNSENDERE

Prosjekt: Avsløringen av verdens største overgrepforum

Innsendere:

Håkon Fostervold Høydal, hakon.fostervold.hoydal@vg.no - 9517 9197

Einar Otto Stangvik, einar.otto.stangvik@vg.no

Natalie Remøe Hansen, natalie.remoe.hansen@vg.no - 9246 4096

Takk til:

Erlend Ofte Arntsen, Maria Knoph Vignæs, Anders Sooth Knutsen, Svein Kjølberg, Tore Kristiansen, Krister Sørbø, Tom Byermoen, Mathias Jørgensen, Torfinn Weisser, Erlend Fernandez Stedding, Eivind Haugen og Øystein Furu Reistadbakk.

Publisert:

7.oktober 2017

Kontaktperson:

Håkon Fostervold Høydal - 9517 9197

Redaksjon:

Verdens Gang

Pb. 1185 Sentrum, 0107 Oslo

Sentralbord: 22000000

2 INNLEDNING

La de som skjuler seg, bli sett. Dette har vært prosjektet siden Einar og Håkon i 2013 begynte arbeidet med å identifisere de som deler overgrepbilder av andre, samtidig som de selv skjuler seg bak anonyme brukernavn. Saken om «Childs Play» er hittil siste del av dette prosjektet. For hver nye dokumentar har vi beveget oss lenger inn i materien. Vi har gått fra det åpne nettet til det mørke, krypterte nettet. Vi har gått fra gutterommet til den hemmelige politioperasjonen, fra det nasjonale til det internasjonale.

I 2015 publiserte Einar, Natalie og Håkon dokumentaren «Nedlasterne», hvor vi konfronterte nordmenn som hadde lastet ned overgrepsmateriale fra nettet. Det ble en av de mest sette dokumentarseriene i VG, og vi fikk nedlasterne i tale på en måte som sjelden hadde vært gjort før.

Likevel var det noe som manglet. De vi identifiserte var nedlasterne - sluttbrukerne av overgrepsmateriale. Vi ønsket å komme nærmere bakmennene, dem politiet kaller «produsentene»: De som tar bilder mens de forgriper seg på barn.

Allerede i 2015 kjente vi til flere overgrepforum på det mørke nettet. Også her ble «Nedlasterne» flittig debattert. Én kommentar ble sittende i oss:

«Idiotene som ble tatt var nedlastere fra det åpne nettet. TOR [det mørke nettet] er ennå trygt og godt. Livet er bra og jeg er stolt av å være medlem av en verdensomspennende bevegelse av barnelskere.»

Med det ble målet for neste prosjekt klart: Vi skal inn på det mørke nettet. Vi skal finne overgriperne og bakmennene som befinner seg der. Da også VGs nye sjefredaktør Gard Steiro satte fingeren i oss og sa «følg pengene», var mandatet gitt.

3 SLIK HAR VI ORGANISERT ARBEIDET

Håkon Fostervold Høydal i VG Helg og Einar Otto Stangvik i VG begynte research-arbeidet i november 2016. I mai, før reisen til Haag, ble Natalie Remøe Hansen i VGTV/Dagsorden inkludert. Etter publisering av hovedsaken 7. oktober ble Maria Knoph Vignæs og Erlend Ofte Arntsen koblet på arbeidet med oppfølgingssaker. Frem til mai var Svein Kjølborg fra VG Helg reportasjeleder. Deretter ble ansvaret gitt til Anders Sooth Knutsen, som leder Dagsorden-avdelingen, mens Svein hadde ansvaret for utvikling av featurefortellingen.

4 DETTE SKAL VI FORTELLE

I denne rapporten vil vi vise hvordan komplekse dataanalyser i kombinasjon med tradisjonelle journalistiske metoder utført på tre kontinenter, førte VG fram til en avsløring av internasjonale dimensjoner: At australsk, amerikansk, kanadisk og europeisk politi drev det største overgrepnettstedet på det mørke nettet, at de delte overgrepsbilder, og at de skrev det noen vil mene er oppfordringer til overgrep. Alt i det godes navn.

Dette er ikke første gang politiet har overtatt et overgrepnettsted - det har både FBI og Task Force Argos selv gjort tidligere. Det nye er at nettstedet, i løpet av de 11 månedene politiet drev det, bygget seg opp til å bli verden største overgrepnettsted. Aldri før har politiet drevet et slikt nettsted så lenge – før dette har den lengste tiden vært tre måneder.

Vi avdekket operasjonen ingen skulle vite noe om. Deretter fotfulgte vi operasjonen i åtte måneder, inntil politiet avsluttet den. Vi bygget et enormt datasett med data fra det mørke nettet og analyserte det på en rekke måter. Datasettet ga oss en fordel som få andre medier, som har rapportert om politioperasjoner, har hatt: Det gjorde oss uavhengige av politiet som kilde. Sjelden eller aldri har noe medie kunnet overvåke en hemmelig politioperasjon på liknende vis.

Men denne saken handler ikke utelukkende om de kriminelle og politiet. Den viktigste motivasjonen for å avdekke overgrepforum på det mørke nettet er ofrene – de sårbare barna. I fjor vinter ble et barn reddet ut av en overgrepssituasjon etter at vårt arbeid på det mørke nettet avdekket overgriperens identitet. Han er nå dømt til fengsel.

5 DATA OG KILDER

5.1. Bli kjent med miljøet

Da vi begynte, visste vi lite om hva vi ville klare å finne. Teknologien bak det mørke nettet skal gjøre det umulig å identifisere hvem som driver eller besøker nettsidene. All trafikk på det mørke nettet er kryptert og skjer via en rekke mellomledd for å hindre utenforstående å finne avsender eller mottaker av meldinger som deles. Likevel var det målet vårt. Se vedlegg 11.1. for en beskrivelse av hvordan det mørke nettet fungerer.

Vi bruker begrepene «nettsted», «overgrepforum», «nettforum» om hverandre når vi omtaler de digitale møtestedene for overgripere. Nettstedene er alle bygget opp som diskusjonsforum av utseende relativt likt for eksempel diskusjon.no. Flere er bygget på samme dataprogram. Forumene krever at man registrerer seg med brukernavn og passord. I noen tilfeller krever de at man også oppgir en epostadresse.

Vi ble gitt fire uker av reportasjeledelsen til å finne ut hva vi kunne finne ut.

Første punkt var å gjøre oss kjent med omgivelsene på det mørke nettet: Hvilke nettsteder er aktive? Hvilke burde vi konsentrere oss om? Er det norske medlemmer der?

Måten det mørke nettet er bygd opp på, gjør det tregere enn det vanlige nettet. Nedlasting av sider tar lengre tid enn vanlig. Det er krevende når målet er å samle data for å gjøre research. All sammenstilling av informasjon ble i begynnelsen dessuten gjort manuelt.

5.2. Innhenting av data og utvikling av analyseverktøy

Allerede i slutten av november 2016 begynte Einar derfor å lage et program som automatisk lastet ned all tekst fra flere av forumene med størst aktivitet: Elysium, Childs Play m.fl.

Vi fulgte den samme etiske linjen vi hadde lagt oss på under «Nedlasterne», og valgte ikke å laste ned bilder, kun tekst. Dette av flere årsaker: For vårt arbeid hadde bildene begrenset informasjonsverdi sammenlignet med teksten. Men viktigere var det å ta hensyn til barna som er avbildet. Bildene viser overgrepsofre, og vi vurderer i likhet med norsk politi at enhver nedlasting av et overgrepsbilde er å betegne som et nytt overgrep.

All tekst ble lastet ned til en låst datamaskin i VGs lokaler: Medlemmenes og administratorenes offentlige innlegg på forumene, med informasjon om brukernavn og dato for innlegget – ble hentet ned og lagret. Vi hadde per oktober 2017 mer enn 18 GB ren tekst –

like mye som 8000 utgaver av Ringenes Herre-triologien – fordelt på blant annet mer enn to millioner innlegg.

Deretter skrev Einar et program som gjorde at vi kunne analysere og visualisere aktivitetsnivå og utvikling over tid for datamaterialet. Dette er en komplisert metode som krever mye teknisk bakgrunnskunnskap. For de som ønsker å gå dypere inn i denne, ligger en mer utfyllende forklaring i vedlegg 11.2.

Analysene av antall innlegg på de ulike forumene gjorde det raskt klart at ett nettsted var i ferd med å vokse seg stort: «**Childs Play**». Vi bestemte oss for å fokusere på dette, og lederen «WarHead».

Det var «WarHead» som i april 2016 opprettet «Childs Play». I løpet av den påfølgende sommeren vokste antall medlemmer raskt. Hvem var «WarHead»? Vi fant diskusjonstråder som viste at den samme personen kalte seg «Curios Vendetta» på andre nettsteder. Målet vårt var å identifisere «Warhead».

For å forenkle analysearbeidet laget Einar et brukervennlig søkeverktøy for alle tekstdata som ble hentet inn fra det mørke nettet. Dette verktøyet består blant annet av en egenutviklet søkeportal, og visualiseringsverktøy basert på programvaren Kibana. Førstnevnte gjør det mulig å lete etter ord og setninger (Norway, Norw*, Norge, norsk, skandi*, Skandinavia, «jeg liker», «min datter», «i går gjorde»), samt avgrensninger som brukernavn, forum, kategorier og tidsperiode. Videre kan man følge brukernes aktivitet på tvers av forum, så lenge de benytter samme brukernavn.

Vi brukte automatiserte analyser for å identifisere ulike språk, for å finne ut hvem som skrev på norsk eller nordisk. Slik ble vi i stand til å identifisere personer som enten selv fortalte at de var norske eller skandinaver, eller som på annet vis lot seg knytte til et land eller et språk.

Etter en ukes tid hadde vi funnet et par dusin nordmenn og like mange fra Sverige, Danmark, Island og Finland.

Underveis gjorde vi testundersøkelser for å se om det var mulig å identifisere noen. «Nedlasterne» handlet om at det ikke lenger skulle være mulig å gjemme seg dersom du lastet ned overgrepsmateriale. Kunne vi klare gjøre noe liknende med medlemmene av disse forumene på det mørke nettet?

5.3. Intermesso: Vi identifiserer en overgriper

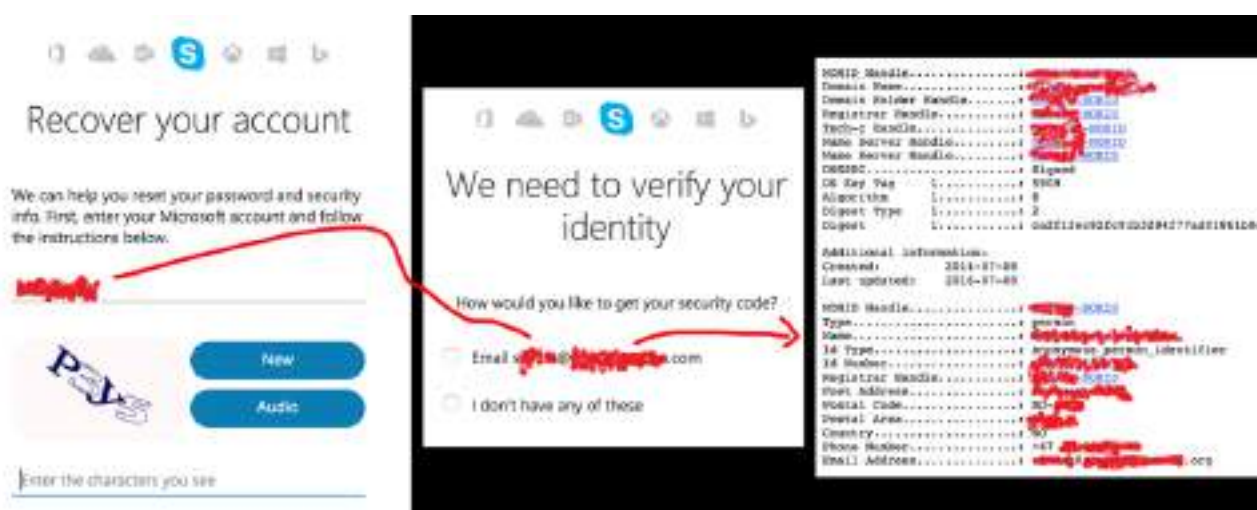
En av nordmennene vi undersøkte hadde gjort flere forsøk på å skape et norsk/nordisk miljø inne på forumet. Han hadde blant annet bedt administratoren av «Childs Play» om å opprette en egen underseksjon for

nordisk-språklige medlemmer, noe som ble gjort. Han skrev på dårlig engelsk, men med norsk brukernavn var det lett å forstå at han var fra Norge.

Ettermiddagen 5. desember 2016 sjekket Håkon etter brukere på Skype med liknende brukernavn.

Ved å påbegynne kjøring av Skypes funksjon for passord-gjenoppretting, fikk vi opp deler av epostadressen til nordmannen. Den var såpass spesiell at den raskt ledet oss videre til et nettsted som var registrert med den samme adressen.

Se vedlegg 11.3 som forklarer metoden i detalj. Det er viktig å påpeke at man ikke bryter seg inn på en annens konto ved å bruke denne metoden.

Ved å krysskoble informasjon fra mannens facebookside og andre nettsteder han var aktiv på, klarte vi å knytte det han hadde skrevet på «Childs Play» til fakta han hadde gitt om seg selv.

Helt fra arbeidet med «Nedlasterne» hadde vi satt en tydelig grense: Vi ønsket å møte pedofile og nett-overgripere, men dersom noen fortalte om fysiske overgrep, hadde vi et ansvar for å melde det til politiet. Her var vi stilt overfor en person som skrøt av å begå overgrep mot en person i nær slekt. Det ble raskt avgjort på redaktørnivå at politiet måtte informeres. Mandag 9. desember 2016 sendte sjefredaktør Gard Steiro en rapport til politiet hvor han beskrev hvordan vi fant mannen. I kapittel 9.4 redegjør vi nøyere for de etiske utfordringene omkring dette.

5.4. Tilbake til start – nesten

Og der sluttet det for oss. Beskjeden fra sjefredaktør Gard Steiro var tydelig: Så lenge det pågikk etterforskning som følge av at vi hadde varslet politiet, skulle vi ikke drive journalistikk på saken samtidig. Saken dreide seg ikke lenger om et journalistisk prosjekt, men om liv og helse.

Etter seks ukers arbeid stod vi dermed mer eller mindre uten en sak. Vi hadde identifisert en overgriper vi ikke kunne skrive om. Vi hadde også funnet at det ville være mulig å identifisere et knippe andre skandinaver. Men det var ikke interessant å gjøre «Nedlasterne» om igjen på det mørke nettet. De vi var på jakt etter denne gangen, var ikke sluttbrukerne, men bakkemennene. Administratorene. Produsentene.

5.5. En verdensnyhet: Slik lokaliserer vi en server på det mørke nettet

4. januar kl. 19.51: Etter middag og oppvask forsøker Einar en ny metode. I korte trekk leste han den åpne kildekoden som ligger til grunn for nettstedet «Childs Play». Her oppdaget han at ved å sende riktig melding til nettstedet, *kunne* nettstedet svare med hvor i verden serveren stod plassert.

Einar sendte meldingen og nettstedet svarte: Det lå på en serverer i Sydney.

IP-adresser og plassering av servere på Tor-nettverket er nærmest umulig å finne. Så hvordan fikk vi overgrepss nettstedet til å lekke denne informasjonen?

Framgangsmåten var flerdelt. Første steg innebar å etablere to servere i et serversenter i sentraleuropa, som vi brukte til å motta innkommende internett-forespørsler. Disse ble installert med operativsystemet Linux, og konfigurert til å kjøre tjenestene TinyDNS og Nginx (en webserver), samt flere egenutviklede verktøy.

Formålet med tjenesten TinyDNS, og tilhørende egenutviklede verktøy var å kunne loggføre hvem som undersøker bestemte internett-adresser. Et domenenavn ble kjøpt inn, og alle oppslag mot dette ble styrt mot de to nye serverene. Noe forenklet innebærer “oppslag” at domenenavn blir oversatt til IP-adresse. Dette skjer for eksempel når man taster inn en URL (webadresse) i nettleseren: Datamaskinen vil da sende ut en forespørsel for å finne hvilken IP-adresse som URLen peker mot. Returnert IP-adresse blir deretter brukt til datakommunikasjon mot oppgitt URL. I vårt tilfelle var det ønskelig å loggføre hvilke datamaskiner som etterspurte IP-adresse for URLer knyttet til vårt nye domene. Unike underdomener ble derfor oppgitt i profilfelter osv. på overgrepss forumene, eksempelvis epostadresse oppgitt som “blahblah@123123.domenenavn.com”. Hvis vi deretter kunne lese av oppslag mot “123123.domenenavn.com” i loggen på de nye serverene, så ville vi få indikasjon i retning av hvor overgrepss forumet befant seg. Loggen ville aldri peke definitivt til hvor – men indikasjonen var verdifull.

Metode to, med tjenesten Nginx og tilhørende egenutviklede verktøy, innebar blant annet å loggføre alle weboppslag. Ved å lese kildekoden til de offentlig tilgjengelige programvarene som overgrepss forumene baserte seg på, så vi at flere funksjoner baserte seg på å gjøre slike weboppslag. Ett eksempel, som gjorde seg gjeldende for “Childs Play”, var opplasting av profilbilde. Dette kunne man enten sette ved å laste opp en fil fra egen harddisk, eller ved å peke mot en URL som forumet på egenhånd skulle hente. Ved å oppgi en URL som pekte mot de nye serverene, som loggførte alle innkommende forespørsler, kunne vi se IP-adressen, og dermed lokasjon, som forespørslene kom fra.

For “Childs Play” viste det seg først at DNS-sjekken pekte mot et serversenter i Australia. Vi leide derfor en server av det samme selskapet for å komme tettere på det antatte opphavet, og etablerte tilsvarende loggførende tjenester på denne. Deretter fulgte en prosess med flere steg, som hadde til hensikt å si med så stor sikkerhet som mulig hvorvidt overgrepss forumet faktisk befant seg i samme serversenter, og i så fall: Hvilken IP-adresse det skjulte seg bak. Hele denne prosessen er beskrevet, steg for steg, under.

1. Opplasting av profilbilde

Forumet ga brukerne mulighet til å laste opp sitt eget profilbilde. Hvis brukeren ønsket, kunne han eller hun instruere forumet til å hente bildet via en lenke på nettet:

2. Lekkasje ut av Tor-nettverket

Her skjer lekkasjen. Riktig konfigurert ville forumets programvare ha hentet dette bildet med en oppkobling via Tor-nettverket. Det gjorde ikke Childs Play - trafikken gikk på det åpne nettet:

3. IP-adressen avsløres

Ved å be forumet hente bildet fra sin egen server, kunne Einar avsløre at trafikken kom fra en IP-adresse hos serverleverandøren Digital Pacific i Sydney. Han brukte flere lignende teknikker for å bekrefte at nettverksoppslagene kom fra denne samme IP-en:

```

101.0.107.34 - - [05/Jan/2017 08:09:57]
  "GET / HTTP/1.1" 302 -
4 ms req -> redirect -> req roundtrip time
101.0.107.34 - - [05/Jan/2017 08:09:57]
  "GET /a HTTP/1.0" 200 -

```

4. En mellomstasjon?

Neste spørsmål var hvorvidt IP-adressen tilhørte en exit-node i Tor-nettverket, om det var et VPN eller en proxy. En IP-adresse kan skjule hva som helst. Hvordan kunne han bekrefte at dette var overgrepsserveren, og ikke bare nok et ledd i en lengre kjede av omdirigeringer?

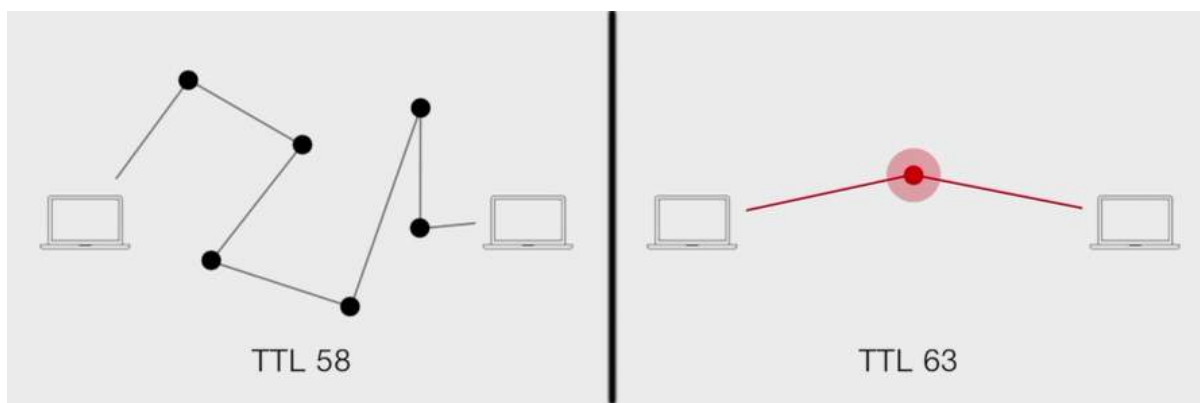
5. Timing mellom serverne

Einar kjøpte en virtuell server hos Digital Pacific - samme sted hvor den mistenkte IP-adressen var lokalisert. Deretter gjennomførte han profilbildeopplastingen på nytt, og ba forumserveren hente bildet fra hans nye virtuelle server. Einars server svarte med å dirigere forumet til stadig nye adresser på vei mot profilbildet. Dette førte til flere beskjeder, fram og tilbake, mellom serverene. Einar målte svært lav totaltid og gjennomsnittstid, og kom fram til at forumet måtte befinne seg i umiddelbar nærhet til hans innleide maskin:

6. Måling av mellomledd

Einar målte også såkalt «Time To Live», som sier noe om hvor mange mellomledd en datapakke har passert fra opprinnelsespunktet. Målingen viste at det var maksimalt ett mellomledd - et typisk resultat for servere som befinner seg i samme serverrom:

7. Måling av pakkestørrelser

Den siste testen var virkelig teknisk avansert: Måling av Maximum Transmission Unit (MTU) og fragmentering. Hver datapakke i et datanettverk har en maksimal størrelse avhengig av hvilke mellomledd den skal passere. Hver «ekstra-teknologi», som et VPN, vil gi pakken en ekstra innpakning. Ved å bruke svært lange profilbilde-adresser, og ved å sette spesifikke pakke-flagg i svarene sendt fra den skreddersydde webtjeneren, kunne Einar se at MTU for mellomleddene tilsvarte det man kan forvente i et høykapasitets- lokalt nettverk. Et VPN var altså neppe inne i bildet:

Det er viktig å påpeke hvilken nyhet dette var. Selve premisset for det mørke nettet er at dette ikke skal kunne gjøres. Krypteringen skal gjøre både serverne, nettstedene og brukerne anonyme og umulige å finne. Vi hadde jaktet på lederen «WarHead» siden november. Nå visste vi at «arbeidsplassen» hans befant seg i Sydney. Hvis alt gikk som det skulle, kunne en reise dit endelig gi oss svar på hvem han var.

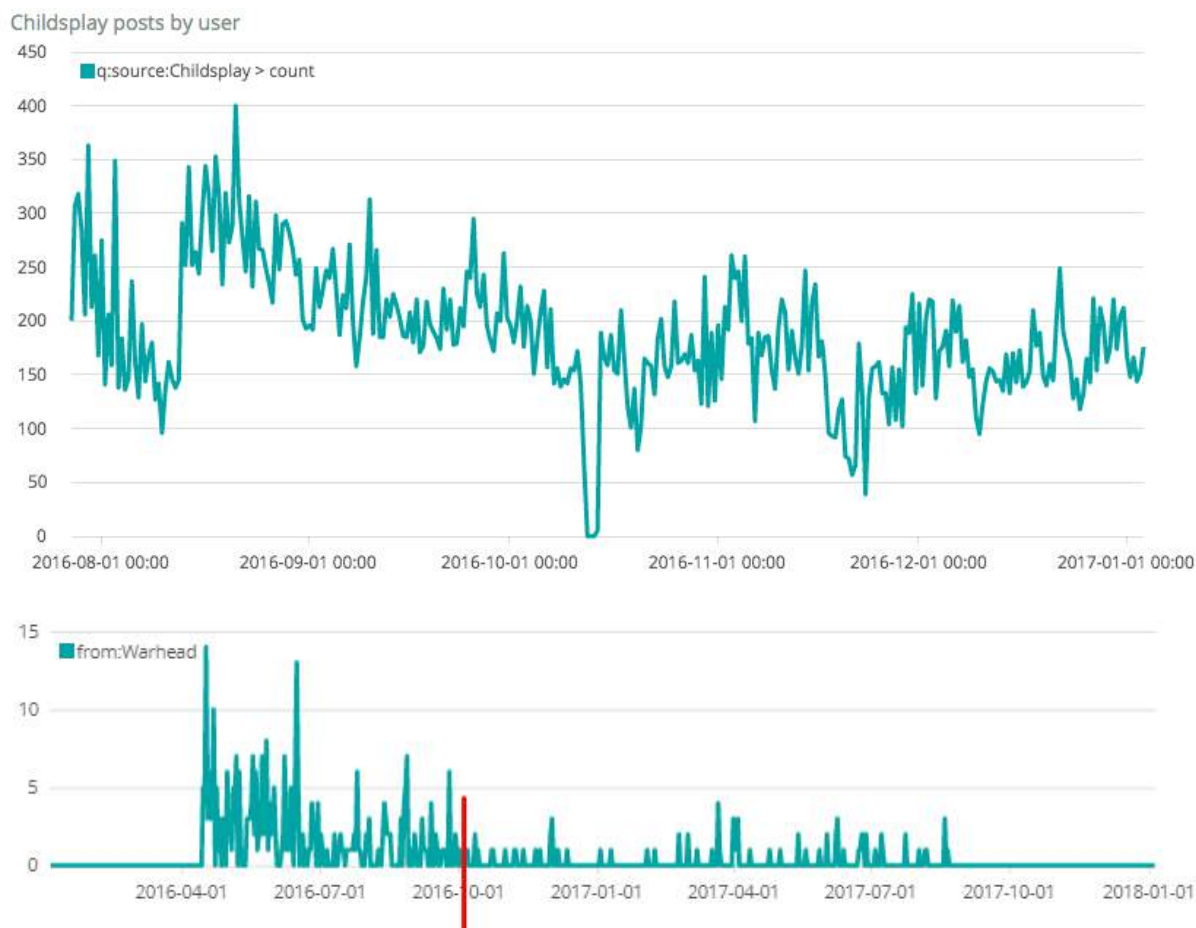
Vi skulle få langt mer enn det.

5.6. Analysene av «Childs Play»

Serveren som «Childs Play» lå på, var eid av det australske serverhotellet Pacific Digital. Nå ble målet å få disse til å fortelle oss hvem som leide serveren. Det ville lede oss til «WarHead».

Våre analyser av innleggene til «WarHead» førte til et bemerkelsesverdig funn: Høsten 2016, rundt begynnelsen av oktober, gikk antall innlegg kraftig ned. Ut fra frekvensen kunne det også virke som om adferden til «WarHead» endret seg på det tidspunktet.

Noe hadde skjedd da. Men hva?

5.7 Reise til Australia: Møte med kilder

Vi visste nå at serveren var i Sydney. Det var imidlertid så langt digital research tok oss i jakten på bakmannen. For å vite hvem som leide serveren, måtte vi ta i bruk tradisjonelt kildearbeid.

I forsøkene på å opprette kontakt med Andrew Koloadin, direktøren for Pacific Digital, var det krevende at vi ikke visste om noen i firmaet kjente til at de lagret overgrepforumet. Var det en utro tjener i firmaet som hadde opprettet nettstedet? Var direktøren selv involvert? Det var åpenbart at vi ikke kunne si konkret hva det handlet om før vi møttes ansikt til ansikt. Det gjorde det krevende å opprette kontakt, men torsdag 19. januar svarte han endelig kort: Han kunne møte oss i Sydney mandag. Det eneste han visste da, var at vi hadde informasjon som var potensielt alvorlig. Muligheten for at han ville nekte å oppgi leieren av serveren var stor.

Fredag 20. januar 2017 fløy vi til Australia med en IP-adresse i lomma. Mandag 23. januar møtte vi Koloadin, som var overraskende velvillig innstilt til vårt prosjekt.

– Jeg er like interessert som deg i å finne ut av dette. Gi meg IP-adressen, så skal du få navnet. Jeg skal ikke gå til politiet eller gjøre noe som kan ødelegge din sak, svarte han.

Med oss ved siden av undersøkte han kundeforhistorikken til IP-adressen. Serveren var leid av en «James Morgan» allerede sommeren 2014. Det var merkelig, all den tid «Childs Play» ble opprettet først i 2016.

En av de ansatte hos serverhotellet hadde allerede samme dag serveren ble leid, flagget leietakeren som mistenkelig. Det kunne vi lese fra meldinger knyttet til leieforholdet:

«Sketchy looking ID has been submitted and customer is withholding information towards their project. Phone rings out. I have requested verbal confirmation», skrev den ansatte.

Senere samme dag skrev han en ny melding:

«Confirmed via calling QC QLD police department and spoke with staff member who could verify the project is linked to law enforcement», står det i meldingen, deretter et navn og et telefonnummer: Paul Griffiths hos Task Force Argos.

Dette endret alt, nok en gang. Det var ikke kriminelle som drev «Childs Play». Det var politiet. Der stanset jakten på de kriminelle bakmennene - for øyeblikket. Ettersom målet vårt hele tiden hadde vært å finne bakmennene, kjentes det umiddelbart litt skuffende. Samtidig ble vi nysgjerrige: Hvorfor driver politiet et overgrepforum? Hvor lenge har de drevet det? Var «Childs Play» etablert av politiet, eller hadde de overtatt det fra noen andre på et tidspunkt? Hvor langt hadde politiet gått i jakten på overgripere?

5.8. Første konfrontasjon: Den australske spesialenheten

Etter å ha jobbet lenge med temaet nettovergrep, kjente vi godt til den australske spesialenheten Task Force Argos. I 2014 skapte spesialenheten overskrifter da de overtok nettstedet «The Love Zone» og drev det i tre måneder. Operasjonen førte til arrestasjoner flere steder i verden og ble slått opp som en suksess.

Morgenen etter møtet med Andrew Koloadin fløy vi til Brisbane. Vi hadde fortalt dem at vi satt på alvorlig informasjon. Likevel valgte etterforskerne John Rouse og Paul Griffiths å møte oss ute til lunsj. Å sitte på en stappfull burgerbar og fortelle to etterforskere at vi kjenner til den hemmelige operasjonen de driver, står høyt oppe på listen over samtaler vi kommer til å huske. Temperaturen på samtalen endret seg brått.

Det ble avtalt et nytt møte på politihuset dagen etter. Rouse sa at de var villige til å snakke med oss dersom de fikk vite to ting:

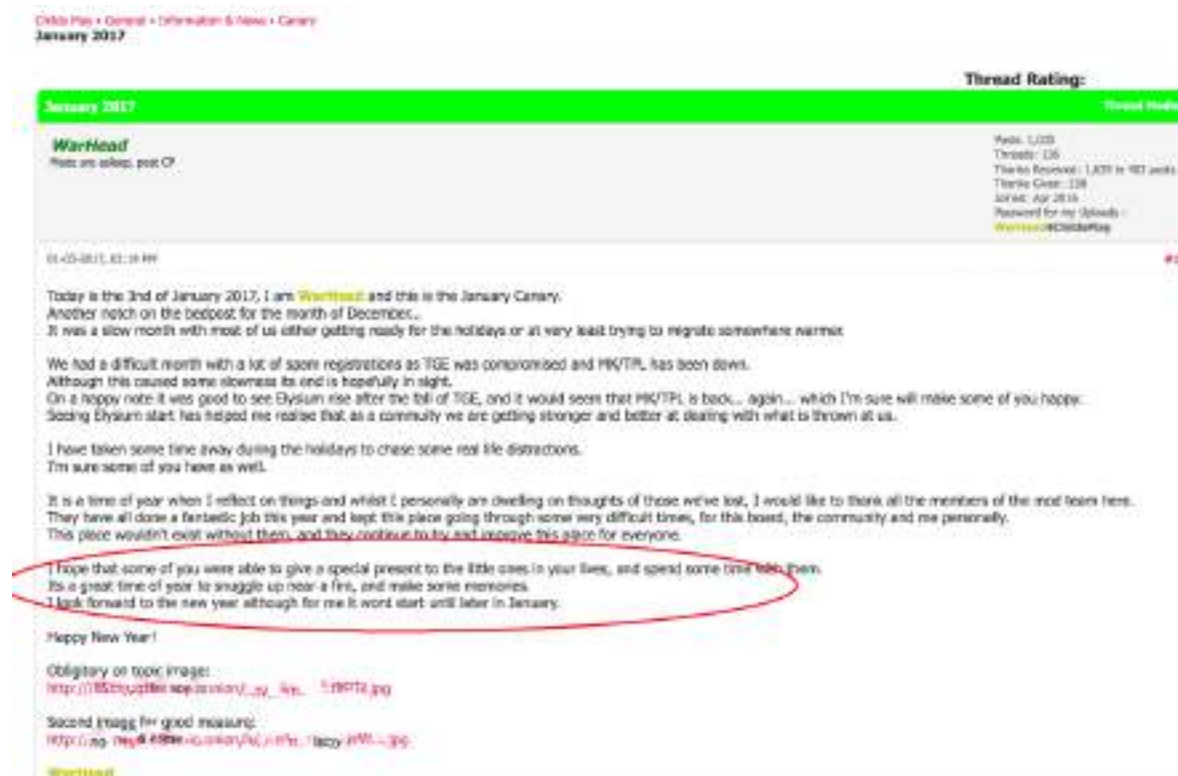
- 1) Hvordan vi fant IP-adressen til serveren, og
- 2) Hvordan vi fant navnet på den som leier serveren.

Dette ble i løpet av natten diskutert med reportasjeledelsen hjemme i Norge. Vi kom til at det var uproblematisk å informere Rouse og Griffiths om den tekniske prosedyren Einar hadde brukt for å lokalisere serveren. Selv om ingen andre hadde funnet metoden tidligere, var dette åpent tilgjengelig informasjon.

Det siste punktet var vanskeligere, siden dette var informasjon vi hadde fått fra direktøren for serverhotellet. Det var uaktuelt å avsløre ham som kilde. Vi tok kontakt med direktøren og informerte ham om at politiet ønsket informasjon fra ham. Vi gjorde det samtidig helt klart at vi ville beskytte ham som kilde uansett hvilken kontakt han valgte å ha eller ikke ha med politiet. Han var mer enn villig til å snakke med politiet, noe han informerte oss om at han hadde gjort senere samme kveld.

5.9. Datastøtte ved intervjuer, del 1

Fordelen med å allerede ha gjort grundige analyser av aktiviteten på «Childs Play» ble nå åpenbar. På møtet morgenen etter kunne Håkon fortelle Rouse og Griffiths at vi antok at de hadde overtatt nettstedet omkring september/oktober 2016 – det gjetet vi ut fra endringen i aktivitet den tiden. Vi visste at politiet ihvertfall var brukeren «WarHead», og hadde vært det siden oktober. Hjemme i Oslo hadde Einar funnet alle meldingene fra «WarHead». Han så at politiet, i kraft av å utgi seg som administratoren «WarHead», hadde publisert denne meldingen i desember:

Våre analyser av dataene gjorde det tydelig at politiet som del av operasjonen delte overgrepsmateriale selv. Hvorvidt politiet ville ha opplyst om dette selv, er usikkert. Men dataene gjorde at vi allerede dagen etter det første møtet kunne konfrontere Rouse og Griffiths med meldingen, og stille kritiske spørsmål om hvorfor de delte bilder og skrev meldinger som kunne tolkes som at politiet oppfordret til overgrep.

Vi kom hjem fra Sydney med en avtale om å bli holdt underrettet av Argos om operasjonen, mot at vi ikke publiserte saken før operasjonen var over.

6 AVTALEN MED AUSTRALSK POLITI

6.1. En krevende avtale

Å inngå en avtale med politiet er kontroversielt, og noe VG sjelden gjør.

Hvorfor valgte vi å gå med på kravet om ikke å publisere umiddelbart? For det første ville en umiddelbar publisering gi overgriperne og brukerne på nettstedet en advarsel om hva som foregikk. I verste fall kunne vi ødelegge politiets arbeid med å finne og redde overgrepsofre. Vi visste allerede da at politiet brukte metoder som var potensielt etisk problematiske. Men vi visste ikke hvorfor. Vi hadde god oversikt over aktiviteten på «Childs Play», men ikke god nok oversikt over politioperasjonen til å avgjøre at det ikke ville være skadelig for barn å avsløre operasjonen.

For det andre: Skulle vi kunne belyse hvordan operasjonen foregikk, trengte vi informasjon fra Task Force Argos selv. De ville kun gi oss det om vi gikk med på å avvente en publisering.

Både etiske og praktiske hensyn talte dermed for at vi måtte vente med publisering, og at vi kunne inngå en avtale med Task Force Argos – i betydningen at de ville informere oss om utviklingen av operasjonen.

6.2. Å fotfølge en politioperasjon med egne analyser

Det skulle vise seg å være et samarbeid som fungerte dårlig. Rouse og Griffiths, som var våre primære kontakter i i Task Force Argos, svarte sjelden på henvendelsene våre.

Vi hadde gått med på kravet om ikke å publisere før operasjonen var over. Men når er en operasjon over? Når alle mistenkte er dømt, eller når nettstedet stenges? Ville de gi oss en måneds varsel, eller en dag? Mye var uklart og usikkert.

Igjen kom vårt eget analyseverktøy til sin rett. Det lot oss følge utviklingen av «Childs Play» i sanntid, og gjorde oss i stor grad uavhengige politiet som kilde. De fleste fortellinger om politioperasjoner er enkildefortellinger fra politiet, etter at operasjonen er ferdig. Våre egne analyser av dataene fra «Childs Play» frigjorde oss fra politiets vinkling, og i kontakt med dem kunne vi opplyse dem om hva vi visste. De ville sjelden bekrefte opplysninger direkte, men ga indikasjoner på at vi var på rett spor. Ved denne formen for ikke-benektende bekreftelser bygget vi oss et bilde av operasjonen og dens deltagere: Operasjonen var et internasjonalt samarbeid mellom Task Force Argos, en politienhet i USA, canadisk politi og minst en politistyrke i Europa, antagelig flere.

6.3. Datastøtte ved intervjuer, del 2

I perioden februar til mai gjennomgikk vi alle meldingene politiet hadde skrevet som «Warhead», og fant alle meldingene hvor de hadde delt bilder. Det ble klart for oss at det var flere etiske problemer, både ved måten Task Force Argos driftet nettstedet, og at de i det hele tatt gjorde det.

Skuffelsen vi hadde følt over ikke å avsløre den «ekte» WarHead hadde gått over. Vi forstod at vi var i ferd med å avsløre hvor langt politiet er villige til å gå i kampen mot overgripere.

Et gjennombrudd kom i mai, da Paul Griffiths fortalte at han var i Haag på møte hos Europol. Einar, Natalie og Håkon kastet seg på flyet og møtte ham der. Resultatet av dette møtet viser, i likhet med reisen til Australia i januar, hvor viktig det er å møte kilder ansikt til ansikt. Åpenheten Griffiths viste var en helt annen i møte med ham enn på telefon og epost.

I dette prosjektet har tett kildearbeid gått hånd i hånd med nyvinnende innhenting og analyser av data. Det er nettopp denne kombinasjonen som har gitt så gode resultater: Unik tilgang til informasjon fra data ga grunnlag for gode kildesamtaler. Og – slik det var i Haag: Gode kildemøter ga tilgang til nye data.

På møtet i Haag fikk vi to viktige beskjeder: For det første bekreftet Griffiths at vi kunne publisere idet Task Force Argos stengte nettstedet. Når det var, visste han ikke. I februar sa han at det kunne være omkring mai, i mai var det ifølge ham et par-tre uker igjen, deretter en gang i juli. Så i september.

6.4. Jakten på «WarHead»: Søk på det åpne nettet

For det andre ga Griffiths flere viktige hint om hvem «WarHead» og «CrazyMonk», en annen bruker vi var interessert i, kunne være. Det hørte vi først da vi kom hjem og lyttet gjennom opptaket av intervjuet.

Dette var viktig, for selv om vi hadde avdekket at politiet nå drev verdens største overgrepnettsted, ville vi vite hvordan det var blitt opprettet, og av hvem. Hvem var «WarHead»?

Dette sa Griffiths:

«While we were very conscious of the fact that if they got arrested, the people who knew that they were meeting would be scouring the news stories trying to find their arrested. Somehow their arrest was reported once. It shouldn't have gotten out. About a week earlier, a guy had been arrested in northern Florida.»

I tillegg hadde Griffiths fortalt oss at de to kom fra hvert sitt land: En kom fra USA, den andre fra et annet land.

Vi visste at «Childs Play» ble flyttet til serveren i Sydney før midten av oktober. Vi søkte opp alle overgrepssrelaterte arrestasjoner fra Florida, i ukene før 13. oktober. Dette gjorde vi gjennom ordinære google-søk som vi avgrenset geografisk og datomessig. For hver Florida-dato vi fant, søkte vi opp alle arrestasjoner i USA, med en ukes slingringsmonn.

Det ledet oss fram til en nyhetsartikkel i lokalavisen i Florida, Richmond Times-Dispatch, som var publisert 5. oktober i fjor. Dette var midt i tidsvinduet hvor vi hadde sett at adferden til «WarHead» på «Childs Play» hadde endret seg (se kap. 8).

I artikkelen navngis tre menn, hvor to møttes hos den tredje. De to mennene som møttes, var ifølge artikkelen Benjamin Faulkner fra Canada og Patrick Falte fra Tennessee.

6.5. Identifisering ved kryssing av informasjon

Vi samlet sammen all åpen og tilgjengelig informasjon om dem:

– Via dyp graving i åpne kilder og sosiale medier fant vi flere av brukernavnene deres, og kunne følge overgangen fra det ene brukernavnet til det andre, mange år bakover i tid. Dette avdekket mange tusen innlegg, hvorav mesteparten var skrevet under ett av flere pseudonym, som ga innblikk i mennenes liv.

– Via det åpne nettstedet www.arrest-tracker.com fant vi hvor de var fengslet.

– Alle føderale rettsdokumenter er i USA i utgangspunktet offentlig tilgjengelige og online via Pacer. Vi logget oss inn der og fikk tilgang til alle åpne rettsdokumenter på Falte og Faulkner. Det ga oss informasjon om advokatene deres, som vi kontaktet.

Vi så at Falte og Faulkner hadde to tiltaler mot seg: Den ene handlet om et overgrep de gjorde få dager før de ble arrestert av Homeland Security. I denne saken skulle det falle dom 15. september. Griffiths sa at de antagelig ville stenge ned «Childs Play» omkring det tidspunktet. Det ga oss en mulig publiseringsdato.

Den andre rettssaken var i Tennessee, og er ennå ikke holdt. Store deler av tiltalen er sladdet, men ut fra at de står tiltalt for å «*knowingly engage in a child exploitation enterprise*», skjønnte vi at dette er rettssaken om et av overgrepsnettstedene de drev på det mørke nettet.

I juni hadde vi omrisset av hva som hendte den første oktoberhelgen 2016: To menn, hvorav en var «WarHead», hadde møttes hos en tredjeperson for å forgripe seg på en fire år gammel jente. Den samme helgen ble de arrestert av Homeland Security Investigations. Nå visste vi hvilken amerikansk instans som var samarbeidspartneren til Task Force Argos.

6.6. Andre konfrontasjon: Intervjuene i Brisbane

I midten av august bestemte vi oss for å sette press på Griffiths og Argos. Overraskende nok sa de ja da vi ba om å komme ned og gjøre intervjuer. Det var et signal om at driften av «Childs Play» gikk mot slutten.

Natalie, fotograf Tore Kristiansen og Håkon reiste til Australia. Einar ble i Norge som teknisk støtte. Vi tok opp alle intervjuene og sendte dem over til Einar, som hørte på dem mens det var natt i Brisbane, og kom med innspill til intervjuet dagen etter.

Vi manglet fremdeles detaljert informasjon om politioperasjonen. Fortsatt måtte vi lirke ut informasjon ved å fortelle dem hva vi antok ut fra våre egne dataanalyser, og deretter tolke svaret de ga oss.

Samtidig svarte de velvillig på kritiske spørsmål om de moralske dilemmaene de stod overfor: Hvorfor kunne de dele bilder av overgrep når de var ute etter å ta personer som gjorde nøyaktig det samme? Hvorfor måtte de drive nettstedet så lenge?

7 MOTSTAND MOT PUBLISERING

Onsdag 13. september 2017 stengte Task Force Argos «Childs Play». De gjorde det uten å melde fra til oss på forhånd, slik avtalen hadde vært. De gikk imidlertid ikke ut med stengningen offentlig.

«Childs Play» var lagt ned, men det var i løpet av arbeidet blitt klart for oss at operasjonen mot dette nettstedet bare var en del av et kontinuerlig arbeid som flere politienheter har mot flere overgrepsforum. Mye av dette arbeidet pågår ennå.

For å sikre oss mot at vi ikke publiserte informasjon som kunne ødelegge for pågående operasjoner, ba vi Rouse og Griffiths om å lese gjennom før publisering.

Til tross for at de svarte på alle våre kritiske spørsmål da vi besøkte dem i Brisbane, viste det seg raskt at de var sterkt misfornøyde med vår kritiske vinkling.

Avtalen hadde vært at vi kunne publisere straks «Childs Play» var stengt. Nå, en uke før publisering, endret de mening: Nå ønsket de at vi skulle vente til etter at rettssaken i Tennessee var ferdig. Denne rettssaken er imidlertid ikke engang berammet, og vil bli en langvarig affære tidligst høsten 2018.

Rouse og Griffiths sa at publisering kunne ødelegge rettssaken i USA ved at vår artikkel ble tolket av dommeren som forhåndsprosederer. Vi konfererte med amerikanske advokater, som svarte at det ikke var slik. All den tid både politi og de tiltalte deltok i artikkelen, kunne den ikke bli sett på som et partsinnlegg. Vi valgte derfor å holde på publiseringsdatoen.

8 ETISKE UTFORDRINGER

8.1. Når publiserer vi?

Skulle vi publisere umiddelbart etter at vi avdekket at det var en politioperasjon, eller gå med på ønsket fra Task Force Argos om å vente til de var ferdige med operasjonen? Vi bestemte oss for å vente, selv om det skulle vise seg å ta åtte måneder. Hovedargumentet var at vi ikke hadde nok informasjon til å vite konsekvensene av å publisere før politiet hadde avsluttet sin operasjon.

8.2. Publisering uten politiets samtykke

I en uke diskuterte vi med Task Force Argos og forsøkte å finne årsaken til at de ville vi skulle vente. Vi tolket det til slutt dit hen at Task Force Argos følte artikkelen ville ødelegge deres forhold til USAs Homeland Security. Det var ingen grunn til å vente med publisering, og vi informerte Task Force Argos om dette. Vi lot dem lese gjennom artikkelen, og ba dem si fra hvis detaljer om pågående operasjoner måtte utelates. De ba oss stryke to detaljer. Vi etterkom det de ønsket.

8.3. Tilstedeværelse på overgrepforumene

Ifølge norsk lov er det ulovlig i det hele tatt å gjøre seg kjent med hvor overgrepsmateriale ligger på nettet. Vi besøkte forumene som ordinære brukere, noe som innebar å opprette brukernavn og slik bidra til forumets størrelse. Som journalister har vi likevel en viss beskyttelse til å oppsøke slike fora, hvis det er samfunnsmessig viktig. Det mener vi det er.

Vi valgte ikke å laste ned bilder. Loven er imidlertid medieavhengig, så nedlasting av tekst er like ulovlig som bilder. Det er likevel en forskjell på tekst og bilder når hensynet til barna skal vurderes. Enhver nedlasting av et overgrepsbilde er å betegne som et nytt overgrep.

8.4. Den norske overgriperen

Det er aldri en enkel avgjørelse å overlevere upublisert materiale til politiet, slik vi vurderte å gjøre etter å ha identifisert den norske overgriperen på «Childs Play». Informasjonen vi satt på, tydet på at det var en rekke med pågående overgrep vi leste om på forumet. Mannen skrøt av overgrep han hadde gjort, og overgrep han ville komme til å gjøre. Vi visste hvem han var, hvor han bodde, og også med stor sannsynlighet hvem offeret var. Sjefredaktør

Gard Steiro ble raskt koblet inn, og det var flere diskusjoner internt om hvordan vi skulle forholde oss til dette.

Dette var en problemstilling vi hadde snakket om allerede under «Nedlasterne» i 2015: Hva gjør vi dersom vi får informasjon om pågående overgrep? Etter nøye overveielser kom vi til at det journalistiske prosjektet måtte vike. Tungen på vektskålen var at et barns liv og helse sto i fare. Derfor valgte vi å informere politiet om vårt funn.

8.5. Identifisering av aktørene

Vi visste at det ville være en åpenbar belastning for Faulkner og Falte – og familiene deres – om vi identifiserte dem som bakmennene for det største overgrepsforumet på det mørke nettet. Når vi likevel valgte å identifisere dem, var det nettopp fordi de sto bak verdens største overgrepsnettsted.

De to var ansvarlige for å lage et forum som ga rundt en million brukere tilgang til overgrepsmateriale. De hadde fasilitert en plattform sentrert rundt overgrep av barn og hvor besøkende oppfordres til å begå nye overgrep.

Vi valgte imidlertid ikke å identifisere den tredje overgriperen i våre artikler, fordi det kunne føre til at barnet de forgrep seg på kunne bli identifisert. Dette til tross for at de alle tre var identifisert i de amerikanske nyhetsartiklene.

Det var flere grunner til at vi valgte ikke å identifisere den norske overgriperen. Det er svært sjeldent vi navngir personer som er involvert i overgrepssaker, av hensyn til offeret. Dette ble det viktigste argumentet også i dette tilfellet.

9 KONSEKVENSER

Norsk overgriper dømt

Den norske overgriperen som vi orienterte politiet om, ble pågrepet 20. januar 2016, to og en halv måned etter at vi informerte politiet om funnet. I juni i år ble mannen dømt til tre og et halvt år i fengsel for voldtekt og misbruk. Barnet er i trygghet og ivaretatt.

Riksadvokaten krever ny retningslinjer for etterforskning på nett

Seks måneder etter at VG publiserte, sendte Riksadvokaten ut en pressemelding der det står at det skal utarbeides helt nye retningslinjer, som ikke gjelder kun for internett, men for enhver type etterforskning som bruker infiltrasjon og provokasjon som metode.

Internasjonale organisasjoner: Politiet bryter barnekonvensjonen

Politiets fremgangsmåte ble sterkt kritisert av Unicef og Amnesty. Organisasjonene mener at politiet bryter barnekonvensjonen og menneskerettighetene når de selv deler overgrepsbilder på nett. Også psykologer og advokater var sterkt kritiske til metodene som ble brukt.

Kripos og svensk politi ber om informasjon fra Task Force Argos

En måned etter vår publisering tok Kripos kontakt med Task Force Argos og ba om informasjon om norske brukere. Også svensk politi gjorde det samme. Australierne svarte at de ikke hadde funnet norske eller svenske brukere på «Childs Play» – dette til tross for at vi hadde påvist flere skandinaver.

Internasjonal debatt om politimetoder

Dokumentaren, så vel som flere av nyhetssakene, ble oversatt til engelsk. The Guardian skrev også en lengre sak basert på vår dokumentar, som ble publisert samtidig. De første dagene ble nyheten sitert av medier på de fleste kontinenter. Einar ble også intervjuet av Vice om metodene vi brukte i jakten på «Childs Play». Dette bidro til den internasjonale diskusjonen om politimetodene. Flere nåværende og tidligere polititopper, både i Norge og internasjonalt, delte dokumentaren på Twitter.

I midten av november ble det i Lyon holdt et møte for Interpols ekspertgruppe om etterforskning av seksuelle overgrep på nett. Møtelederne var Rouse og Griffith fra Task Force Argos. Hva som ble diskutert på møtet er hemmelig, men kilder forteller at problemstillingene som ble presentert i VGs dokumentar, ble debattert på møtet.

10 AVSLUTNING

Én historie har fulgt oss fra begynnelse til slutt i denne saken: Det norske barnet hvis overgriper vi identifiserte. Samme dag som vi publiserte dokumentaren om politioperasjonen, fikk vi en epost fra faren til barnet:

From: XXX <xxxx@gmail.com>
 Sent: Saturday, October 7, 2017 3:31:32 PM
 To: Stangvik, Einar Otto
 Subject: Overgrep på barn

Hei.

Jeg vil rette en stor takk til deg / dere for den utrolig gode jobben som er gjort med å avsløre overgripere.

På grunn av alt dette , så er [mitt yngste barn] reddet ut fra dette "helvete".

Du kjenner jo saken som sto nevnt i artikkelen jeg nettopp leste, hvor et barn i [XXX] har blitt misbrukt av [ZZ] gjennom mange år.

Håper dere i fortsettelsen også er forsiktig med omtalen, slik at identifiseringen av offer gjøres vanskeligst mulig.

[Vårt barns] største frykt er at "alle" vet hva som har skjedd.

Ellers må jeg bare få si at etter dette ble avslørt, så har vi fått tilbake det glade og gode barnet vårt.

[Vårt barn] har virkelig blomstret denne våren og sommeren. [XX] er ferdig med å gå å være redd [...].

For min egen del ble dette selvsagt ett enormt sjokk.

Pr i dag har jeg desverre vanskelig for å forholde meg til [overgriperen] og det blir desverre verre og verre etter som tiden går.

Har nå som far til offer måtte gå til det steget og kontakte hjelp for å komme over dette.

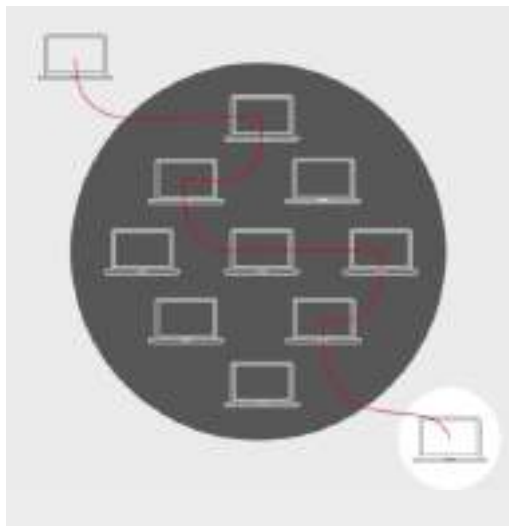
Mvh far

11 VEDLEGG

Vedlegg 11.1: Slik fungerer det mørke nettet

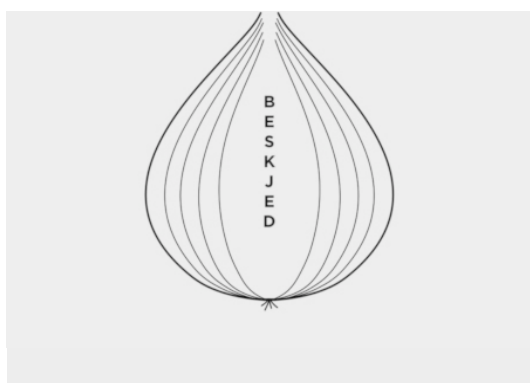
1. Det mørke nettet

En del av Internett hvor trafikken mellom deg og nettsidene du besøker krypteres på en slik måte at det ikke skal være mulig for utenforstående å identifisere deg. Dette gjør det til et egnet sted for personer som vil holde seg unna lovens håndhevere, enten det er av frykt for sensur eller fengsel.

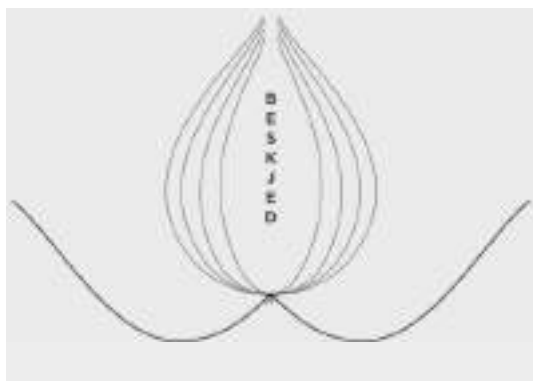
2. The Onion Router

Det mest brukte av nettverkene på det mørke nettet er The Onion Router eller TOR, med omkring 30.000 nett-tjenester. Nettverket består av en rekke «noder», eller datamaskiner som er stilt opp for å motta, dekryptere og videresende beskjeder mellom brukere og nettsider på Tor.

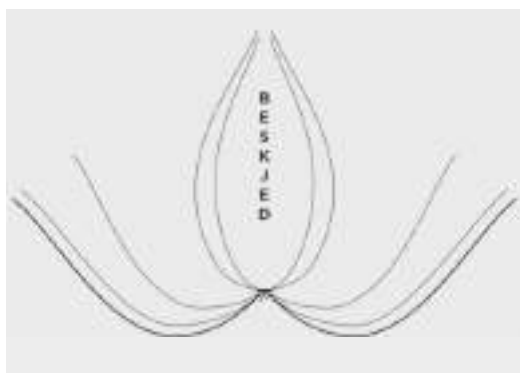
3. Beskjed pakkes inn

All kommunikasjon i nettverket er kryptert. The Onion Router har fått navnet sitt fordi krypteringen har skall, som en løk. Når du vil sende en beskjed til en annen maskin på TOR-nettverket, pakkes beskjeden din inn i flere lag.

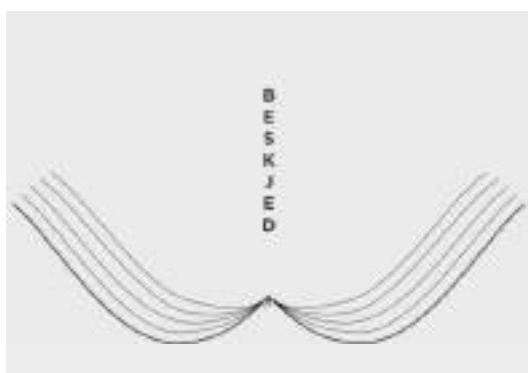
4. Pakken sendes

Deretter sendes pakken fra deg til en node. Hver node dekrypterer ett lag av løken, som gir noden beskjed om hvor pakken skal sendes videre. Hver node vet ingenting om pakken den mottar, annet enn hvilken node den kom fra og hvilken node den skal sendes til.

5. Krypterings-lagene åpnes

Den krypterte beskjeden sendes til enda en node, og enda en. Hos hver node pakkes ett nytt kryptert lag av beskjeden din opp, inntil den når mottakeren.

6. Beskjed mottas

Når mottakeren får beskjeden er den ferdig utpakket. Slik skal det være nesten umulig å vite hvem som er avsender av en kryptert beskjed, eller hvem som besøker et nettsted.

Vedlegg 11.2: Nedtrekk og analyse av forumdata

Overgrepforumet «Childs Play» befant seg på det mørke nettet, spesifikt på det krypterte nettverket som programvaren Tor – «The Onion Router» – tilrettelegger. Såkalte «skjulte tjenester» på dette nettverket kan normalt brukes via en spesiell nettleser. Denne nettleseren, og det krypterte Tor-nettverket, fungerer fra brukerperspektiv mer eller mindre som vanlig internettsurfing. Hastigheten vil gjerne være noe lavere enn ved bruk av normale nettsted og nettlesere, og dette var en av årsakene til at det var ønskelig med et arkiv «offline» – dvs. på en datamaskin lokalt hos VG. Andre motivasjoner for å lagre dataene lokalt var at vi da slapp å befatte oss mye med overgrepforumene i egen drakt, samt at vi kunne sammenstille data fra flere datakilder i ett og samme grensesnitt.

Første steg i etableringen av lokalt arkiv var å sikkerhetsmessig avgrense en datamaskin som kunne oppbevare de sensitive tekstdata. Straffeloven (2005) § 311, som omhandler «Fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn», bestemmer at «Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som [...] c) anskaffer, innfører eller besitter fremstillinger som nevnt i bokstav a, eller forsettlig skaffer seg tilgang til slikt materiale». Denne paragrafen er medienøytral, som medfører at tekstbaserte beskrivelser av overgrep også rammes. Vi baserer vårt arbeid på at vi er unntatt paragrafen, basert på siste avsnitt, «Bestemmelsen rammer ikke fremstillinger som må anses forsvarlige ut fra et kunstnerisk, vitenskapelig, informativt eller lignende formål.» Dette gjør likevel ikke, i vår mening, materialet mindre sensitivt – og vi har derfor gjort det vi kan for å trygge at ingen data tilfaller uvedkommende.

For å sikre innholdet ble det etablert en Linux-basert datamaskin i VGs lokaler. Denne fikk fullkryptert lagring, og alle porter og tilkoblinger utover nettverksplugg ble avskåret og deaktivert. Mens den er operativ er altså eneste vei inn via et sikret nettverk.

Programvaren som ble utviklet for systemet er grovt sett inndelt i:

- Datasanker
- Indekseringsmekanisme
- Analyseprosesser
- Webportal
- Støttetjenester

Datasanker

Dette er verktøy utviklet av Einar, primært med språket Python, som kjører automatisk et antall ganger per døgn. Primært tre separate varianter har blitt utviklet, og brukt parallelt, mot tre ulike forumsystemer som de fleste overgrepforum på det mørke nettet benytter. Disse forumsystemene er, for ordens skyld, ikke i utgangspunktet laget for dystre formål. De kan like gjerne brukes til å bygge lovlige forum som ulovlige.

Første komponent i datasankeren er et verktøy som finner nye foruminnlegg siden sist kjøring (se kodeeksempel i figur 13.2.1). Dette er ikke forumprogramvarene i utgangspunktet tilrettelagt til å tilby informasjon om, blant annet fordi det kan gjøre det for enkelt å speile

innholdet. Vårt verktøy logger inn på forumet etter behov, og behandler forumets innhold som trestrukturen det er. For hvert underforum som er oppdatert etter forrige kjøring, dykker verktøyet ned og noterer lenke til alle oppdaterte tråder. Denne prosessen gjøres rekursivt nedover i trestrukturen, altså ned til underforum av underforum av underforum, hypotetisk eksempel «Chat -> Scandinavia -> Norway».

Enkelte forum- og «chatrooms» har såkalte «captcha»-mekanismer, designet for å begrense automatisert innlogging. Disse består av bilder som genereres med tekst/tall og støy, hvor brukeren forventes å skrive resultatet inn i en tekstboks. I flere tilfeller har det latt seg gjøre å lage mekanismer som løser disse oppgavene ved hjelp av programmatisk bildeanalyse, og dette har da blitt integrert i den aktuelle datasanker-varianten.

Den andre bestanddelen i datasankeren tar for seg alle tråder som er oppdaget med nytt innhold, og laster ned hver av disse til fillager. Dette fillageret fungerer også som backuparkiv for alt innhold på alle forum, og vil – i fall innhold i gamle tråder på forumet endres – også tilby endringshistorikk.

Indekseringsmekanisme

Det neste verktøyet tar for seg trådene som datasankeren henter inn, og tolker strukturen som det aktuelle forumsystemet benytter. Derfra hentes eksempelvis tidspunkt for innlegg, sti til innlegget, tittel, tekst og signatur. Den resulterende informasjonsbiten, for hvert innlegg, i hver tråd, legges inn i søkedatabasen ElasticSearch.

Analyseprosesser

Periodisk gjøres det analyser på alle nye data som er hentet inn av datasanker og indekseringsmekanisme.

Én del av denne analyseringen er språkestimering, som innebærer at hvert innlegg i databasen får notis med rangering og prosentvis sjanse for de språkfamilier som algoritmen tror kan ligge til grunn for innlegget.

Videre gjøres det jevnlig frekvensanalyser for hver bruker i datasettet, som blant annet resulterer i «heatmaps» som viser aktivitet time for time, dag for dag, måned for måned, år for år.

Webportal

Brukergrensesnittet som gir tilgang til datasettet er todelt. Det består av en egenutviklet søkegrensesnitt, med avanserte filtreringsmuligheter, samt programvaren Kibana (installerer sammen med ElasticSearch), som muliggjør både sammensatt visualisering av de indekserte data.

Søkeportalen tilbyr søk på tvers av alle datakilder, med oppslag mot eksempelvis forumnavn, trådnavn, tekst i innlegg og signatur. Søkeord kan være omtrentlig (med eksempelvis "*" for delvise treff), absolutte, inkluderende eller ekskluderende. Det er mulig å avgrense til bestemte tidsrom, eller bare innlegg som har høyere enn en bestemt prosentvis sjanse for å være klassifisert som et ønsket språk. Teknisk bygger løsningen på en frontend bygget på React, i samspill med webtjenester utviklet i Javascript (Node.js) og Python, som videre snakker med databasesystemene PostgreSQL og ElasticSearch.

Til nevnte Kibana-område har vi utviklet flere «dashboard» som sammenstiller flere grafer for frekvensanalyse, måling av aktivitetsnivå og kartplassering av de data som lar seg geografisk analysere.

Søttetjenester

Flere støttetjenester har blitt utviklet for mer eller mindre automatisert behandling av datasettet. Blant disse:

- Verktøy for oppslag av brukernavn / epost i Skype, Steam, Reddit, Twitter, Facebook og MySpace.
- Verktøy for oppslag av brukernavn / epost i data fra offentlig tilgjengelige passordlekkasjer, hvor formålet for algoritmene er å finne koblinger fra eksempelvis brukernavn til epost-adresse til alternativt brukernavn, eller brukernavn til passord til alternativt brukernavn.

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <string.h>
3 #include <math.h>
4 #include <stdlib.h>
5 #include <time.h>
6 #include <sys/time.h>
7 #include <sys/types.h>
8 #include <unistd.h>
9 #include <fcntl.h>
10 #include <sys/stat.h>
11 #include <sys/mman.h>
12 #include <sys/wait.h>
13 #include <sys/resource.h>
14 #include <sys/param.h>
15 #include <sys/queue.h>
16 #include <sys/uio.h>
17 #include <sys/xattr.h>
18 #include <sys/zfs.h>
19 #include <sys/zfs_ioctl.h>
20 #include <sys/zfs_mount.h>
21 #include <sys/zfs_refint.h>
22 #include <sys/zfs_text.h>
23 #include <sys/zfs_util.h>
24 #include <sys/zfs_vfsops.h>
25 #include <sys/zfs_vnops.h>
26 #include <sys/zfs_znode.h>
27 #include <sys/zfs_zpl.h>
28 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
29 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
30 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
31 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
32 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
33 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
34 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
35 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
36 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
37 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
38 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
39 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
40 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
41 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
42 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
43 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
44 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
45 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
46 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
47 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
48 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
49 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
50 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
51 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
52 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
53 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
54 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
55 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
56 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
57 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
58 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
59 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
60 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
61 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
62 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
63 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
64 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
65 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
66 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
67 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
68 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
69 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
70 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
71 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
72 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
73 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
74 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
75 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
76 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
77 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
78 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
79 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
80 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
81 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
82 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
83 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
84 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
85 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
86 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
87 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
88 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
89 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
90 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
91 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
92 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
93 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
94 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
95 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
96 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
97 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
98 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
99 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
100 #include <sys/zfs_zpl_util.h>
```

Figur 13.2.1

Vedlegg 11.3: Identifisering via passordgjenoppretting

En av flere grunnleggende metoder vi jevnlig bruker i arbeidet for å identifisere en person, er ulike nettsteders funksjoner for gjenoppretting av passordet.

For å bruke ulike nett-tjenester (som Skype, Facebook, Gmail, etc.) må man registrere seg med et brukernavn, epostadresse og passord. Dersom uhellet skulle være ute, og du har glemt innloggingsdetaljene dine, kan du få disse tilsendt deg på epostadressen du har oppgitt. Har du for eksempel glemt passordet, kan du gå via nett-tjenestens funksjon for passordgjenoppretting og be om å få tilsendt nytt passord.

For å forsikre seg om at det er rett person som ber om å få tilsendt nytt passord, er det flere nett-tjenester som i løpet av denne prosessen viser deg biter av informasjon om deg.

Ved å skrive inn en annens epostadresse, *men aldri faktisk gjennomføre passordgjenoppretting*, er det i flere tilfeller mulig å få vist bilder av ellers skjulte Facebook-kontoer, navn på Skype- eller Gmail-kontoer, informasjon om tilknyttet Twitter-konto eller deler av tilknyttet telefonnummer/epostadresse på Hotmail.

Som nevnt i metoderapporten er dette ikke en ulovlig metode. Den gir også kun biter av informasjon som kan bidra i byggingen av et større bilde som kan føre til identifisering av en person.

Eksempel 1 - Skype:

Ved å delvis gjennomføre passordgjenoppretting på Skype, ved å skrive inn skype-navnet til Håkon Høydal, vil dette komme fram som informasjon.

Eksempel 2 - Facebook:

Ved å delvis gjennomføre passordgjenoppretting på Facebook, ved å skrive inn brukernavnet til Einar Stangvik på Facebook, vil dette komme fram som informasjon. Dersom Facebook-brukeren har et profilbilde, vil også dette vises.

Reset Your Password

How would you like to reset your password?

 Use my Google account
Log in to Google (if you aren't already) to quickly reset your password.

 Email me a link to reset my password
einaros@gmail.com

Einar Otto Stangvik
Facebook User

No longer have access to these? [Continue](#) [Not You?](#)

Vedlegg 11.4: Lenker til artikler

VG har avslørt verdens største overgrepforum. Det ble drevet av politiet (7. oktober 2017)
<https://www.vg.no/spesial/2017/undercover-darkweb/>

UNICEF: - Klart brudd på barnekonvensjon (8. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/kampen-mot-overgrepfiler/unicef-klart-brudd-paa-barnekonvensjonen/a/24154945/>

Psykolog: Politiet bidrar til at flere blir overgripere (8. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/kampen-mot-overgrepfiler/psykolog-politiet-bidrar-til-at-flere-blir-overgripere/a/24156968/>

Skrøt av overgrep, ble ikke tatt (8. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/kampen-mot-overgrepfiler/skroet-av-overgrep-ble-ikke-tatt/a/24154879/>

Advokatforeningen: - Det australske politimyndigheter har gjort er ulovlig (9. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/kampen-mot-overgrepfiler/advokatforeningen-det-australske-politimyndigheter-har-gjort-er-ulovlig/a/24159390/>

Minst 30 nordmenn med i overgrepforum (10. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/minst-30-nordmenn-med-i-overgrepforum/a/24160090/>

Justisministeren vil gi politiet nye metoder i kampen mot overgrep (10. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/kampen-mot-overgrepfiler/justisministeren-vil-gi-politiet-nye-verktoey-i-kampen-mot-overgrep/a/24155781/>

-Det skal ikke være mulig å vente én eneste dag hvis man får melding om at overgrep er planlagt (11. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/det-skal-ikke-vaere-mulig-aa-vente-en-eneste-dag-hvis-man-faar-melding-om-at-overgrep-er-planlagt/a/24161230/>

Krever at politiet etterforsker 30 nordmenn på overgrepforum (12. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/kampen-mot-overgrepfiler/krever-at-politiet-etterforsker-30-nordmenn-paa-overgrepforum/a/24161663/>

Dette skrev politiet på overgrepforumet (14. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/kampen-mot-overgrepfiler/dette-skrev-politiet-paa-overgrepforumet/a/24158553/>

Overgrepsavsløringen: Høyre vil ikke ha australske politimetoder (15. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/overgrepsavsloringen-hoyre-vil-ikke-ha-australske-politimetoder/a/24161944/>

Krever skriftlig svar av justisminister etter overgrepsavsløring (16. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/krever-skriftlig-svar-av-justisministeren-etter-overgrepsavsloering/a/24164383/>

Australsk ekspert: Vanskelig å ettergå politiets aksjon (18. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/undercover-darkweb/australsk-ekspert-vanskelig-aa-ettergaa-politiets-aksjon/a/24162581/>

Hasteinnkaller justistopper etter overgrepsavsløring (19. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/hasteinnkaller-justistopper-etter-overgrepsavsloering/a/24167186/>

Mener politiet opptrer som dommere (22. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/undercover-darkweb/mener-politiet-opptrer-som-dommere/a/24156978/>

Ropstad om justisministerens svar: Passivt (23. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/ropstad-om-justisministerens-svar-passivt/a/24169989/>

Krever regulering av politimetoder (28. oktober 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/krever-regulering-av-politimetoder/a/24167456/>

-Behov for oppdatering av retningslinjene (07. november 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/behov-for-oppdatering-av-retningslinjer/a/24180952/>

Bekymret for overgreps-etterforskning (08. november 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/bekymret-for-overgreps-etterforskning/a/24177889/>

Kripos etter overgrepsavsløring: Ikke fått info fra australsk politi om norske brukere (08. november 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/kripos-etter-overgrepsavsloering-ikke-faatt-info-fra-australsk-politi-om-norske-brukere/a/24181876/>

Norsk politi venter 107 dager på å ta overgrepsnedlastere (15. november 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/undercover-darkweb/norsk-politi-venter-107-dager-paa-aa-ta-overgrepsnedlastere/a/24177662/>

Skandinavisk politi ikke varslet om mulige overgripere etter australsk politiaksjon (23. november 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/skandinavisk-politi-ikke-varslet-om-mulige-overgripere-etter-australsk-politiaksjon/a/24192410/>

Bestemoren til overgrepsoffer: Klandrer amerikansk politi for overgrepet (29. desember 2017)
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/undercover-darkweb/bestemoren-til-overgrepsoffer-klandrer-amerikansk-politi-for-overgrepet/a/24205622/>

Riksadvokaten om etterforskning på nett: Politiet trenger nye retningslinjer (12. april 2018)
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/wEbbA1/riksadvokaten-om-etterforskning-paa-nett-politiet-trenger-nye-retningslinjer>

Vedlegg 11.5. PDF-er av avisartikler

I NESTEN ETT ÅR HA

VERDENS STØRSTE

OVERGRIPERE – O

OVERGREP MOT BAR

POLITIET GÅ I KAMP

AR POLITIET DREVET

E NETTFORUM FOR

G DELT BILDER AV

N. HVOR LANGT KAN

OPEN FOR DET GODE?

AV: HÅKON F. HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIK OG NATALIE REMØE HANSEN FOTO: TORE KRISTIANSEN OG KRISTER SØRBØ

24. januar 2017

BRISBANE
AUSTRALIA

Del 1

AVSLØRINGEN

BEGGE MENNENE STIVNER TIL da VG konfronterer dem.

– Du må gjerne publisere det du vet om oss nå, hvis du mener det er rett. Men da må du være forberedt på konsekvensene, svarer Jon.

Ved siden av ham i en burgerbar i Brisbane sitter Paul.

VG har nettopp fortalt dem hva vi har avslørt. At det er de to som driver verdens største nettforum for overgrep mot barn.

Jon, australieren, blir blek. Paul, britten, rødmer så han blir lilla.

Det er januar 2017. På dette tidspunktet har de to drevet nettstedet Childs Play i tre måneder. Under deres ledelse har tusenvis av medlemmer delt bilder og filmer av barn som misbrukes. Et norsk medlem har skrytt av overgrep han har gjort i egen familie. Noen medlemmer

SJEFEN: Jonathan Rouse leder spesialenheten Task Force Argos hos politiet i Brisbane i Australia, som de siste årene er blitt ledende i å etterforske internettrelaterte overgrep mot barn.

har møttes fysisk, for å begå overgrep som de har filmet og delt på forumet.

At Jon og Paul skifter ansiktsfarge, er naturlig. Ingen skulle kunne oppdage dem.

Nettstedet ligger på det såkalte «mørke nettet». Krypteringen skulle holdt både serveren og bakmennene skjult.

Men nå har VG avdekket hvor i verden og fra hvilken datamaskin forumet blir drevet.

Jon og Paul er avslørt. De er ikke forbrytere. De jobber for australsk politis spyspiss på det mørke nettet, Task Force Argos.

Jon Rouse leder enheten. Etterforsker Paul Griffiths leder flere av operasjonene.

VG kan i dag avsløre at Task Force Argos i nesten ett år har infiltrert overgriperne på det mørke nettet – og at politienheten selv har delt bilder og filmer av seksuelle overgrep mot barn.

HVOR LANGT KAN POLITIET GÅ i kampen for det gode?

Hvor mye galt kan etterforskere gjøre for rettferdighetens skyld?

Undercover-aksjonen i Australia, med navnet «Operasjon Artemis», har vært en del av en omfattende, internasjonal politioperasjon.

VG har kjent til operasjonen siden januar i år, og fulgt den tett, dels ved å overvåke trafikk på det mørke nettet, dels ved å hente inn informasjon fra politi, rettsinstanser og andre kilder verden over.

Da VGs dataekspert Einar Otto Stangvik begynte å etterforske nettstedet og dets nordiske medlemmer høsten 2016, ante vi ikke at vi skulle avsløre en hemmelig politioperasjon.

Først i dag kan vi fortelle historien om hvordan Task Force Argos, USAs Homeland Investigations og kanadisk og europeisk politi arbeidet for å avdekke lederne av nettets største overgrepsmiljø.

Fra første stund har «Operasjon Artemis» hatt ett klart mål: Å identifisere ofre og overgripere. Men behøvde politiet å drive overgrepsforumet i ett år for å få til det?

I USA GRÅTER EN MOR da hun får høre at VG har funnet overgrepsbildene av hennes datter på nettstedet som politiet har driftet.

– Min datter skal ikke brukes som agn. Hvis bildene av henne deles på nettstedet politiet driver, burde hun bli betalt eller få kompensasjon for bruken. Det er ikke riktig at politiet skal promotere disse bildene, sier moren.

Også bilder av norske barn er delt i samme tidsrom.

Politiet avviser at de er ansvarlige for hva som ble delt på Childs Play gjennom året de drev det.

– Vi lager ikke disse nettstedene. Vi ønsker ikke at de skal finnes. Når vi finner dem, infiltrerer vi dem og kommer så høyt som mulig i nettverkets administrative hierarki, for å ødelegge det. Men vi kommer aldri til å selv skape et forum for overgripere, sier Jon Rouse.

Hvem bygde opp forumet han og Paul har drevet?

Vi skal til to andre land. Og to unge menn. →

« Du må gjerne publisere det du vet om oss nå, hvis du mener det er rett. Men da må du være forberedt på konsekvensene. » JON ROUSE, TASK

OVERVÅKER: I det lille, men verdensomspennende miljøet av etterforskere som spesialiserer seg på å identifisere overgrepsofre, er Paul Griffiths kjent som nestoren og blant de dyktigste. Det siste halvannet året har han sett hvordan nettstedene til to unge menn fra Nord-Amerika vokste seg store i overgrepsmiljøet på det mørke nettet.

1990-2015

NORTH BAY

CANADA

TENNESSEE

USA

Del 2

HVEM ER CRAZYMONK
OG WARHEAD?

WARHEAD

BENJAMIN FAULKNER

FACEBOOK 18. JUNI 2013

→ DEN FØRSTE AV GUTTENE, Benjamin Faulkner, vokste opp i North Bay i Canada – en liten by nord for innsjøen Lake Nipissing, nord for de store sjøene. Huset lå i utkanten av byen, med en garasje nesten like stor som hovedhuset, og trampoline og basseng i bakhagen. Han var svømmeinstruktør på fritiden, spilte trompet i storband, men brukte mye tid på datamaskinen.

Patrick Falte, den andre gutten, vokste opp sør i USA, i Tennessee. Rett ved et spaghetti-kryss hvor to motorveier møtes på vei fra countryhovedstaden Nashville, ligger klyngen med hus han delte med foreldrene. På college drømte han ifølge faren om en jobb i FBI, hvor han skulle kjempe mot hackere.

12

Very nice pic of the family
June 18, 2013 at 3:33am

Great family pic.....I can't believe how the kids have grown!!!
June 18, 2013 at 5:17pm

Som kanadieren brukte han mye tid på data-maskinen. Rettsdokumenter VG har tilgang til, forteller hvordan han som 12-åring kjente at han var annerledes enn vennene sine. Hans drifter rettet seg mot barn, ikke andre ungdommer.

Det gikk år. Guttene tok utdanning i det som opptok dem mest: Datasikkerhet. Kanadieren fikk jobb i Toronto, amerikaneren i Nashville.

Mens unggutten fra North Bay forsøkte å finne hjelp til det han kjente inne i seg, stengte amerikaneren det inne. Han visste at enhver lege, psykolog eller rådgiver ville melde fra hvis han fortalte at han var tiltrukket av barn.

Derfor gikk han heller online.

VG HAR AVDEKKET AT BEGGE var aktive på det mørke nettet i 2011, på samme sted.

Falte var blitt involvert på nettstedet «Pedosupport Community», hvor han hjalp til med å programmere de tekniske løsningene for nettstedet.

30. oktober 2012 får nettstedet besøk av Faulkner. Han presenterer seg i den første meldingen:

«Litt om meg selv for å etablere troverdighet her: Mitt navn er Curious-Vendetta, og jeg jobber som sikkerhetstester for et firma som driver med IT-sikkerhet. På fritiden gjør jeg hva jeg kan for å skape litt ugagn på nettet, sammen med noen få venner».

I senere meldinger forteller han om jobben som svømmeinstruktør:

«I bassenget er jeg fri og kan skape mine egne fantasier. Jeg har flere jenter i fanklubben min enn jeg kan telle».

North Bay er en liten by. Faulkner blir oppdaget av noen foreldre, som ber ham holde seg unna barna deres. Men han slipper politianmeldelse.

18. JUNI 2013 VAR EN VARM DAG i North Bay. Så langt nord på det amerikanske kontinentet er klimaet som på Østlandet i Norge: Kaldt når solen er borte, stekende hett når den er der.

Søknene gikk i shorts. Selv var gutten som senere skulle bli WarHead, kledd i svarte jeans og langermet skjorte. Familien feiret et jubileum. Alle smilte inn i kamera.

På dette tidspunktet var Faulkner etter hva VG kjenner til, ikke aktiv på Pedosupport eller andre overgrepnettsteder.

Det skulle ikke vare.

Høsten 2015 besøkte han et nytt sted: «The GiftBox Exchange». Mens han var pålogget, fikk han en melding fra administratoren:

«Hei, jeg har ikke sett deg på lenge. Jeg er sjefen her omkring».

Det var CrazyMonk fra Pedosupport, amerikaneren Falte.

Slik begynte bekjentskapet.

Kanadiske Faulkner ble raskt en del av ledertemaet på Giftbox, men han ønsket å være noe mer enn bare én av flere på toppen.

Han ville være den ene. →

3

Nice to see yur sweet faces. Love Nana

November 3, 2011 at 12:47am

cutest kids ever!

November 3, 2011 at 1:25pm

Is it illegal to watch child porn?

no tthat I watch it im just kinda curious

☆ Follow 13 answers

PATRICK FALTE PÅ YAHOO ANSWERS 10. DESEMBER 2010

Answers

Hmmm...

In the USA it is not illegal to merely watch it, only download it. This includes temporary internet files and such.

Dane

Helpful Harry • 7 years ago

0 0

15. april 2016

ET STED PÅ DET MØRKE NETT

Del 3

DETTE ER CHILDS PLAY

→ FREDAG 15. APRIL 2016 så nettstedet «Childs Play» dagens lys på det mørke nettet. Det var ledet av én administrator med et hoff av moderatører. Lederen kalte seg WarHead.

At det var Faulkner, den samme mannen som andre steder gikk under navnet CuriousVendetta, visste ingen.

«På grunn av mangelen på gode fora bestemte jeg meg for å bringe Childs Play til miljøet. Målet til Childs Play er å tilby et gratis og lett tilgjengelig forum til miljøet, samtidig som det er et trygt og sikkert sted å snakke sammen og bare være oss selv».

WarHead fikk overstrømmende respons. Forslag om hvordan gjøre nettstedet bedre og tryggere for medlemmene, veltet inn. Ett av forslagene var å ha en underseksjon for tortur av barn.

Kanadiere ble ekspert på å leve med flere identiteter. I den fysiske verden var han livredderen, korpsmusikeren, datanerden, storebroren. På nettet var han kongen blant likesinnede.

Allerede i januar i år skrev VG om Childs Play, et nettsted som på kort tid hadde vokst seg til å bli et av de største overgrepnettstedene.

GJENNOM 2015 OG 2016 etablerte Falte og Faulkner seg som lederne for de to største miljøene for overgripere og pedofile, under navnene CrazyMonk og WarHead.

På det meste hadde GiftBox 45.000 brukere. Mot slutten hadde over en million brukere registrert seg på Childs Play.

I realiteten var det langt færre ekte mennesker – ifølge Task Force Argos noen titusener. Et hundretalls av dem var hva miljøet kaller «produsenter», overgripere som filmer voldtekter av barn, og deler filmene på forumene.

Dette vekket etterforskere over hele verden. I Brisbane satt Paul Griffiths og leste alt som de to mennene hadde skrevet om seg selv. Han sukket: To IT-spesialister.

«Vi kommer aldri til å finne ut hvem disse gutta er», sa han til kolleger.

Men det stoppet ham ikke.

WarHead og CrazyMonk visste at plassen på toppen av dette dystre hierarkiet var utsatt.

I private samtaler med andre medlemmer på forumet skrev Faulkner at han visste hvilken slutt som ventet ham. Det bekrefter han selv:

– Du kan ikke være i dette miljøet uten å vite at du blir nøye gransket av politiet. Jo høyere du kommer i miljøet, jo mer vet du at de ser etter deg. Vi tok mange forholdsregler for å motvirke dette. Og mye av det fungerte, skriver han i en epost til VG.

ANTALL REGISTRERTE PROFILER PÅ DE STØRSTE OVERGREPSFORUMENE PÅ DET MØRKE NETTET*

CHILDS PLAY

1 052 826

Myndighet: Argos, Australia
Stengt: September 2017
Drevet av politiet i 11 måneder

THE LOVE ZONE

47 769

Myndighet: Argos, Australia
Stengt: Desember 2014
Drevet av politiet i 6 måneder

PLAYPEN

181 475

Myndighet: FBI, USA
Stengt: Februar 2015
Drevet av politiet i to uker

THE GIFTBOX EXCHANGE

45 818

Myndighet: Europeiske land
Stengt: November 2016
Drevet av politiet i ca. én måned

ELYSIUM

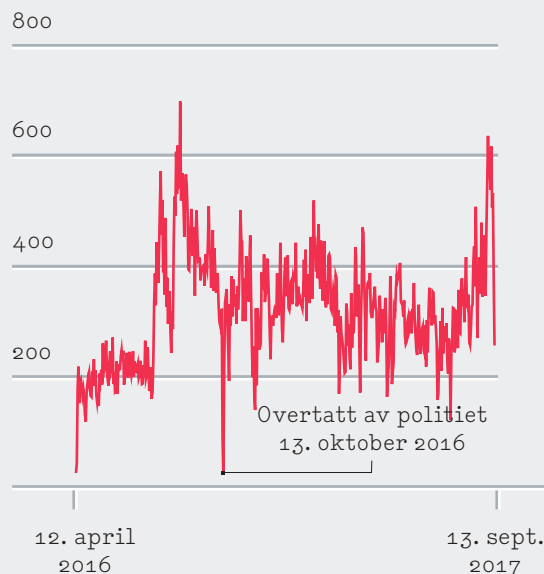
92 218

Myndighet: BKA, Tyskland
Stengt: Juni 2017
Politiet hadde tilgang i et par dager før de stengte

Per nå finnes det fortsatt tre store forum som sprer overgrepsmateriale på det mørke nettet.

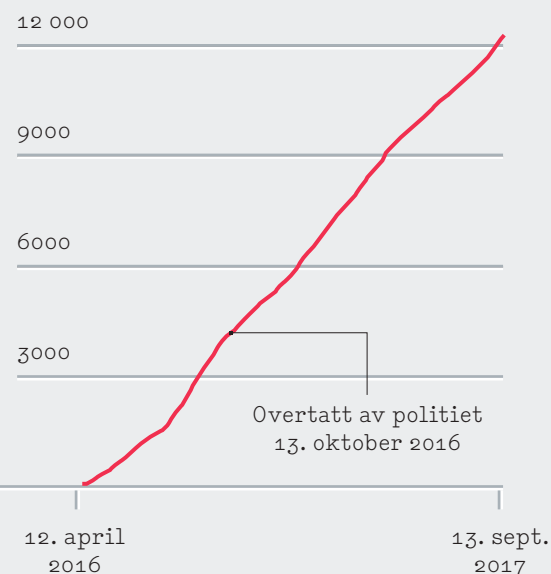
*Kan inneholde duplikater

ANTALL INNLEGG PÅ CHILDS PLAY DAG FOR DAG

AKKUMULERTE INNLEGG PÅ CHILDS PLAY MED BILDER

Hver post kan inneholde flere bilder

« Du kan ikke være i dette miljøet uten å vite at du blir nøye gransket av politiet. Jo høyere du kommer i miljøet, jo mer vet du at de ser etter deg. Vi tok mange forholdsregler for å motvirke dette. Og mye av det fungerte, skriver han i en epost til VG.»

OVERVÅKER OGSÅ: VGs dataekspert Einar Otto Stangvik har det siste året overvåket alle de største overgrepnettstedene på det mørke nettet med flere avanserte metoder.

4. januar 2017

OSLO
NORGE

Del 4

FUNNET

OGSÅ VGs DATAEKSPERT Einar Otto Stangvik overvåket Faulkners mørke nettsted. Gjennom et datasystem han programmerte høsten 2016 ble all tekst som ble skrevet på Childs Play lastet ned, indeksert og analysert.

Mens julen nærmet seg, forsøkte han flere ulike metoder for å se om det var mulig å identifisere mennene på forumet.

Det var det. Flere medlemmer ble identifisert – nordmenn, svensker og en danske.

Men nettstedet selv, sammen med de to som drev det, var umulig å finne.

Om kvelden 4. januar 2017 forsøkte Stangvik en ny strategi. I stedet for å analysere teksten på selve forumet, tok han en kikk under panseret og kontrollerte motoren som driver nettstedet – programvaren.

Han fant én svakhet: Ved å stille serveren det rette spørsmålet, ville den avsløre sin egen IP-adresse.

Spørsmålet ble stilt, og serveren svarte. Den sto i Sydney, og var eid av serverleverandøren Digital Pacific.

Det er ikke helt enkelt å forstå, men det du nettopp leste, er en verdensnyhet.

Få andre har tidligere klart å spore opp et nettsted som ligger på det mørke nettet.

Det som ikke skal være mulig å gjøre, tok VGs dataekspert noen kveldstimer den første onsdagen i 2017. →

...vere du kommer i miljøet, jo mer vet du at de ser etter deg. > BENJAMIN FAULKNER

23. januar 2017

SYDNEY
AUSTRALIA

Del 5

LAGERSJEFEN

→ MANDAG 23. JANUAR ER VG I SYDNEY. Hos serverleverandøren Digital Pacific lytter daværende direktør Andrew Koloadin nøye til hva VG forteller. På en av hans servere ligger Childs Play lagret, forteller vi ham. Nå vil VG vite hvem som driver nettstedet. Finne bakmennene.

– Jeg er like interessert som deg i få klarhet i dette. Vi skal ikke skru av serveren, og vi skal ikke gjøre noe som vil kompromittere ditt arbeid, svarer han til slutt.

Som serverleverandør er han ikke juridisk ansvarlig for hva som lagres på serverne som han leier ut. Det ansvaret har den enkelte som leier serveren. Men Koloadin ønsker å gjøre hva han kan for at nettstedet skal forsvinne og at War-Head kan tas.

Noen tastetrykk senere er det klart: Serveren leies av Task Force Argos i Brisbane.

Koloadin drar hånden rådvill gjennom håret. – Dette bryter jo fullstendig med alle våre vilkår, å lagre materiale som dette på våre servere. Jeg skulle ønske at politiet hadde snakket med oss i ledelsen om dette, men jeg forstår at de ikke gjorde det. Det er en hemmelig operasjon.

– *Hva tenker du om at politiet har lagret overgrepsmateriale på dine servere?*

– Overgripere er smarte og vet å sette opp ulike løsninger for å komme seg unna politiet. Dermed må politiet være like smarte. Det er de tydeligvis her. Men jeg liker dårlig at de har gjort det bak vår rygg.

IKKE BEKVEM: Andrew Koloadin, tidligere eier og adm. dir for Pacific Digital, fikk seg et sjokk da VG fortalte ham at overgrepnettstedet Childs Play var gjemt på en av serverne til hans selskap. Sjokket ble ikke mindre da han så hvem som leide serveren.

« Når du har fått kontroll over nettstedet, kan du gjøre hva du vil. Da kan du flytte det hvor du vil i verden. » PAUL GRIFFITHS, TASK FORCE ARGOS

24. januar 2017

BRISBANE AUSTRALIA

Del 6

OPERASJON ARTEMIS

DAGEN ETTER I BRISBANE. Vi har kontaktet Task Force Argos. De har gått med på å snakke med oss. Om hva vet de ennå ikke. For ti minutter siden spaserte de to etterforskerne nedover gaten fra hovedkvarteret mens slipsene valet i vinden.

– Vi har et veldig godt samarbeid med det norske og svenske politiet. La oss snakke og spise samtidig. Denne dagen er virkelig hektisk, sa politioverbetjent Jonathan Rouse mens solen gnistret i tennene.

Nå sitter han urørlig på barkrakken og stirrer på VGs journalist, som har fortalt ham dette:

– Vi vet at det er dere som driver nettstedet. Vi vet at dere har drevet det i flere måneder.

– La oss ta dette først, jeg kommer ikke til å si dere noe. Dette er en pågående operasjon, sier Rouse med sammenbittede tenner.

Musikken fortsetter å spille, men mye har forandret seg.

– Vi har ett mål: Å redde barn fra overgrep. Vi gjør det som må til innenfor vårt juridiske rammeverk for å oppnå det. Hva vil dere med dette?

– *Vi vil vite hva dere gjør.*

Rouses blikk er knallhardt:

– Jeg vil vite hva dere vet, og jeg vil vite hvordan dere fant ut at det kanskje er vi som administrerer serveren. Men jeg snakker ikke, sa han og la trykk på det siste ordet:

– Jeg snakker ikke om pågående operasjoner. Du er journalist og vil skrive en historie. Vi er politimenn og vil hindre at barn blir voldtatt. Så vi har ulike mål med arbeidet vårt.

Han mener at VG må ha gjort noe kriminelt, siden vi klarte å avsløre operasjonen.

– Under australsk lov er det dere har gjort det samme som hacking. Vi som politi har lov til å drive hacking for å avdekke kriminell aktivitet, men ikke dere. Så dere må være klar over at det kan ha potensielle konsekvenser, det som dere har gjort.

Politimennene skal senere bestemme seg for å svare på spørsmål fra VG.

I OKTOBER I FJOR ble kanadieneren Faulkners nettsted flyttet til serveren i Sydney. Dette var et halvt år etter at han hadde etablert det. Hva hadde skjedd?

I mai 2016 fikk Paul Griffiths beskjed fra po-

litiet i et land i Europa: De hadde arrestert en person som viste seg å være en av moderatorne for nettstedet The Giftbox Exchange – nettstedet som Falte hadde laget.

Kunne Task Force Argos være interessert i å overta kontoen til europeeren og utgi seg for å være ham?

Det var de. Som en av få politienheter verden over er Task Force Argos blitt dyktige i å oppetre med skjult identitet på det mørke nettet, som overgripere.

SLIK BEGYNTE OPERASJON ARTEMIS. Målet for Griffiths og Task Force Argos var klart: Overta nettstedet. La det råtne fra innsiden mens de avlytter all kommunikasjon mellom medlemmene. Identifiser overgripere og ofre. Arrester.

– Når du har fått kontroll over nettstedet, kan du gjøre hva du vil. Da kan du flytte det hvor du vil i verden. Det er slik Internett fungerer, sier Griffiths.

Mannen som Argos hadde overtatt identiteten til, var bare en moderator. Han hadde ingen makt til å flytte eller endre nettstedet, slik eieren CrazyMonk kunne. Foreløpig kunne de derfor bare observere.

Task Force Argos har de siste tiårene samarbeidet uformelt med flere politienheter i kampen mot seksuelle overgrep mot barn. Flere ganger i året møtes etterforskere fra ulike land for å gå gjennom operasjoner og etterforskninger. I mellomtiden er de en telefon unna hverandre. De vet at de kan stole på hverandre. Og få hjelp av hverandre, gjerne fra den andre siden av verden.

Da et annet lands etterforskere fant IP-adressen til GiftBox, sendte de den til Argos.

Politiet tok kontakt med serverhotellet hvor GiftBox lå. På dette tidspunktet kunne de ha tatt kontroll over serveren, og tatt alle data over besøkende. Men da ville toppfolkene gå under jorden, og det var dem politiet var ute etter. De valgte ikke å gjøre noe, annet enn å avlytte nettstedet via en bakdør i selve serveren.

Samtidig som Argos lette etter en vei inn for å overta GiftBox, dukket Childs Play opp på det mørke nettet. Politiets analyser av blant annet meldingene til WarHead og CuriousVendetta viste at de antagelig var fra samme land.

Kanskje var de også samme person.

– Det var mye god etterretning som ga indikasjoner på at en av lederne for Giftbox også drev Childs Play. Vi antok at det var en kobling mellom de to nettstedene, forteller Griffiths.

FØLG PENGENE! I andre kriminelle nettverk er det et essensielt råd i jakten på bakmenn.

Men i overgripernes nettverk er det langt mindre penger i omløp.

Der er det bildene som er valutaen.

Å leie server til nettstedet koster likevel penger. I dette tilfellet ble det betalt med bitcoin, en virtuell valuta.

USAs Homeland Security Investigations begynte jakten på hvem som sto bak innbetalingen. Den var enklere enn fryktet. Personen bak kallesnavnet CrazyMonk hadde registrert bitcoin-lommeboken med sin egen private epostadresse.

Adressen pekte til en 27-åring i Tennessee som hele livet hadde bodd hjemme hos foreldrene i huset en halvtime utenfor Nashville:

Patrick Falte.

CURIOSVENDETTA VAR IKKE like enkel å finne. Av de to lederne for GiftBox var han den tekniske ekspert. Sommeren 2016 får han imidlertid et problem med noe programkode. Han forsøker å reparere koden selv, men det fungerer ikke. Til slutt må han be Internett om hjelp.

Han tar et skjermbilde av koden, laster den opp og spør andre datakyndige på et nettforum for programmerere om råd.

Det er feilen som skal felle ham.

På det åpne nettet ser Google alt. Da en etterforsker i Homeland Investigations så at Giftbox hadde et problem, tenkte han: Hadde jeg hatt dette problemet, ville jeg bedt nettet om hjelp. De googlet, og fant spørsmålet til CuriousVendetta. Skjermbildet av koden – et uskyldig bilde av tekst – ligger lagret på en russisk server som nesten utelukkende brukes til å lagre overgrepbilder.

Det måtte være ham.

Mannen som stilte spørsmålet, var en mann i midten av tyveårene fra North Bay i Canada: Benjamin Faulkner.

ARBEIDET MED Å NÆRME SEG de to mennene startet. Hvordan skulle politiet pågripe dem før de rakk å ødelegge bevis? I det stille ble livene til de to mennene undersøkt. Var det mulig å montere et kamera hjemme hos dem eller på arbeidsplassen? Kunne politiet bryte seg inn og installere et dataprogram på pc-en som overvåket alt mennene tastet inn?

Alle forsøk ble forkastet. Hvis mennene fikk den minste mistanke, ville de med få tastetrykk fjerne nettstedet og alle data, ikke bare om seg selv, men om titusenvis av medlemmer. De måtte tas før de hadde mulighet til å melde fra til andre.

I løpet av etterforskningen oppdaget politiet noe oppsiktsvekkende: Falte og Faulkner kjente hverandre. Ikke bare på nett. Men også i virkeligheten.

– Vi visste at de hadde for vane med å møte hverandre. Vi visste bare ikke hvorfor. WarHead hadde vært i USA fire-fem ganger tidligere, og vi antok at han og CrazyMonk hadde møttes alle gangene. Antagelig møtte de hverandre første gang høsten 2015, sier Griffiths.

Etterforskerne bestemte seg for å vente.

– En eller annen gang kommer WarHead til å krysse grensen til USA. Når de møtes, tar vi dem, forteller Griffiths at de bestemte.

Dette var i juli 2016. Det ble august. Faulkner og Falte reiste ingen steder.

September gled mot slutten. Ingenting skjedde.

OGSÅ VG BESLUTTET Å VENTE. Allerede i januar avdekket vi at serveren i Sydney skjulte en ny, stor operasjon ledet av Task Force Argos, i samarbeid med flere land.

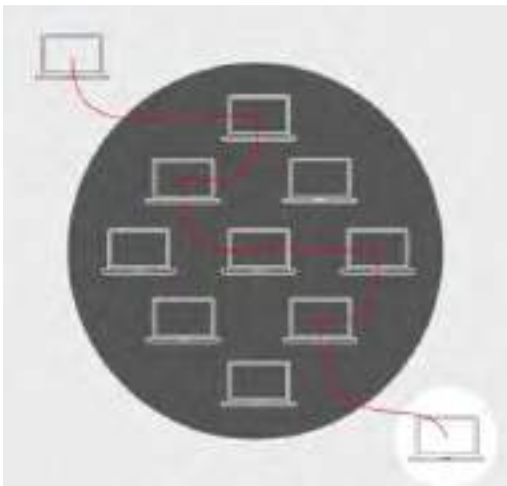
Først i dag, over ni måneder senere, publiserer vi avsløringen.

– Etter møtet med Griffiths og Rouse forstod vi at journalistene hadde avslørt en pågående politioperasjon. Selv om det var en spektakulær nyhet som åpenbart hadde offentlig interesse, besluttet vi å vente med å publisere. Situasjonen var uoversiktlig. Vi trengte mer informasjon før vi tok stilling til hva som kunne trykkes. I verste fall kunne VG skadet etterforskningen og utsett uskyldige for fare, sier Gard Steiro, ansvarlig redaktør i VG. →

Vedlegg 13.1: Slik fungerer det mørke nettet

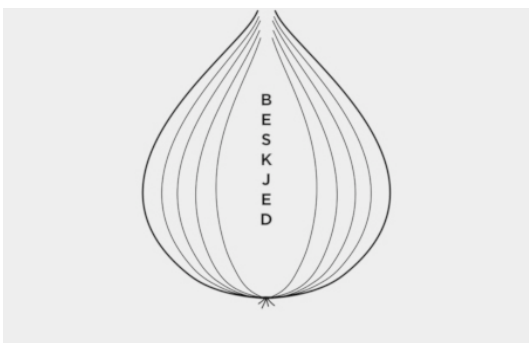
1. Det mørke nettet

En del av Internett hvor trafikken mellom deg og nettsidene du besøker krypteres på en slik måte at det ikke skal være mulig for utenforstående å identifisere deg. Dette gjør det til et egnet sted for personer som vil holde seg unna lovens håndhevere, enten det er av frykt for sensur eller fengsel.

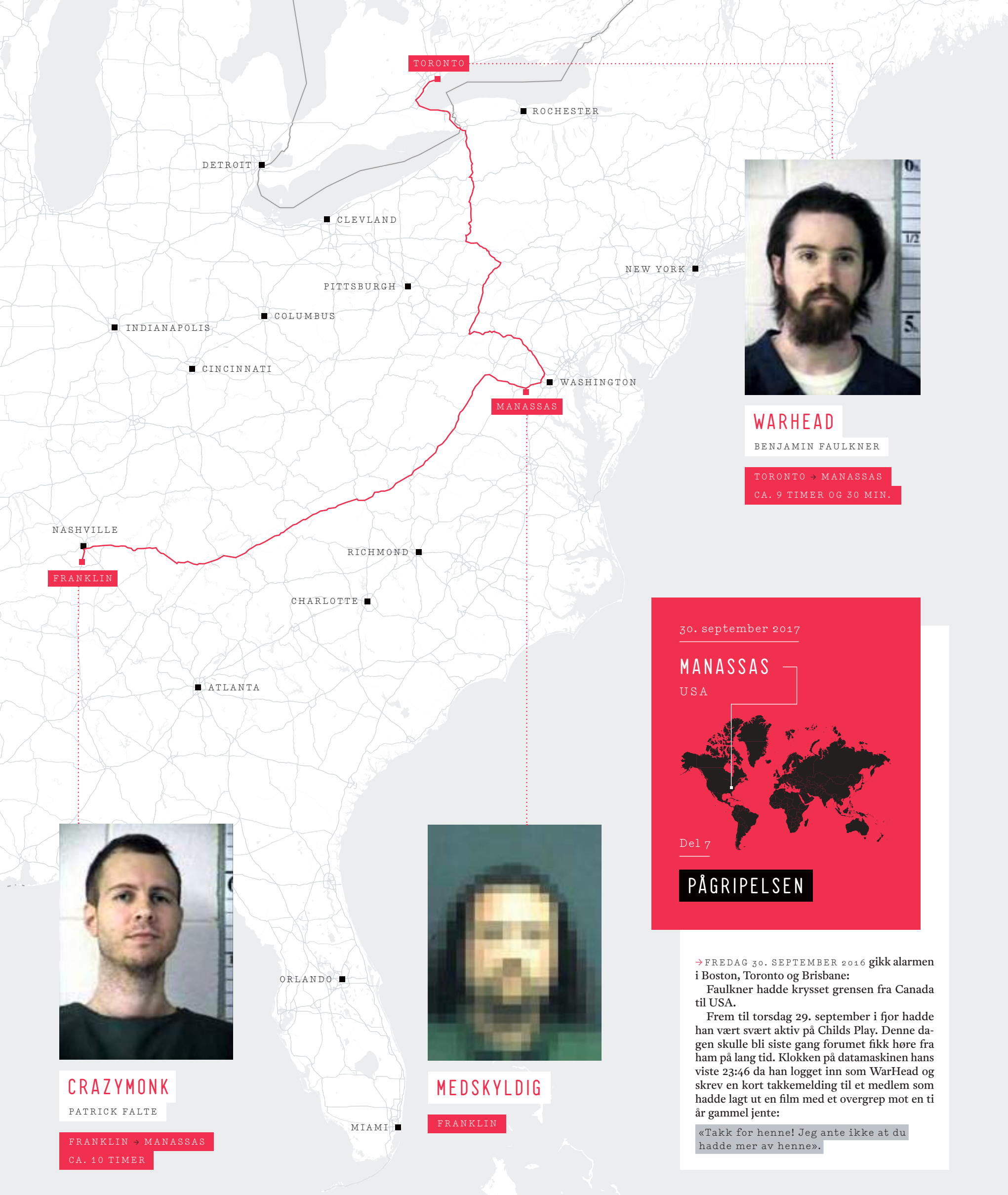
2. The Onion Router

Det mest brukte av nettverkene på det mørke nettet er The Onion Router eller TOR, med omkring 30.000 nett-tjenester. Nettverket består av en rekke «noder», eller datamaskiner som er stilt opp for å motta, dekryptere og videresende beskjeder mellom brukere og nettsider på Tor.

3. Beskjed pakkes inn

All kommunikasjon i nettverket er kryptert. The Onion Router har fått navnet sitt fordi krypteringen har skall, som en løk. Når du vil sende en beskjed til en annen maskin på TOR-nettverket, pakkes beskjeden din inn i flere lag.

WARHEAD

BENJAMIN FAULKNER

TORONTO → MANASSAS
CA. 9 TIMER OG 30 MIN.

CRAZYMONK

PATRICK FALTE

FRANKLIN → MANASSAS
CA. 10 TIMER

MEDSKYLDIG

FRANKLIN

30. september 2017

MANASSAS

USA

Del 7

PÅGRIPELSEN

→ FREDAG 30. SEPTEMBER 2016 gikk alarmen i Boston, Toronto og Brisbane:

Faulkner hadde krysset grensen fra Canada til USA.

Frem til torsdag 29. september i fjor hadde han vært svært aktiv på Childs Play. Denne dagen skulle bli siste gang forumet fikk høre fra ham på lang tid. Klokken på datamaskinen hans viste 23:46 da han logget inn som WarHead og skrev en kort takkemelding til et medlem som hadde lagt ut en film med et overgrep mot en ti år gammel jente:

«Takk for henne! Jeg ante ikke at du hadde mer av henne».

Så reiste han. Han kjørte fra leiligheten i utkanten av Toronto, over landegrensen mellom de to nordamerikanske nasjonene og inn i staten New York, deretter sørover til Nord-Virginia.

Idet WarHead krysset grensen til USA, gikk en melding fra USAs grensekontroll til Homeland Investigations. Derfra gikk meldingen til Canada og Australia: Faulkner har krysset grensen.

I Australia fikk Griffiths meldingen fredag ettermiddag, lokal tid. De neste dagene ble kritiske. Vile operasjonen lykkes?

Homeland Investigations sjekket hvor CrazyMonks bil befant seg. For flere uker siden hadde de montert en sporingsenhet på bilen. Siden hadde den knapt beveget seg utenfor Nashville-området. Nå hadde den med ett flyttet seg langt.

CrazyMonk var 200 kilometer hjemmefra, på vei vestover.

I flere måneder hadde Homeland, Argos og Toronto ventet på at dette skulle skje.

Nå var øyeblikket kommet. De to skulle møtes.

LØRDAG. MENNENE TOK INN på et hotell i Virginia. Om kvelden dro de videre til et hus i Manassas, og var der til sent. Rettspapirer VG har lest, beskriver at agentene fra Homeland overvåket begges biler ved huset sent lørdag kveld.

Søndag morgen reiste de fra hotellet med hver sin bag, og overnattet i et annet hus.

Klokken 06.30 mandag morgen ble de vekket av at inngangsdøren ble slått inn av væpnet amerikansk politi.

Faulkner var langt hjemmefra. Var han blitt tatt i Canada, ville straffen blitt langt mildere. Nå? Satt opp mot veggen av agentene som endevendte huset, var valget han fikk tydelig: Gi oss alt du vet nå, så slipper du kanskje ut av fengselet før du dør.

Etter få minutter hadde han gitt dem alt. Egne brukernavn, passord, krypteringsnøkler.

– Han kunne knapt vente med å fortelle. På nettet er de tøffe og diskuterer hvordan de er forberedt hvis purken kommer, at de har all verdens tiltak på plass for å hindre at vi skal få tilgang til materialet. Men da en politimann sparket hengslene av døren, pekte på ham med et våpen og beordret ham ned på gulvet, ble det tydelig for kanadieren at han var langt hjemmefra.

Griffiths ler kort.

I Australia nærmet klokken seg ni på kvelden. Alt Homeland fikk ut av Faulkner og Falte ble sendt direkte til Argos, som umiddelbart testet passordene. Var de riktige? Meldingene føk mellom USA og Australia: Skulle tallene skrives inn som bokstaver eller tall? Kom de seg inn på nettstedet?

Det som nå skjedde, skulle få store konsekvenser:

Blant all informasjonen Faulkner slynget ut mens han fortsatt satt på sengen, dukket passordene til Childs Play opp.

I ett jafs hadde Homeland i USA arrestert de som viste seg å være bakmenn og administratører for ikke bare ett, men de to største overgrepnettstedene på det mørke nettet.

Alt de hadde med seg, ble gjennomsokt: minnekort, datamaskiner. Passord, brukernavn, nøkler. Politimennene visste de hadde dårlig tid.

Hvis WarHead og CrazyMonk var for lenge fralogget fra nettstedene de drev, ville de paranoide medlemmene rømme. Da ville alt arbeidet være forgjeves.

BLANT MELDINGENE SOM BLE SENDT til Australia denne morgenen, var én spesiell: Agentene hadde funnet bilder av overgrep av et lite barn. Bildene var tatt lørdag kveld.

En ny melding like etter: «Fikk alle med seg den forrige meldingen?».

Griffiths satt hjemme hos seg selv og arbeidet med passordene da han så meldingen.

– Hva skulle jeg si? Det var ingen å si noe til. Det var bare å fortsette å jobbe.

Politiet fant 30 bilder og tre videoer. De viste en fire år gammel jente og det hun hadde måttet gjennomleve i huset Faulkner og Falte hadde besøkt. Faulkners hånd ble identifisert på et av bildene.

FOR AMERIKANEREN FALTE tok kjøreturen fra Nashville i overkant av ti timer. Han hadde god tid til å vurdere om det han var på vei for å gjøre, var riktig. Han kjørte over Smoky Mountains, gjennom frodige skoger, hvor høsten fikk skogen til å flamme rødt. Han fortsatte. Stoppet han noen gang for å vurdere om det å voldta en fire år gammel jente var riktig? Uansett fortsatte han.

Også Faulkner fortsatte, hele veien fra Toronto til huset i Virginia.

På det mørke nettet delte de et kongedømme av likesinnede, som beundret dem og gjorde hva de kunne for å oppnå deres gunst.

En av dem var en mann med tilgang til den fire år gamle jenta. Ifølge en politirapport var det han som filmet overgrepene. Bildene viste at i hvert fall én av de tre mennene hadde voldtatt jenta den septemberlørdagen.

LØRDAG 9. SEPTEMBER 2017. Det spraker i telefonen mens mannen som tilbød fireåringen til Faulkner og Falte snakker til VG fra fengselet hvor han har sittet i snart et år. Han har selv valgt å ringe oss for å gi sin versjon av hva som hendte.

– Det er ikke mye privatliv her i fengselet, så det er ikke mye jeg kan si på telefonen, sier han, før han forteller.

– Jeg skal ikke lyve. Det var jeg som kontakttet CrazyMonk først.

VG har data som viser at han har vært innom flere av de største overgrepnettstedene. Her hadde han lagt ut overgrepbilder og bedt om hjelp fra andre medlemmer til å finne flere.

Å få snakke med CrazyMonk, lederen av nettstedet selv, var stort. Det kjente mannen. For å få kontakt viste han Falte bilder av fireåringen. Slik begynte det.

Bare uker senere kom Falte hjem til ham. I avhør forteller Falte at han ved dette første besøket i 2015 voldtok barnet «inntil hun klaget», som det står i rettspapirene.

Dette var det første av i alt fem besøk i det lille huset i Virginia. Det var knapt bikket over til nytt år før Falte kom på besøk igjen, nå sammen med Faulkner.

Den tredje mannen filmet voldtektene og overgrepene, og lagret dem på WarHeads pc.

I SAMTALER MED VG SIER POLITIET at de ikke ante hvorfor WarHead og CrazyMonk skul-

le møtes. De hadde likevel mye informasjon om mennene.

Etter at politiet i juli hadde funnet serveren hvor nettstedet lå lagret, hadde de overvåket all kommunikasjon, også private meldinger mellom administratorene. Politiet overvåket hvor de reiste i Virginia, hvor de overnattet, hvilket hus de besøkte.

Likevel hadde ingen mistanke om at et barn var i ferd med å bli voldtatt.

– Men det er klart vi lurte på hvorfor de skulle møtes. Det spørsmålet hang over hodene våre, sier Jon Rouse i Australia.

– Noen av disse mennene ønsker så desperat noe mer enn bare bekreftelsen de får via nettet. De har et ønske om å møte likesinnede, om så bare for å ta en øl, sier Griffiths.

– *Hvorfor ble de ikke arrestert for overgrepet hadde skjedd?*

– Vi hadde ingen anelse om at det skulle skje. De snakket aldri noe i meldingene vi så om å møtes, sier Griffiths.

Mannen som filmet de to mennenes overgrep, bekrefter dette til VG. Avtalene om å møtes ble gjort i et kryptert chatprogram, forteller han.

Dette hadde politiet tilgang til først etter at de hadde fått alle passord fra CrazyMonk og WarHead.

Det samme forteller Faulkner og Falte selv til VG, i en epost fra fengselet i USA.

– Vi var nøye på ikke å snakke om detaljer andre steder enn på Tox (kryptert chat) og engangs-telefoner med kontantkort, skriver de.

De er overrasket over hva agentene klarte å finne under ransakingen.

– Jeg følte meg trygg på at de hadde lite på oss begge, hva gjaldt bevis de kunne bruke i retten. Datamaskinene våre var fullstendig krypterte, alt ble kjørt på virtuelle maskiner og alle lagringsenheter var fri for noe inkriminerende. De visste ikke noe om hva som foregikk i huset i Virginia, skriver Faulkner.

RENT ETTERFORSKNINGSMESSIG var pågripelsen en suksess. Task Force Argos hadde overtatt alle brukernavn og passord fra Faulkner og Falte.

Argos var blitt WarHead, men ingen visste det.

Griffiths og kollegene arbeidet frenetisk for å vite alt om Faulkners opptreden på nett, slik at de kunne overta hans identitet uten å bli avslørt.

Dette tok lengre tid enn medlemmene av Childs Play likte. WarHead hadde tidligere lagt ut meldinger ofte, gjerne flere ganger daglig. Nå var det stille fra ham.

«Har noen hørt fra WarHead de siste syv dagene? Jeg venter på en beskjed fra ham. Ingenting skjer», skrev et medlem nervøst.

«Merkelig. Hun forsvinner, og samtidig blir forumet tregere og tregere...», skrev en annen. Han brukte pronomenet de fleste på forumet brukte om hverandre, til tross for at de langt fleste der inne var menn.

Noe måtte gjøres. Hvis forumet ikke hørte fra WarHead raskt, ville de ane at han var pågrepet. Medlemmene kunne begynne å slette sine egne spor. Det måtte ikke få skje. →

24. januar 2017

BRISBANE
AUSTRALIA

Del 8

OVERTAKELSEN

→ KRIMINALITETEN PÅ NETTET er grenseløs. Det er et problem, men denne gangen snudde Argos og partnerne det til sin fordel.

Da WarHead ga fra seg tilgangen til Childs Play og GiftBox, lå nettstedene etter hva VG kjenner til, lagret på servere i hvert sitt land i Europa. Hvilke land ønsker hverken etterforskere, advokater eller tiltalte å si.

Både politiet i Australia og dette landets politi så at det ville ha åpenbare fordeler dersom nettstedet ble drevet av australsk politi og ikke europeisk.

Australias lover gir politiet sjeldent vide fullmakter til å overvåke mistenkelige handlinger på nett.

– Under en såkalt «kontrollert operasjon» får vi tillatelse fra en dommer til å handle på måter som vanligvis ville ha vært betraktet som lovbrudd. Vi får rett til å begå visse kriminelle handlinger, og vi er fritatt fra rettsforfølgelse fordi vi etterforsker disse spesifikke forbrytelsene, forklarer Griffiths.

På et møte med noen av verdens ledende etterforskere av nettrelaterte overgrep i Haag i vår, fortalte han om et tilfelle der han hadde hacket seg tilgang til en persons konto på et nettforum.

– Jeg så meg rundt i rommet, og visste at ingen av de andre etterforskerne hadde lov til å gjøre det samme. Teknisk sett var det ikke vanskelig. Men juridisk sett ville de ikke hatt lov, sier Griffiths.

Det er et problem, mener han.

– Det gjør at de mister muligheten til å identifisere noen av de verste lovbrøtterne på Internett.

– *Hva er konsekvensen av at norsk politi ikke kan bruke de samme teknikkene?*

– Jeg vil egentlig ikke kommentere Norge spesifikt. Men hvis de hadde hatt mulighetene vi har, er jeg sikker på at de ville tatt personer de ikke får tatt i dag. Men det må gjøres på riktig måte, innenfor et gitt rammeverk. Man må ha en viss kunnskap og kontroll for at det skal fungere. Det føler jeg vi har, sier Griffiths.

MED TILLATELSE FRA DEN UKJENTE europeiske politipartneren gikk Task Force Argos inn i serveren, overtok nettstedet, kopierte det og flyttet det til en server i Sydney – den samme som VG oppdaget i januar.

Ekspert VG har snakket med, sammenligner det som skjedde med hvordan USA tidli-

«JEG HÅPER AT NOEN AV DERE HAR FÅTT MULIGHETEN TIL Å GI EN SPESIELL GAVE TIL SMÅROLLINGENE I LIVENE DERES, OG TILBRAKT TID MED DEM. DET ER EN FIN TID PÅ Å ÅRET TIL Å KOSE SEG FORAN PEISEN OG SKAPE MINNER.»

STATUSMELDING SKREVET AV POLITIET PÅ CHILDS PLAY, 3. JANUAR 2017

VAR «WARHEAD»: Paul Griffiths var blant etterforskerne i Task Force Argos som utga seg for å være «Warhead» og andre medlemmer av nettstedet: – Hver gang jeg har gjort det, føler jeg at jeg må ta en dusj etterpå.

gere fløy terrormistenkte for å bli avhørt i land som ikke tok menneskerettigheter så alvorlig.

– Det synes å være samme logikk som brukes i denne saken. Og det er betenkelig og problematisk om politiet «outsourcer» etterforskning til et land hvor politiet har friere tøyler. I alle fall om det skjer bevisst og systematisk. Men her er de juridiske grensene uklare, sier Jon Wessel-Aas, advokat og spesialist på personvern og menneskerett.

Etterforskning over landegrensener er krevende, både juridisk og etisk.

– I mangel på gode reguleringer kan man ende opp med at politiet i landene med minst rettsikkerhet vil få ansvaret for å drive etterforskningen, sier han.

For Wessel-Aas er dette en metode politiet bør være forsiktig med å bruke:

– Hvis politikerne mener at våre lover om rettsikkerhet har noe for seg, er det vanskelig å forstå at denne typen politiarbeid kan «outsources».

TORS DAG 6. OKTOBER 2016 var WarHead tilbake på Childs Play:

«Puh, for en måned dette har vært! En måned av livet mitt som jeg ikke får tilbake. Teknisk sett var det i oktober og ikke september at det verste skjedde, derav min noe sene melding», skrev han.

Deretter kjefte han på undersåttene:

«Beklager igjen min sene ankomst, men jeg spurte faktisk staben om å trå til og dekke for meg i mitt påtvungne fravær».

Han, WarHead, var ikke lenger Faulkner, men Task Force Argos' Paul Griffiths.

Med dette begynte undercover-fasen av Operasjon Artemis.

Fire dager etter at kanadiere var pågrepet, hadde Griffiths finlest hver eneste melding WarHead hadde skrevet. Han hadde lært seg WarHeads typiske skrivefeil og måter å ordlegge seg på, han kjente det lille av bakgrunnshistorie han hadde avslørt om seg.

Dette gjorde han på dagtid. Nettene ble brukt til telefonkonferanser med kollegene i Europa og USA.

Klokken var to om natten i Brisbane når alle kunne snakkes.

Å KUNNE ORDLEGGE SEG som en annen person handler ikke bare om grammatikk og biografi. For å kunne skrive som ham måtte Griffiths bli som WarHead. Det var en mental anstrengelse som han og kollegene på Task Force Argos likte dårlig.

– Når du skal være en person som har skrevet mye på nettet, og som mange mennesker kjenner, som vet hvordan denne person skriver og ordlegger seg – du kan ikke bare dukke opp og bruke et helt annet vokabular. Du må sette deg inn i hvilken tegnsetting han bruker, smilefjes og andre tegn.

Det er likevel ikke nok for å lykkes.

– Du må sette deg inn i hvordan han føler. Det er skadelig. Virkelig vanskelig. Jeg har jobbet i dette feltet i 22 år. Det å se bilder har ikke lenger noen effekt på meg. Men å sitte på nettet og snakke som en av disse karene ... Hver gang jeg har gjort det, føler jeg at jeg må ta en dusj etterpå.

BLANT VENNER KALLES HAN «GRIFF». Paul Griffiths går for å være blant de ledende i verden på å identifisere ofre og overgripere ut fra bilder.

Han har arbeidet med identifisering av overgrepsofre i 22 år. Hvis et menneske har forgrepet seg på et annet, og det er blitt filmet, har han sett det.

– Hovedmotivasjonen er å identifisere barna og få dem ut av den grusomme situasjonen de er i. Det er det som gjør at jeg klarer å jobbe med det.

– Og så har jeg nok et snev av Aspergers. Det sier i hvert fall min kone. Hun sier jeg ikke har noen empati, sier Griffiths og ler kort:

– Det gjør det enklere å stå i denne jobben.

Samtidig har han et fotografisk minne, og husker alt som bilder. Selv når han må gå gjennom millioner av bilder, vet han hvilke han har sett før, og hvor og når.

– Vi har gode databaser, men som regel finner jeg det raskere enn dem.

For fem år siden så han et bilde. Det var ikke et bilde av et overgrep, men et bilde av en naken mann. Griffiths tok en kikk på bildet, og visste umiddelbart at han hadde klart å identifisere en av nettets råeste og mest beryktede overgripere: Falko.

Mannen på bildet hadde et kjennetegn som Griff husket fra overgrepfilmene Falko delte på nettet. Ingen hadde klart å identifisere hverken Falko eller ofrene, for han hadde vært påpasselig med aldri å vise ansiktet sitt under overgrepene han begikk.

Men Griff kjente igjen et merke på penisens hans.

Slik ble Falko tatt og satt lenge fengslet i Kasakhstan. I dag er han på rømmen, etter en spektakulær flukt som involverte å kaste seg ut av vinduet i en rettsal, brenne begge beina og deretter rømme fra sykehuset.

Men det var Griff som fanget ham.

«Vi er, kan jeg forsikre dere om, like trygge som vi alltid har vært, og jeg håper vi vil fortsette å være det»,

skrev Griffiths som WarHead.

Medlemmene trodde på ham.

Det neste året skulle Task Force Argos drifte et av nettets mest populære overgrepssider, mens de sopte inn informasjon om medlemmene.

Ved å ha full kontroll over nettstedet så de alt som skjedde der. De kunne lese private meldinger, meldinger som var slettet, epostadresser og slik sette sammen et bilde av hvem medlemmene var. I tillegg kunne de legge inn biter i programkoden som styrer nettstedet, for å finne medlemmenes IP-adresse. De har forsøkt flere ulike teknikker for å kunne identifisere medlemmene på Childs Play. Hvilke, ønsker de ikke å si til VG.

– Hvis det var krig, tror du at generalen hadde gitt deg tilgang til kommandorommet? Vi vil ikke fortelle disse folkene hvordan vi arbeider, og jeg håper virkelig ikke du gjør det heller. Operasjonelle metoder får du ikke, sier Jon Rouse.

– Vi prøver å gjøre noe som aldri er gjort før. Da skriver du på en måte dine egne – jeg vil ikke si regler, men du skriver ditt eget manus. Vi bruker teknikker som aldri har vært anvendt før, og det er ikke alltid vi vet hvordan vi skal forberede oss på resultatet, sier Griffiths til VG.

Som en mørkets sosialantropolog lærte Griffiths kulturen blant overgriperne å kjenne: Hva

man ikke skulle legge ut (torturvideoer), hva man kunne dele i en liten gruppe kjente (torturvideoer), hvilke medlemmer som var populære og innafor og hvem som slettet ikke var det.

Tilgangen til medlemmenes privatmeldinger dem imellom ga Griffiths en overraskelse: Flere av dem visste at nettstedet nå var drevet av politiet.

– Et betydelig antall av dem visste nøyaktig hva som hadde skjedd. De hadde avslørt oss som politi og gjennomskuet alt vi hadde kastet av kamuflasje rundt WarHead. De visste at vi var oss. Men de fortalte det ikke til noen. De som avslørte oss, snakket med hverandre, men de advarte ingen andre.

GRIFFITHS FORSØKTE Å SKRIVE så få innlegg som mulig, men det var ett det australske politiet ikke slapp unna: Den månedlige statusmeldingen fra WarHead.

Avtalen mellom WarHead og nettstedets medlemmer var at et fravær av statusmeldingene betydde at nettstedet var overtatt av andre. Derfor var disse meldingene viktige. De måtte skrives slik som de alltid hadde vært skrevet.

Ifølge reglene som Faulkner hadde laget, måtte hver statusmelding avsluttes med et overgrepssbilde.

– Antagelsen var at vi i politiet ikke kunne dele slike bilder, og at det dermed ville være umulig for oss å drive nettstedet, sier Griffiths.

Han er opprinnelig brite.

– I Storbritannia kunne vi ikke ha gjort det. Men når man har jobbet lenge på dette feltet, blir det åpenbart hva som må gjøres og hvorfor. Ved å gjøre dette, gir vi oss selv en mulighet til å identifisere de som produserer nye overgrep. Bildene vi deler har de fleste mest sannsynlig sett før.

3. JANUAR I ÅR PUBLISERTE Griffiths og hans kolleger i Argos den månedlige statusmeldingen. Her skrev WarHead om arbeidet han hadde gjort med forumet – det vil si, det arbeidet som medlemmene trodde skulle gjøre dem tryggere. Slik rundet han av:

«Jeg håper at noen av dere har fått muligheten til å gi en spesiell gave til smårollingene i livene deres, og tilbrakt tid med dem. Det er en fin tid på året til å kose seg foran peisen og skape minner».

Han avsluttet meldingen som han måtte. Med to overgrepssbilder.

– Kan denne meldingen sees på som en oppfordring til overgrep?

– Vel, det er ingen ... Jeg mener, du vet, sier Griffiths.

– Det er ting som kan leses inn i setningene, men det betyr ikke nødvendigvis at vi oppfordrer til noe. Vi kan ha snakket om overgrep på et antall ulike forum og plattformer, men vi vil aldri oppfordre til overgrep, sier han.

– Enhver deling av et bilde er et overgrep mot det barnet. Men for «the greater good» og for å forhindre pågående overgrep av barn, så er det noe vi kan rettferdiggjøre.

– Hva tror du barna på bildene tenker om at dere deler bildene av dem?

Han blir stille et sekund.

– Jeg håper de forstår at vi prøver å ta så mange lovbrøtere som mulig. →

7. september 2017

CHAPEL HILL

USA

Del 9

DILEMMAET

→ JUSPROFESSOR CARISSA HESSICK ved Universitetet i Nord-Carolina reagerer på Griffiths' argumentasjon. Hun er blant verdens ledende juridiske eksperter på etterforskning av overgrep.

– Det høres ut som om politiet forteller én historie om hvor skadelige bildene er når andre deler dem, og en annen historie når de deler dem. Det er en type hykleri som jeg liker dårlig. Men dette belyser argumentasjonen om at enhver deling av et bilde er et overgrep. Hvis politiet sier at de bare deler bilder som har vært delt tidligere, innebærer det at politiet ikke mener at enhver deling er like skadelig, sier Hessick.

Hun reagerer da hun får høre at politiet selv har delt overgrepsskildringer.

– Jeg synes ikke nødvendigvis det er feil at de kan utføre kriminelle handlinger når de gjennomfører skjulte operasjoner. Min bekymring er ikke at de bryter loven. Min bekymring er om vi får nok informasjon om balansen i det de gjør.

Hessick fortsetter:

– Hvis nettstedet blir brukt til å legge til rette for faktiske overgrep av barn, og politiet fortsetter å drive den, så setter jeg spørsmålsteget ved deres evner til å balansere dette.

Til dette svarer Griffiths:

– Det er definitivt en balanse mellom hva vi ønsker å oppnå og hvordan vi gjør det. En gang kommer vi til et punkt hvor det ikke er verd å drive forumet videre. Men så lenge vi identifiserer ofre, produsenter og overgripere, vil vi fortsette å drive det.

Han forteller om en tidligere operasjon, hvor de i noen få måneder drev nettstedet «The Love Zone». Griffiths hevder at de identifiserte over 80 barn.

– Du kan spørre dem om det var verdt at vi drev forumet, sier han.

– *Er det ikke en fare for at nedlastere utvikles til å bli overgripere?*

– Overgripere er overgripere. Folk som har et ønske om å forgripe seg på barn kommer til å forgripe seg på barn uansett, mener Rouse.

KRITISK: – Det høres ut som om politiet forteller én historie om hvor skadelige bildene er når andre deler dem, og en annen historie når de deler dem, sier jusprofessor Carissa Hessick ved Universitetet i Nord-Carolina, og ekspert på rettsetikk.

AKTIVITETEN HADDE VÆRT HØY på Childs Play mens politiet drev det.

I januar, da VG skrev om Childs Play første gang, hadde nettstedet 427.000 registrerte kontoer. Frem til september i år var det blitt registrert over én million kontoer.

25. oktober 2016, to uker etter at Argos hadde overtatt nettstedet, ble det delt en film og flere bilder av overgrep mot en åtte år gammel jente. Frem til i august i år hadde den fått 770.617 visninger – alt mens politiet drev nettstedet.

1. SEPTEMBER I ÅR FÅR VG kontakt med en kvinne i New York. Bildene av overgrepene mot hennes datter har vært delt tusenvis av ganger. Nå også på Childs Play, under påsyn av Argos.

Da VG forteller henne hva vi vet, begynner hun å gråte. Så samler hun seg.

– Politiet kan argumentere for at det de gjør er til fordel for datteren min i det lange løp, siden målet er å fange pedofile. Men å la dem dele bildene av min datter hjelper henne ikke. Det skader henne bare mer, sier moren.

Hennes advokat, James Marsh, er mer positiv til politiets bruk av overgrepsskildringer. Han representerer flere av barna hvis overgrepsskildringer er blant de mest delte.

– Flere av mine klienter ville ha ønsket velkommen at politiet brukte deres bilder i kam-

pen for å finne overgripere. De vet hvor dyktige disse mennene er til å skjule seg, og forstår hva som kreves for å ta dem, sier Marsh.

Han forstår imidlertid hvorfor moren reagerer. Bildene av hennes datter har vært delt såpass sjelden sammenlignet med andre, at enhver deling får desto større konsekvenser.

– Jeg er enig med henne i at politiet burde kompensere ofrene, men ikke med penger. Hvis ofrene får bli konsultert underveis, vil det gi dem en følelse av kontroll. Og det var nettopp kontrollen som ble fratatt dem under overgrepene, sier Marsh.

FLERE AV DE INVOLVERTE I OPERASJON Artemis vil ikke la seg intervju eller identifisere. Etterforskeren som overvåket det skandinaviske underforumet, er en av dem, det er også de europeiske partnerne i operasjonen. Agentene fra Homeland Investigations har avvist intervjuforespørslene, med henvisning til at rettssakene mot WarHead og CrazyMonk ennå ikke er over.

– Det er mye vi ikke kan si om denne operasjonen, spesielt ikke det som våre partnere har gjort, sier Jon Rouse.

Også noen av hans australske etterforskere er kritiske til at VG har fått informasjonen.

– Flere av mine internasjonale kolleger vet at dere er her og snakker med oss i dag. De er ikke veldig glade for arbeidet kollegaen din gjorde med å avsløre oss. Vi har gjort mye bra arbeid sammen, og jeg vil det skal fortsette. Derfor må du ikke bruke navnet mitt, sier en av dem.

Vi får likevel intervju ham om jobben som undercover-agent.

– De som sier at de ikke har grått i denne jobben, lyver. Du gir en del av deg selv til jobben, og denne delen blir venn med dem du etterforsker. Da vi var ferdig med en av de siste operasjonene, kjentes det som om jeg hadde sperret inne alle vennene mine i fengsel.

Dette er agenten som foruten Griffiths i stor grad har vært WarHead. Alle medlemmene fulgte nøye med på hva han skrev. Å lykkes i å fremstå som overgriper på nett er en krevende oppgave.

– Det er som om du tvinger deg til å ha en splittet personlighet, og du laster ned denne andre personen inn i en del av hjernen din og overlater den delen av hjernen din til ham. Det er hardt.

ONSDAG 13. SEPTEMBER I ÅR: Etter å ha drevet nettstedet i 11 måneder stenger Task Force Argos endelig Childs Play. Det blir ingen fanfarer.

Alt som kreves, er noen tastetrykk, så forsvant forumet fra det mørke nettet.

Hvis du klarer å finne det som var nettadressen, vil du bare få beskjed om at det ikke ligger noe der. Childs Play er borte.

Nå begynner arbeidet med sende ut saker til politi verden over. Et dusin land er allerede involvert i etterforskning av medlemmene. Griffiths har en liste på mellom 60 og 90 personer fra hele verden som er hans primære mål.

«Jeg synes ikke nødvendigvis det er feil at de kan utføre kriminelle handlinger når de gjennomfører skjulte operasjoner. Min bekymring er om vi får nok informasjon om balansen i det de gjør.»

BEGYNNELSEN PÅ SLUTTEN: Dette er alt du vil finne hvis du klarer å finne nettadressen til Childs Play. Målet til Task Force Argos er at ingen skal huske det som engang fantes her. Nettstedet er borte. Noen medlemmer er allerede pågrepet i flere land verden over. Flere vil komme.

Den sentrale gruppen på nettstedet er langt større. Et annet lands politi skal ha en liste over nærmere 900 personer de mener bør tas. Noen er allerede arrestert, men flere vil komme. Hvor mange av de norske brukerne som vil bli siktet, er ennå ikke kjent.

Hvor mange barn som er identifisert og reddet, er også usikkert.

Kanadisk politi forteller at de har identifisert og reddet «et dusin» barn, og sendt ut omkring hundre saker til andre land. Argos selv ønsker ikke å gi VG tall.

– Pressen har for vane å bruke tallene som «våpen» mot oss og våre kolleger verden over, og det ønsker vi ikke, sier Griffiths til VG.

PROFESSOR CARISSA HESSICK reagerer på de manglende tallene.

– Hvis de driver etterforskningen uten engang å sjekke om personene blir pågrepet, er det vanskelig for Argos å argumentere for at slike politioperasjoner er nødvendige. Jeg er bekymret over at politiet tilsynelatende tenker at de ikke trenger å rettferdiggjøre en slik operasjon, sier hun.

FBI drev en lignende operasjon i 2015. Svaret kom først i vår, altså to år senere. 870 personer ble arrestert eller dømt som følge av operasjonen. 259 barn ble reddet eller identifisert, ifølge FBI.

I jakten på overgripere kan det se ut som om politiet har funnet metoden som gir best resultat: Ikke overlatt markeds plassene til de kriminelle. Driv nettstedene selv.

– Vår jobb er å sørge for at vi spiller på samme nivå som overgriperne. Gjør vi ikke det, vil de alltid være foran oss, sier Jon Rouse.

FREDAG 15. SEPTEMBER sto to 27 år gamle menn foran dommeren i rettssalen i Richmond, Virginia. Aktor hadde bedt om 50 år i fengsel. Deres egne forsvarere ba om at de to 27-åringene kun skulle sone i 30 år.

Dommeren hørte ikke på noen av partene. De to ble dømt til livsvarig fengsel.

Ingen av dem kommer noen gang til å slippe ut. Ikke fordi de som CrazyMonk og WarHead hadde drevet nettets største overgrepssider, men fordi de som Benjamin og Patrick hadde voldtatt en fireåring.

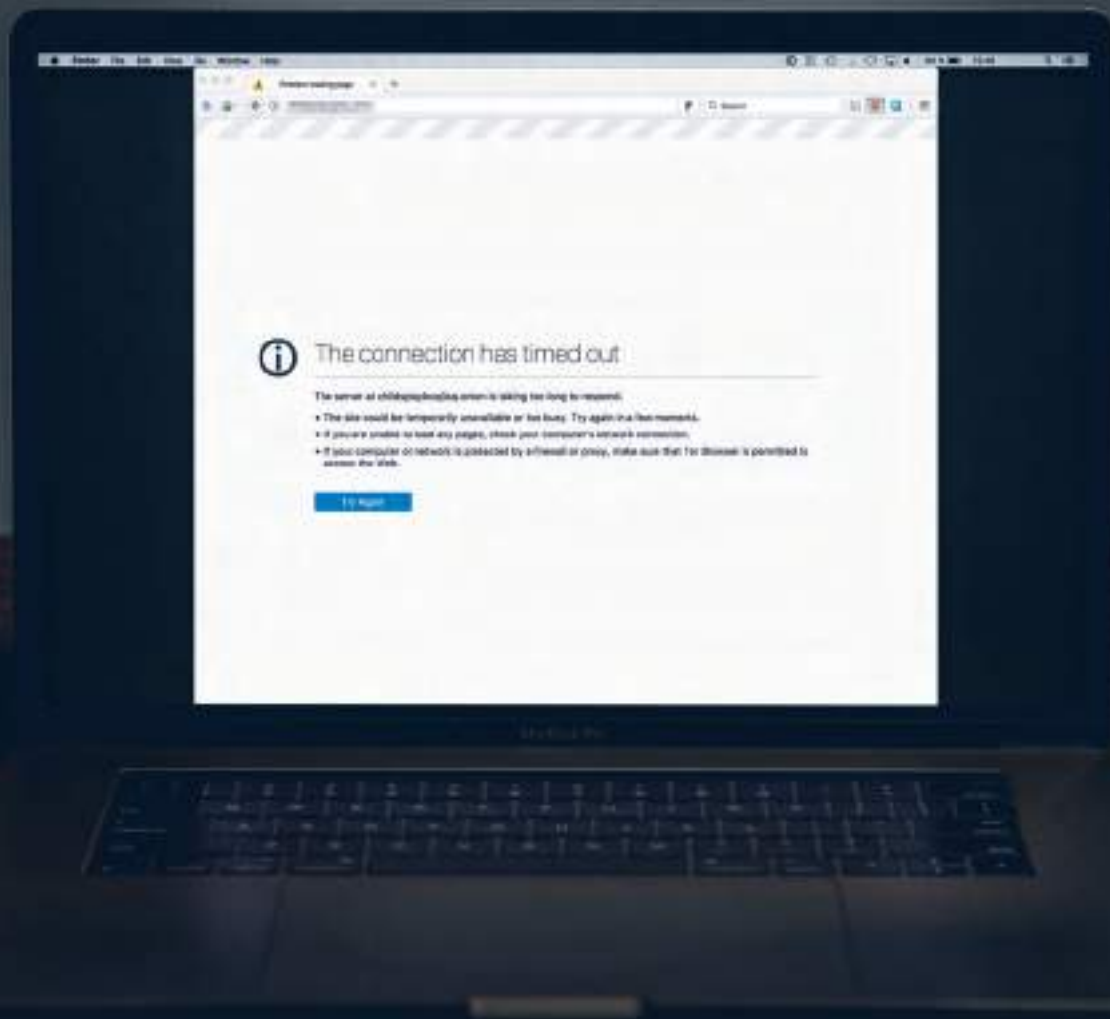
I Tennessee forbereder USA rettssaken mot mennene som skal ha drevet «The GiftBox Exchange».

I en epost til VG fra fengselet skriver Falte og Faulkner at de vil kjempe sin sak i retten.

– Vi skulle gjerne snakket mer om Giftbox, Childs Play og noen andre nettsteder, men vi kan ikke gå inn i det før etter rettssaken. Vi kan ha vært involvert på alle nivåer, i åreveis, med å eie og skape flere nettsteder, chattetjenester, skriver Falte og Faulkner fra fengselet.

Advokatene deres har ikke besvart VGs henvendelser.

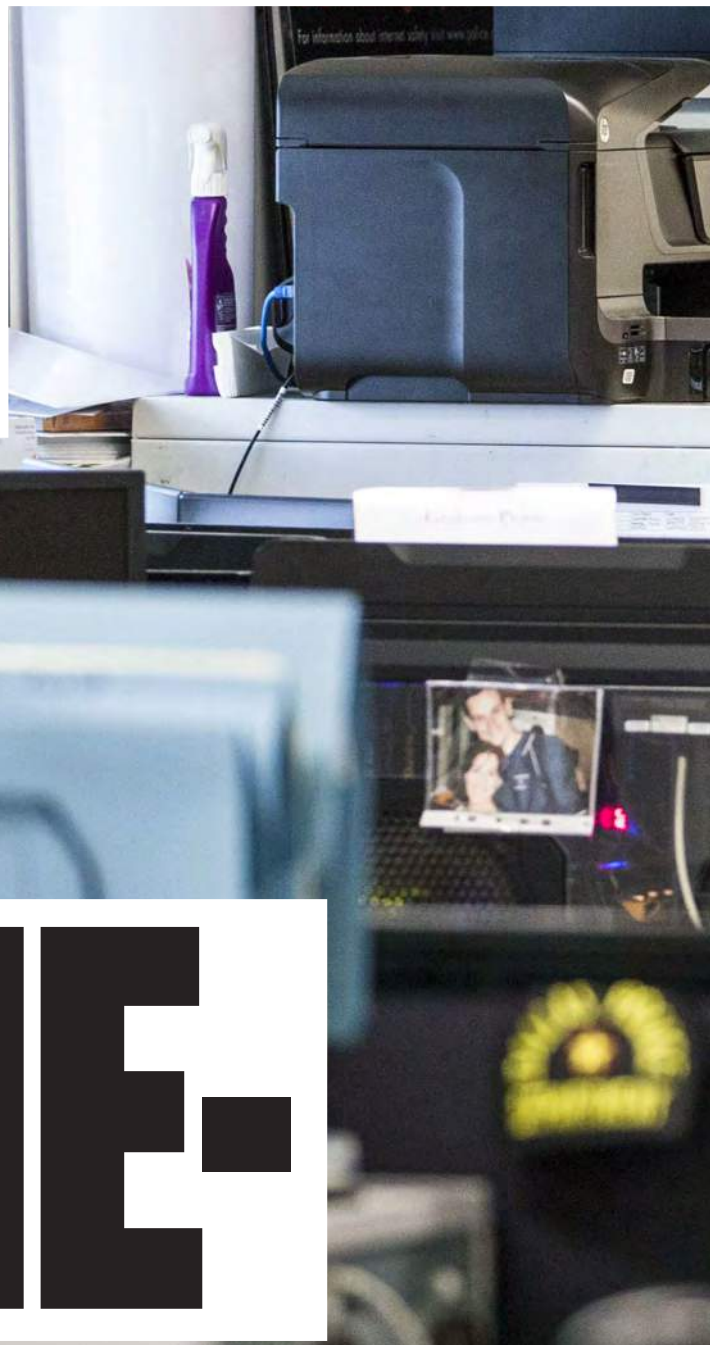
Om Childs Play, nettstedet som Task Force Argos drev i nesten ett år, vil det antagelig aldri bli noen rettssak. Faulkner er uansett dømt til resten av livet i fengsel. •

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

Politiet i Australia drev overgrepforum i undercover-

- KLART BRUDD PÅ BARNE- KONVENSJON

Av MARIA KNOPH VIGSNÆS, HÅKON HØYDAL, NATALIE REMØE HANSEN og EINAR OTTO STANGVIK

Internasjonale humanitære organisasjoner reagerer kraftig på Australias undercover-politioperasjon.

I går avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepforum i 11 måneder.

Ved å gi seg ut for å være de opprinnelige administratorene skal australsk politi ha innhentet omfattende etterforskningsmateriale på overgripere og pedofile i en rekke land. Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet som ledd i undercover-operasjonen.

13. september stengte de nettstedet.

- Menneskerettslig uakseptabelt

Den verdensomspennende menneskerettsorganisasjonen Amnesty International, mener den

australske politioperasjonen står i strid med både internasjonale menneskerettigheter og barnekonvensjonen.

- Dette er et uforholdsmessig stort inngrep i barnas rettigheter, sier Patricia Kaatee, juridisk rådgiver i Amnesty International.

Hun presiserer at det er prisverdig og veldig viktig å bruke ressurser på å bekjempe pedofile nettverk, men at politiets metoder i skjulte operasjoner ikke kan stå i strid med internasjonale menneskerettigheter.

- Det er mulig å begrense rettigheter til en gruppe personer dersom dette er nødvendig for å oppnå et legitimt mål, og ikke inne-

ADVARER: Juridisk rådgiver i UNICEF Ivar Stokkerei, advarer politi mot å bruke utsatte barn som et virkemiddel i undercover-operasjoner.

bærer et uforholdsmessig stort inngrep. Dersom politiet prøver å avsløre et pedofilt nettverk ved å aktivt dele overgrepsbilder, vil det

- BARN SKAL IKKE VÆRE ET MIDDEL: Det er helt uakseptabelt at politiet sprer overgrepsbilder av barn for å fange pedofile overgripere, mener Patricia Kaatee fra Amnesty

etter vår vurdering være et uforholdsmessig stort inngrep på rettighetene til barn som allerede er utsatt for alvorlige brudd på grunn-

VIKTIG: Laila Søndrol, leder av Seksjon for seksualforbrytelser i Kripas, mener internasjonalt politisamarbeid er avgjørende for å sikre bevis i overgrepssaker mot barn.

leggende menneskerettigheter, sier Kaatee til VG.

Amnesty mener det er stor forskjell på å overvåke et nettverk og å aktivt dele overgrepsbilder. Og viser til at politiets operasjon står i strid med barnekonvensjonen artikkel 19 og ILO-konvensjonen nr. 182 artikkel 3.

- Dette bryter helt klart med FNs barnekonvensjon- selv om politiets intensjon er å forhindre nye overgrep på sikt, sier juridisk rådgiver Ivar Stokkerei, i UNICEF Norge.

Verdens største hjelpeorganisasjon for barn UNICEF (United Nations Children's Fund) mener politimetoden står i strid med barns rettigheter.

- Dersom det at politiet drifter denne siden innebærer at bilder spres og nye overgrep finner sted, bryter det helt klart med FNs barnekonvensjon- selv om politiets intensjon er å forhindre nye over-

operasjon:

DRIFTET OVERGREPSFORUM: Etterforsker ved Queensland Police Service, Paul Griffiths (stående), er en av de beste i verden til å identifisere overgrepsofre. Han ga seg ut for å være både administrator og andre medlemmer av nettstedet «Child's play» med hensikt å identifisere ofrene. Foto: TORE KRISTIANSEN

EN

grep på sikt, sier Stokkereit.

Den juridiske rådgiveren har bred erfaring med denne type saker både internasjonalt og i Norge, og synes det er spesielt at saken involverer barn som staten og politiet har et særlig ansvar for å beskytte.

– Vi vil advare mot at politiet bruker barn som et virkemiddel i etterforskningen for å avsløre overgrepere, og oppfordre politiet til å bruke andre metoder for å avsløre overgrepere, uten at det involverer at nye overgrep finner sted, sier Stokkereit.

UNICEF Norge mener barnekonvensjonen er helt tydelig på at barn ikke skal måtte utsettes for overgrep. Dette gjelder uavhengig av om målet er å forhindre nye overgrep på sikt.

– Et godt initiativ

Den internasjonale organisasjonen ECPAT (End Child prostitution,

child pornography and trafficking of children for sexual purposes), mener derimot den australske politigruppen Task Force Argos har hatt en proaktiv tilnærming for å stoppe seksuell utnyttelse av barn.

– ECPAT gleder seg over alle proaktive tilnærminger for å stoppe denne formen for grusom kriminalitet. Task Force Argos er globalt anerkjent som ledende innen dette feltet. Enhver politioperasjon av denne typen må være fokusert på ofre, og fordelene med å fange lovbrøyttere må nøye vurderes opp mot ofrenes langsiktige interesser, sier ECPATs internasjonale kommunikasjonsjef, Damien Keane til VG.

Keane presiserer at det er vanskelig å kommentere etikken knyt-

tet til politets metoden, uten å ha kjennskap til alle detaljene i operasjonen.

ECPAT har en rågivende status hos FNs økonomiske og sosiale råd (ECOSOC).

VG har rettet en forespørsel til Save the Children (Redd Barna) sitt internasjonale kontor. Save the Children vil ikke gi noen kommentar til saken.

– Stopper overgrep

VG har vært i kontakt med Task Force Argos om kritikken fra Amnesty og UNICEF. De har ikke besvart VGs henvendelse. Jon Rouse har imidlertid i tidligere intervju med VG fortalt om metodebruken:

– Jeg kan bruke det faktum at bildet har sirkulert på nettet i 10–15 år til noe bra, sier Jon Rouse, leder for spesialen-

PSSST!
Brudd på barnekonvensjonen får ingen direkte konsekvenser for staten. Men eventuelle brudd på konvensjonen kan danne grunnlag for søksmål mot staten.

Dette er saken

- I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».
- Det var det største overgrepforumet på det mørke nettet.
- Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepnettsteder har vart like lenge.
- Politiet delte selv overgrepsskjermer på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.
- I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.
- 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet

VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepforum i 11 måneder.

arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.

- 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

FORSVARER METODENE: Jonathan Rouse leder spesialenheten Task Force Argos hos politiet i Brisbane i Australia, som de siste årene er blitt ledende i å etterforske internettrelaterte overgrep mot barn. Han mener virkemidlene de bruker forhindrer fremtidige overgrep. Foto: TORE KRISTIANSEN

VERDENS STØRSTE: Det pedofile nettverket «Childs Play» ble i elleve måneder driftet av australsk politi, avslørte VG i går. Nå reagerer menneskerettsorganisasjoner på politiets metoder. Foto: KRISTER SØRBØ

«Man kan ikke bruke barn som middel for å ta kriminelle.»

Inger Marie Sunde, forsker ved Politihøgskolen

heten Task Force Argos hos politiet i Brisbane i Australia.

– Vi tar tak i materiale som allerede finnes, og innenfor visse regler bruker vi det. Jeg kan ikke reversere det som skjedde med barnet. Men jeg kan bruke det faktum at bildet har sirkulert på nettet i 10–15 år til noe bra: Jeg kan bruke det til å stoppe fremtidig overgrep av barn, sier Rouse til VG.

VG har også vært i kontakt med politiministeren i Queensland, Australia. Han har foreløpig ikke svart på VGs forespørsel.

– Hyklari

Også Carissa Hessick, jusprofessor ved University of North Carolina, er kritisk til politiets deling av bilder.

– Det er bra at politiet ikke deler bilder som aldri er delt før. Men dette belyser argumentasjonen om at

enhver deling av et bilde er et overgrep. Det høres ut som om politiet forteller én historie om hvor skadelige bildene er når andre deler

19

Barnekonvensjonen, artikkel 19: Partene skal treffe alle egnede lovgivningsmessige, administrative, sosiale og opplæringsmessige tiltak for å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbruk, vanskjøtsel eller forsømmelig behandling, mishandling eller utnyttning, herunder seksuelt misbruk, mens en eller begge foreldre, verge(r) eller eventuell annen person har omsorgen for barnet.

dem, og en annen historie når de deler dem. Det er en type hyklari som jeg liker dårlig, sier Hessick.

Inger Marie Sunde, forsker ved Politihøgskolen, bekrefter at operasjonen bryter med barns rettigheter.

– Man kan ikke bruke barn som middel for å ta kriminelle. Etter menneskerettighetene har barn rett til ikke å bli publisert. Men hvis delingen settes inn i en kontekst hvor dette er viktig for å avdekke identiteten til overgripere, mener jeg at dette er brudd som kan forsvares, sier Sunde.

Men forskeren understreker at politiet ikke kan tiltale folk for å ha lastet ned bildene som Task Force Argos selv delte.

– Det ville være det samme som provokasjon, og det er ikke lov.

maria.knoph.vigsnes@vg.no
Hakon.Fostervold.Hoydal@vg.no

Til barnets verste

I det godes tjeneste ofrer politiet tydeligvis både prinsipper og barns rettigheter.

I NYHETENE

Følg pengene. Det var oppdraget VGs journalister fikk for et år siden. Da hadde de allerede avslørt nordmenn som laster ned overgrepsbilder av barn. Journalistene hadde også oppsøkt den andre enden av næringskjeden – lutfattige foreldre som selger sine sønner og døtre i nettets mørkeste kjeller. Nå skulle de jakte på bakmennene. Profitørene. De usynlige skikkelsene som casher inn hver gang dokumentasjon av barnevoldtekter blir delt.

Forventningene var i utgangspunktet lave. Sjansen for at et par norske journalister skulle lokalisere roten i et internasjonalt pedofilnettverk var latterlig liten. I beste fall ville de finne en forlatt server på en øystat i lovløst farvann. Bakmennene ville de neppe komme i nærheten av. Sannsynligvis ville VGs forsøk ende med en erkjennelse om at kampen mot grenseoverskridende nettkriminalitet i realiteten er tapt.

Ikke i våre villeste fantasier hadde vi sett for oss reisen skulle ende i armene til australsk politi, at de som er satt til å beskytte barna og bekjempe kriminalitet, delte overgrepsbilder.

Ryggmargsrefleksen er å applaudere australsk politis kreative metodebruk. Den gigantiske aksjonen kan føre til at hundrevis av overgripere verden over havner i fengsel. Og mennesker som finner glede i å se barn bli misbrukt vekker – for å si det forsiktig – liten sympati. Politiet kan også med rette si at deres innsats har forhindret fremtidige overgrep.

Likevel er det grunn til å være mer enn skeptisk til politiets taktiske skifte i kampen mot organisert kriminalitet. Ikke alle midler helles av målet.

Det mest åpenbare ankepunktet er at politiet begår nye overgrep i jakten på overgripere. For å fremstå troverdige i rollen som eiere av nettstedet «Childs Play», delte etterforskerne overgrepsbilder av barn. De brøt loven de skal håndheve.

Er det så farlig? Bildene var jo allerede delt i diverse forum? Svaret er ja. Det er dypt problematisk å bruke mindreårige som agn på nettet. Politiet har ingen rett til å påføre barna mer skade. Metoden vil etter all sannsynlighet føre til ytterligere spredning av overgrepsbildene og dermed nye lovbrudd mot ofre som allerede har lidd mer enn nok.

Med jevne mellomrom rapporteres det om gigantiske, koordinerte aksjoner mot overgripere. Politi i flere land pågriper i ho-

petall på bakgrunn av langvarig etterretning eller datainnsamling. Sjokkeeffekten gir store medieoppslag. Og politiet får alltid ros for sine resultater.

Spørsmålet er hvor mange overgrep etterforskerne velger å overse mens de samler bevis. Australsk politi spilte pedofile i måned etter måned. I den perioden ble sannsynligvis flere barn utsatt for grov kriminalitet som skader dem for livet – uten at etterforskerne grep inn eller varslet myndighetene der overgrepe fant sted. VG kan dokumentere at dette også gjelder minst ett barn i Norge.

Er det viktigere å samle bevis og bygge en gigantisk sak enn å forhindre overgrep? Var det nødvendig å drifte nettstedet i nesten ett år før politiet skrudde av strømmen?

Det er all mulig grunn til å tro at politiet brøt FN's barnekonvensjon da de tok over nettstedet. Muligens ubevisst, eller så ga de bare blaffen.

Barna som misbrukes utsettes ikke bare for ett overgrep. De utsettes for gjentatte lovbrudd hver gang materialet deles på nettet.

Denne kriminaliteten kan ikke bekjempes lokalt, internasjonalt politisamarbeid er nødvendig. Det byr på noen etiske og prinsipielle problemer.

Etterforskerne har tilsynelatende drevet utstrakt bruk av provokasjon for samle bevis. Det er en kontroversiell metode som her i landet har ført til at straffesaker har strandet.

Ja, det kan føres argumenter for å gi politiet utvidede fullmakter. Men enn så lenge har de ikke anledning til å provosere frem lovbrudd. Da kan ikke svaret være å flytte ansvaret for internasjonale operasjoner til land med et mer avslappet forhold til straffeprosess.

Det vil bli svært interessant å se hva norsk påtalemyndighet gjør om de får oversendt bunker av bevis mot nordmenn samlet inn på etisk kontroversielt vis i Australia.

Gard Steiro

Twitter: @gsteiro
gard.steiro@vg.no

Knut (77) spiller fotball i 6. divisjon:

Se, her dribbler olddefar!

●SIDE 12 og 13

Foto: FOLKEBLADET

Vidar røk ut av «Farmen»:

- ER SINT OG LEI MEG

●SE RAMPELYS!

Foto: ALEXIVERSEN, TV2

MAESTRO BERGE

Lagerbäcks nye dirigent

●SE SPORTEM!

Foto: NTBSCANPIX

NR. 278 ● MANDAG 9. OKTOBER 2017 ● UKE 41 ● KR. 25,00

VG sporet opp nordmann som skrøt av overgrep i pedofili-nettverk.

AVSLØRT OG TATT

●SIDE
●6, 7 og 8

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

SKRØT AV OVERGREP, BLE IKKE TATT

VERDENS STØRSTE: Det pedofile nettverket «Childs Play» ble i elleve måneder driftet av australsk politi, avslørte VG på lørdag. Foto: KRISTER SØRBØ

SKRØT: I desember 2016 opplyste VG til politiet i Ålesund at en norsk mann fra

Av HÅKON HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIK, NATALIE REMØE HANSEN og MARIA KNOPH VIGSNÆS

Nordmannen skrøt av egne overgrep på nettstedet som i et år ble drevet av australsk politi. Først da VG identifiserte ham, ble han pågrepet.

VG skrev i helgen om hvordan australsk politi det siste året har drevet nettets største forum for overgripere. Flere medlemmer var nordmenn.

En av nordmennene skrøt av overgrep han hadde begått og planla å begå. Likevel kjente ikke norsk eller australsk politi til ham.

Først da VG klarte å identifisere mannen, ble han pågrepet.

Da VG i desember i fjor begynte å analysere overgrepsnettstedene på det mørke nettet, ante ingen at det største av dem, «Childs Play», var drevet av australsk politi. Det kom fram først et par måneder senere – og ble avslørt for hele verden lørdag.

I forbindelse med arbeidet mot overgrepsnettstedene, forsøkte VGs journalister å identifisere flere av de norske og nordiske medlemmene på «Childs Play». Et av de norske medlemmene pekte seg raskt ut. En ung vestlending i tjuårene.

Identifisering

Mandag 12. september 2016 skrev han i en melding på nettstedet at han senere i uken skulle utføre et overgrep mot et barn i sin egen slekt. Tre dager senere skrev han et nytt innlegg hvor han hevdet at overgrepet hadde skjedd.

Nettstedet han skrev på, lå på det såkalte «mørke nettet». Det er

en kryptert del av internett, som skal gjøre det nesten umulig å identifisere hvem som er der. Nettopp av den grunnen oppsøker stadig flere overgripere og pedofile den delen av internett. Her bruker man ikke egne navn, men velger et pseudonym som man selv ønsker. Det gjør at det i teorien skal være umulig å bli oppdaget.

Men bare i teorien.

5. desember i fjor, klarte VGs journalister å identifisere ham, ved å sammenholde informasjon han hadde gitt av seg selv på det mørke nettet, med informasjon som han hadde gitt om seg selv på det åpne nettet.

Har jobbet i barnehage

Enkelt fortalt: Han hadde brukt det samme brukernavnet på Skype [et chatteprogram] som han brukte på overgrepsforumet.

Det tok VGs journalister noen minutter å finne koblingen mellom brukernavnet på det mørke

nettet og brukernavnet på Skype. Deretter tok det et par timer å finne ytterligere informasjon som bekræftet at vi hadde funnet riktig person.

Mannen har tidligere arbeidet i barnehage.

Den 9. desember varslet VG politiet. Norske redaksjoner leverer uhyre sjelden fra seg upublisert materiale, men denne gangen valgte VG å oversende skriftlig dokumentasjon til lokalt politi.

– Alle som kontakter oss skal være sikre på at VG ikke samarbeider med myndighetene. Vår oppgave er å være kritiske til politiet. Unntaket er ved fare for live og helse. I dette tilfellet satt vi med informasjon om et mulig pågående overgrep mot en navngitt mindreårig. Vårt anliggende var ikke å starte en etter-

forskning, men å forsikre oss om at barnet ble ivarettatt. Det var åpenbart en riktig beslutning, sier Gard Steiro, ansvarlig redaktør i VG.

Arrestert hjemme

Onsdag 18. januar i år ble mannen arrestert hjemme på Vestlandet. Dagen etter ble han vare-

tektstfengslet i fire uker, sikket for voldtekt av et barn, samt «aktiviteter på nettsider/nettverk for pedofile», ifølge fengslingskjennelsen. Han har i avhør delvis erkjent forholdene.

Da vestlendingen ble arrestert, hadde den australske politienheten Task Force Argos drevet overgrepsnettstedet i tre måneder. Det nordiskspråklige underforumet ble overvåket av en politimann med nordiskspråklige kunnskaper i samarbeid med Task Force Argos. Flere av

PSSST!
Det var 1.052.826 registrerte profiler på overgrepsforumet «Childs play» da det ble stengt av politiet. Mange brukere har opprettet flere profiler.

Dette er saken

VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepforum.

- I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».
- Det var det største overgrepforumet på det mørke nettet.
- Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepnettsteder på det mørke nettet har vart like lenge.
- Politiet delte selv overgrepbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.
- I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.
- 3. oktober 2016 ble de to bakkemennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.
- 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

deres politidistrikt skrøt av overgrep han hadde begått og planla å begå, på det mørke nettet. Foto: MARIA FAGERVOLL

meldingene til den unge mannen, som meldingene hans om overgrepene han begikk, er imidlertid skrevet på engelsk.

Etter det VG kjenner til, hadde hverken denne etterforskeren eller Task Force Argos varslet norsk politi om overgrepet. VG kjenner ikke til hvorvidt de hadde satt i gang egen etterforskning av mannen.

– Jeg kan ikke kommentere hver enkelt sak. Men det jeg kan si er at det er sikkert hundre medlemmer på «Childs Play» som vi vet har tilgang til barn, og potensielt produserer materiale med de barna. Men det betyr ikke at vi kan identifisere hvem alle de er, sier Paul Griffiths, etterforsker hos Task Force Argos i Brisbane, Australia.

Politiadvokat Julie Ulstein ved Møre og Romsdal politidistrikt forteller til VG at etterforskningen av mannen ennå pågår, men nærmer seg slutten.

– Det er ennå ikke tatt ut tiltale,

men vi ser det som en alvorlig sak, sier hun.

– Hva tenker du om at ingen som var involvert i denne internasjonale operasjonen, kontaktet dere om overgrepet som mannen skrev om?

– Det er vanskelig å kommentere det, all den tid vi ikke har vært i kontakt med dem. Jeg vet ikke hvilke vurderinger som er gjort av australsk politi, og hva som ligger til grunn for disse vurderingene.

– Umenneskelig situasjon

På spørsmål til Kripes om Kripes har fått tilsendt etterforskningsmateriale eller informasjon om nordmenn fra den australske operasjonen, er svaret:

«På nåværende tidspunkt ønsker vi verken å bekrefte eller avkrefte om vi har mottatt informasjon fra nevnte aksjon. Av det følger det at vi heller ikke ønsker å gå inn og svare på de oppfølgende spørsmålene».

Forsvareren til siktede, Eling

Flisnes, ønsker ikke å kommentere saken. Grete Opshaug, bistandsadvokaten til barnet er informert om VGs artikkel, men vil heller ikke kommentere saken på nåværende tidspunkt.

Barnets foreldre er informert om denne artikkelen, og har fått lese den. De forteller at barnet har det bedre nå.

– Vi er veldig glad det blir satt fokus på dette, selv om det er utrolig vanskelig når det gjelder ens eget barn, sier faren til VG.

Han forteller at pågrepelsen av overgriperen i familien i januar, var en stor påkjennning.

– Det var starten på en helt umenneskelig situasjon for meg og min kone, men det var slutten på problemene for gutten vår. Akkurat det finner vi stor trøst i. Skole, kommune og alle instanser har vært helt fantastiske med støtte og omsorg, sier han til VG.

Hakon.Fostervold.Hoydal@vg.no

ALVORLIG SAK: Politijurist Julie Ulstein vet ikke hvilke vurderinger australsk politi har tatt når de ikke har delt informasjonen om den norske mannen med dem. Foto: MARIA FAGERVOLL

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

FORSVARER METODENE: Jonathan Rouse (t.h.) leder spesialenheten Task Force Argos hos politiet i Brisbane i Australia. Etterforsker Paul Griffiths (t.v.) ved Queensland Police Service er en av de beste i verden til å identifisere overgrepsofre.

Psykolog om politiets undercover-operasjon:

– ARGUMENTERER SOM OVERGRIPERE

Av HÅKON HØYDAL, NATALIE REMØE HANSEN, MARIA KNOPH VIGSNÆS, EINAR OTTO STANGVIK og TORE KRISTIANSEN (foto)

Politiet bruker samme argumentasjon som overgriperne de forsøker å ta, mener psykolog. Han frykter at politiet skaper flere overgripere ved å drive overgrepssider.

Psykolog Svein Øverland reagerer når han hører at det australske politiet har drevet overgrepsnettstedet «Childs Play» i nesten ett år.

Han mener at politiet slik bidrar til at flere bli overgripere.

– Politiet administrerer et nettsted hvor medlemmene ikke får noen korreksjon på at det de snakker om, er sykt. Tvert imot får de støtte på at det er greit å ønske å begå overgrep. Slik bidrar politiet til at medlemmene blir gradvis mer ekstreme i tankegangen, sier Øverland.

Han har god kjennskap til problematikken. Han leder den sentrale fagenheten for tvungen omsorg ved St. Olavs Hospital i Trondheim. Her sitter mange av dem som er dømt utilregnelige, noen også for å ha begått overgrep. Han er også rådgiver ved forvaringsavdelingen, og har lang erfaring med dømte overgripere og nedlastere i terapi.

– Gjør det som må til

Det er den australske politienheten Task Force Argos som i elleve måneder drev overgrepsforumet, som del av en større internasjonal politioperasjon med blant annet USA, Canada og europeiske land.

Jon Rouse, leder for Task Force

Argos, mener at det å overta nettstedene selv, er eneste måte for politiet å identifisere overgriperne på det mørke nettet.

– Vår jobb er å sørge for at vi spiller på samme nivå som overgriperne. Gjør vi ikke det, vil de alltid være foran oss. Vi har ett mål: Å redde barn fra overgrep. Vi gjør det som må til innenfor vårt juridiske rammeverk for å oppnå det, sier Rouse til VG.

Retorikken fra politiet er en type forklaring som psykolog Øverland ofte hører fra overgripere selv, forteller han.

– Interessant

– Dette er hva vi i faget kaller en «kognitiv fordreining» eller ekstrem rasjonalisering. Man minimaliserer skaden man selv gjør, og maksimaliserer skaden ved at man ikke gjør noe. Barneovergripere bruker samme argumentasjon: Det er bedre at jeg lærer opp lille Trine, enn at hun blir voldtatt som sekstenåring. Slik klarer de å leve med at de har skadet et barn. Ofte argumenterer man slik når man gjør noe som intuitivt føles feil –

REAGERER: Psykolog Svein Øverland.

og de fleste vil nok kjenne at det er feil at politiet administrerer et ulovlig marked for overgrepsmateriale.

Det mest skadelige ved å holde overgrepsnettstedet i live er nettopp at farlig adferd normaliseres, mener psykologen.

– På forumet får medlemmene hjelp av andre – i ytterste konsekvens politiet – til å lære seg kognitiv fordreining, slik at de kan begå overgrep uten anger. Politiet bruker kognitiv fordreining for å rettferdiggjøre at de drifter et nettsted hvor medlemmene læres opp i kognitiv fordreining. Det

er mildt sagt interessant. Til tross for dette er ikke Øverland udelt kritisk til hva Task Force Argos har gjort.

– Jeg har stor tillit til politiet. Slike etiske avveininger må politiet gjøre hver eneste dag, uten at vi andre får det med oss. I forhold til denne gruppen forbrytere bør de ha langt flere maktmidler til rådighet enn hva de har i dag. Men politiet må bli flinkere til å diskutere disse etiske problemstillingene, gjerne åpent og transparent. Det er viktig at politiet vet hva de gjør, og hvorfor.

Etisk brøk

Politiet må være klar over at en slik operasjon kan skade barn, mener han.

– De må vite at det de får av resultater, er verd skaden som skjer. Hvor mange overgripere får de tatt, sett opp mot hvor mange overgripere de skaper? Og hvor mange barn får de reddet, satt opp mot hvor mange barn som blir skadet ved at medlemmene har fått utvikle seg til overgripere? Dette er den etiske brøken politiet må regne ut, sier han.

870

FBI drev en lignende operasjon i 2015. I vår, to år senere, kom resultatene: 870 personer er arrestert eller dømt som følge av operasjonen, ifølge FBI. 259 barn ble reddet eller identifisert.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

Av MARIA KNOPH VIGSNÆS, HÅKON HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIK, NATALIE REMØE HANSEN og TERJE BRINGEDAL (foto)

Forsvarsadvokater reagerer kraftig på politiets metodebruk. Kripos vil ikke si om de har mottatt bevis etter undercoveroperasjonen.

I lørdagens dokumentar avslørte VG at et av verdens største overgrepnettsted på det mørke nettet ble drevet av australsk politi – som en del av en undercoveroperasjon.

Australsk politi har i elleve måneder gitt seg ut for å være administratorene, og skal ha innhentet omfattende etterforskningsmateriale om pedofile overgripere i en rekke land.

Politiet delte selv overgrepsskjermer av barn på nettstedet som et ledd i operasjonen.

13. september 2017 stengte politiet nettstedet.

Delte overgrepsskjermer

– Det er i seg selv problematisk at politiet drifter en database som legger til rette for grov seksualisert vold overfor barn. Dels ved den krenkelsen som finner sted når overgrepsskjermbildet deles. Men også ved at mottageren av slike bilder gjerne blir inspirert til å begå nye og tilsvarende overgrep. Politiets jobb er å lokalisere slike databaser, og legge dem ned så fort som mulig, sier lederen av forsvarergruppen i Advokatforeningen, Marius Dietrichson til VG.

Som et ledd i undercoveroperasjonen, delte australsk politi månedlige statuser og overgrepsskjermer for å opprettholde troverdigheten som administratorer.

I januar delte politiet denne statusen med medlemmene:

«Jeg håper at noen av dere har fått muligheten til å gi en spesiell gave til smårollingene i livene deres, og tilbrakt tid med dem. Det er en fin tid på året til å kose seg foran peisen og skape minner».

De avsluttet meldingen med to overgrepsskjermer.

– Kan denne meldingen sees på som en oppfordring til overgrep?

– Det er ting som kan leses inn i setningene, men det betyr ikke nødvendigvis at vi oppfordrer til noe. Vi kan ha snakket om overgrep på et antall ulike forum og plattformer, men vi vil aldri oppfordre til overgrep, sier etterforsker Paul Griffiths ved Task Force Argos i Queensland, Australia.

– Enhver deling av et bilde er et overgrep mot det barnet. Men for «the greater good» og for å forhindre pågående overgrep av barn, så er det noe vi kan rettferdiggjøre, sier han.

– Hva tror du barna på bildene tenker om at dere deler bildene av dem?

– Jeg håper de forstår at vi prøver å ta så mange lovbrutere som mulig, sier Griffiths.

– Grunnleggende prinsipp

Arild Holden, advokat og partner i advokatfirmaet Elden, mener at norsk rett ikke vil kunne godta eventuelt materiale fra den internasjonale politioperasjonen som bevis.

– Det er et grunnleggende prinsipp i Norge at politiet ikke skal provosere frem straffbare handlinger. Er bevisene fra utlandet innhentet på en måte som er uforenelig med norsk

ADVOKAT: Marius Dietrichson. Forsvarergruppen/Advokatforeningen

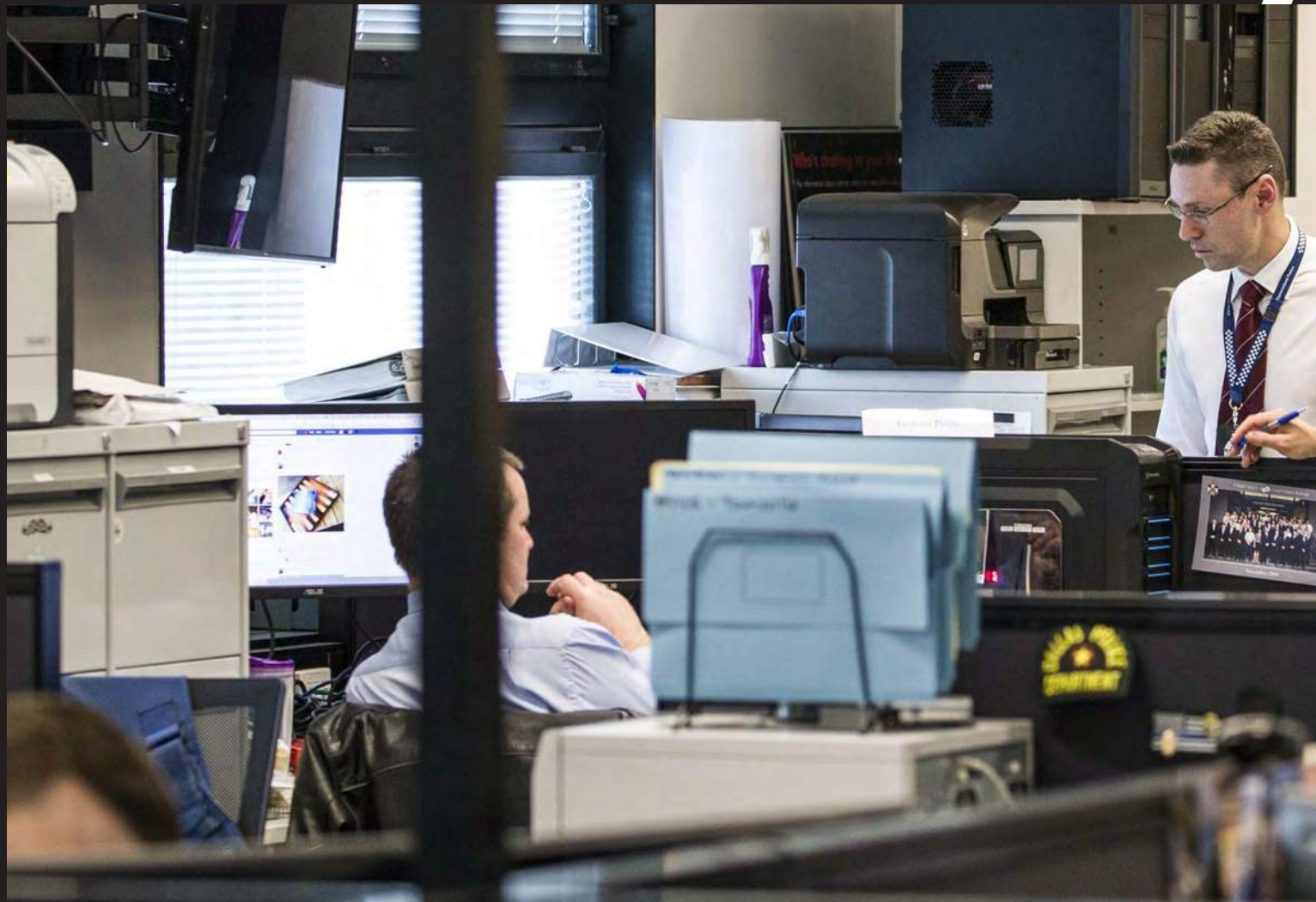
«Det er i seg selv problematisk at politiet drifter en database som legger til rette for grov seksualisert vold overfor barn.»

KRIPOS: Laila Søndrol, leder av seksjonen for seksualforbrytelser.

«Overgrep mot barn er svært alvorlig kriminalitet og politiet må være åpne for å vurdere alle virkemidler som er egnet, innenfor det mulighetsrommet som norsk lov gir.»

ADVOKATFO – DET AUSTR HAR GJORT,

ETTERFORSKERNE: Metodene politietterforskeren Paul Griffiths (til høyre) og hans kolleger i Queensland Police Service har benyttet i kampen

ADVOKAT: Arild Holden. Partner i Elden. Foto: NTB SCANPIX

«At politiet i Norge legger ut feller, sprer overgrepssbilder, og at de indirekte eller direkte oppfordrer til å dele overgrep – er tvilsomt»

FORSKER: Inger Marie Sunde ved Politi-høgskolen.

«... hvis det er påtalemessig kontroll med operasjonen, og formålet er å avdekke grove forbrytelser, og at politiet dokumenterer hva de sanker inn av informasjon – så tror jeg dette kunne ha vært gjort i Norge.»

OPDRYDNINGEN: AUSTRALSK POLITI ER ULOVLIG

mot pedofile overgripere er kontroversielle..

Dette er saken

● I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».

● Det var det største overgrepssforumet på det mørke nettet.

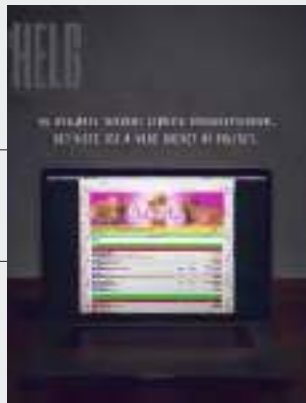
● Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssnettsteder på det mørke nettet har vart like lenge.

● Politiet delte selv overgrepssbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

● I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

● 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.

● 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepssforum.

lov, kan de ikke brukes, sier han.

– Vurderingen av om australsk politi har fremprovosert straffbare handlinger, vil være helt avgjørende for om slike bevis kan brukes i norsk strafferett. At politiet i Norge legger ut feller, sprer overgrepssbilder, og at de indirekte eller direkte oppfordrer til å dele overgrep – er tvilsomt.

Leder av forsvarergruppen i Advokatforeningen, Marius Dietrichson, er enig med Holden, men mener at politiet ikke bare har fremprovosert straffbare handlinger, men at de også har oppfordret til overgrep mot andre barn.

– Er en skandale

– Det australske politimyndigheter har gjort, er ulovlig. Når politiet over tid aktivt viderefremmer overgrepssbilder med en oppmuntrende tekst til mottagerne om å kose seg med andre barn, har de passert en grense. Alle skjønner at oppfordringen om å «kose» her er ensbetydende med å forgripe seg på et barn. At politiet deler en status til brukere de vet er disponert til å begå slike overgrep, med en oppfordring om å begå slike, er bent ut en skandale, sier Dietrichson til VG.

– Jeg tror heller ikke dette er et verktøy potensielle ofre for slik kriminalitet ville like at politiet besitter. De har mer enn nok med å forholde seg til de overgriperne som allerede er der, om de nå ikke også må forholde seg til en til, nemlig politiet.

I disse dager skal, etter hva VG erfarer, etterforskningsmateriale fra undercoveroperasjonen sendes til overgripernes respektive land for videre etterforskning.

«På nåværende tidspunkt ønsker vi hverken å bekrefte eller avkrefte om vi har mottatt informasjon fra nevnte aksjon. Av det følger det at vi heller ikke ønsker å gå inn og svare på de oppfølgende spørsmålene,» skrev Kripos til VG før helgens avsløring.

– Generelt sett vil det alltid være slik at noen land har kompetanse, kapasitet eller lovverk som muliggjør innhenting av bevis som andre ikke har mulighet til, sier Laila Søndrol, leder av Seksjon for seksualforbrytelser, i Kripos.

– Politiet må være åpne

Men Norge er ikke avskåret fra å benytte informasjon man mottar som grunnlag for straffefølgning, opplyser Kripos.

– Overgrep mot barn er svært alvorlig kriminalitet og politiet må være åpne for å vurdere alle virkemidler som er egnet, innenfor det mulighetsrommet som norsk lov gir, sier Søndrol.

Forsker Inger Marie Sunde ved Politi-høgskolen mener imidlertid at norsk politi kan bruke metoden – og bør bruke den.

– Dette er en utradisjonell og etisk krevende metode. Men hvis det er påtalemessig kontroll med operasjonen, og formålet er å avdekke grove forbrytelser, og at politiet dokumenterer hva de sanker inn av informasjon – så tror jeg dette kunne ha vært gjort i Norge.

VG har prøvd å komme i kontakt med riksadvokat Tor-Aksel Busch, som opplyser at han ikke kan besvare henvendelsen grunnet en utenlandsreise.

hakon.hoydal@vg.no
maria.knoph.vignas@vg.no
einar.otto.stangvik@vg.no
natalie.remoe.hansen@vg.no

← OVERGREPS-AVSLØRINGEN

Etterlyser internasjonale kjørereregler i jakten på nett-overgripere

VIL GI HANDLINGSROM: Justisminister Per-Willy Amundsen vil gi politiet større handlingsrom når det gjelder å etterforske overgrep mot barn på nettet. Foto: FRODE HANSEN

– VIL ENDRE LOVEN

Av MARIA KNOPH VIGSNÆS, HÅKON HØYDAL, NATALIE REMØE HANSEN og EINAR OTTO STANGVIK

– Norsk politi har ikke nok verktøy for å bekjempe seksuelle overgrep mot barn, sier Per-Willy Amundsen, etter VGs avsløring lørdag.

– Vi har satt i gang arbeidet for å endre lovgivningen på dette området, sier Amundsen til VG.

Amundsen forteller at han ønsker å se nærmere på hvilke metoder norsk politi kan bruke i kampen mot nettovergripere, da særlig med tanke på datalagring.

Lagre IP-adresser

– Det viktigste verktøyet politiet trenger nå er lengre lagringstid av IP-adresser. Vi jobber med en utredning for å kartlegge handlingsrommet med tanke på våre internasjonale forpliktelser. Norge har de ressursmessig beste forutset-

ningene for å bekjempe denne typen kriminalitet, og jeg er sikker på at vi også har et større rettslig handlingsrom enn det som er lagt til grunn tidligere, sier Amundsen.

Statsråden mener det er svært problematisk at Kripos i flere tilfeller ikke har kunnet følge opp bevis og tips fra utenlandske myndigheter.

– Regjeringens prioritet

– 21-dagers fristen fører til at politiet ikke kan knytte straffbare handlinger til mistenkt person ved å følge opp tips fra utenlandske

kollegaer. Det kan bety at pedofile går fri på grunn av for kort lagringstid av IP-adresser. Det er helt uakseptabelt.

Han presiserer at bekjempelse av overgrep mot barn er blant regjeringens fremste prioriterte områder i norsk justispolitikk.

– Mener du norsk politi bør få muligheten til å bruke lignende metoder, ved at de aktivt kan dele overgrepsmateriale i undercoveroperasjoner?

– Her er det noen viktige avgrens-

ninger som skal vurderes nøye og inngående i forbindelse med at vi nå lager en ny straffeprosesslov. Jeg er opptatt av et godt rustet politi med gode metoder, og ønsker gjerne velkommen til en politisk debatt rundt politiets metodebruk. Dette er et etisk minefelt, sier Amundsen, og fortsetter:

– Vi bør også jobbe for å få på plass flere internasjonale kjørereregler. Når det gjelder datalagring er det andre regler i Europa enn i Australia. Men denne typen kriminalitet forholder seg ikke til landegrensene.

Leder av Seksjon for seksualforbrytelser i Kripos, Laila Søndrol, mener den kanskje største begrensningen til å etterforske og straffefølge norske borgere som begår overgrep mot barn, er sletteplikten for IP-adresser på 21 dager.

– Dette er noe vi lenge har uttrykt i høringer og i intervjuer med media. Vi er glade for at justisministeren nå har signalisert at regjeringen vil jobbe for å utvide lag-

PSSST!
15 % av norske menn og kvinner oppgir å ha vært utsatt for en eller flere former for seksuelle overgrep før fylte 18 år.
Kilde: BUFDIR

– UAKSEPTABELT: – Det er helt uakseptabelt at politiet sprer overgrepssbilder av barn for å fange pedofile overgripere, mener Patricia Kaatee i Amnesty.

ringsplikten for tjenesteleverandørene, sier Søndrol.

FNs barnekonvensjon

Amnesty International mener australsk politi sine metoder strider med FN's barnekonvensjon artikkel 19.

– Det er paradoksalt hvis bevisene kan brukes til å straffefølge mennesker i Norge, når de bryter med barnekonvensjonen. Det

viser at det er et behov for å utarbeide internasjonale retningslinjer, sier politisk rådgiver i Amnesty International, Patricia Kaatee.

Hun viser til at det allerede finnes internasjonale standarder for prosessuelle krav til bevis, som eksempelvis forbudet mot bruk av bevis som er fremskaffet gjennom tortur.

– Bevisene kan bli brukt

– Hva tenker justisdepartementet om at norsk politi kan akseptere utenlandske politimyndigheters bevismateriale som er innhentet gjennom metoder som bryter med barnekonvensjonen?

– Jeg skjønner godt problematiseringen av dette, men det i seg selv er ikke et hinder for at disse bevisene kan bli brukt i norsk rett, det må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Det er i så fall australske myndigheter som da har brutt barnekonvensjonen, ikke norske, sier justisminister, Per-Willy Amundsen.

hakon.hoydal@vg.no
maria.knoph.vignas@vg.no
einar.otto.stangvik@vg.no
natalie.remoe.hansen@vg.no

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

MINST 30 NORDMENN

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, NATALIE REMØE HANSEN, HÅKON HØYDAL og EINAR OTTO STANGVIK

VGs gjennomgang av det politidrevne overgrepforumet «Childs Play» viser at rundt 30 nordmenn var aktive. Kripos vil ikke svare på hva de nå gjør med disse.

Lørdag avslørte VG hvordan verdens største forum, «Childs Play», for overgrep av barn i hemmelighet hadde blitt drevet av australsk politi i 11 måneder.

Nå kan VG fortelle at minst 30 nordmenn har vært aktive på forumet, ifølge egne undersøkelser av tekstinnlegg og annen informasjon.

Om australsk politi har gitt Kripos informasjon om disse, og hvorvidt norsk politi nå arbeider for å sette en stopper for deres aktiviteter, er derimot høyst uklart.

Kripos, som er Norges kontaktpunkt for internasjonalt politisamarbeid, vil nemlig ikke svare på noen spørsmål knyttet til dette.

Ketil Haukaas, øverste leder i Kripos, har avslått VGs henvendelse om et intervju om saken.

Skrøt av overgrep

En av de 30 nordmennene som var aktive på Childs Play skrøt i september i fjor av overgrep han planla å begå mot et barn i egen slekt.

Til tross for dette ble ikke norsk politi klar over den prekære situasjonen før VG tre måneder senere, i desember, lyktes med å identifisere den unge vestlendingen i 20-årene.

Han ble arrestert 18. januar i år. På dette tidspunktet, rundt årsskiftet, hadde altså norsk politi i alle fall ikke fått overlevert noen saker fra Task Force Argos.

Task Force Argos er den australske arbeidsgruppen som driftet Childs Play i frem til september i år, etter at de gjennom en politiaksjon høsten 2016 overtok nettidetene til en kanadier og en amerikaner som hadde startet forumet.

Hvorvidt de har gjort noe for å sikre seg informasjon om andre mulige norske overgripere siden pågripelsen i januar, velger altså Kripos å holde skjult for offentligheten.

VG har også bedt om svar fra Politidirektoratet (POD), som heller ikke svarer på noen spørsmål – og peker tilbake på sitt underorgan Kripos.

Norske brukere

Gjennomgangen av norskspråklige innlegg viser blant annet at en nordmann i oktober i fjor ville «starte en tråd om hvordan man kommer i dialog med barn på nett».

SJEF: Ketil Haukaas er sjef for Kripos, som har ansvaret for det internasjonale samarbeidet med politi i andre land.

Månedet etter, i november i fjor, forteller en bruker at han har benyttet seg av materiale som viser overgrep mot barn i 15 år. Han forteller også om kontakten han har med en ung jente som han har sittet barnevakt for, og som han utnytter seksuelt gjennom noe han beskriver som fysisk lek med klær på.

I august i år, en måned før forumet ble lagt ned av australsk politi, fortalte enda en annen bruker at han ønsket å komme i kontakt med «skandinaviske personer som liker jenter 4-12».

VG kjenner ikke identiteten bak disse brukerne. Det er også ukjent om norsk eller australsk politi kjenner til dem.

De ubesvarte spørsmålene

Dette er spørsmålene Kripos ikke vil svare på:

● **Har Kripos mottatt informasjon eller materiale fra Task Force Argos i Australia som kommer fra forumet «Childs Play»?**

● **Har Kripos videregitt saker til ulike politidistrikter?**

● **Konkret hvor mange straffesaker er opprettet i Norge på bakgrunn av arbeidet til Task Force Argos med «Childs Play»?**

● **VG er kjent med rundt 30 nordmenn som har vært aktive på «Childs Play». En av disse, som fortalte om pågående overgrep, valgte vi å gi lokalt politi informasjon om, noe som førte til en straffesak. Hva kan Kripos fortelle bekymrede foreldre om hva norsk politi gjør med de øvrige som har vært aktive på forumet?**

– På nåværende tidspunkt ønsker vi hverken å bekrefte eller avkrefte om vi har mottatt informasjon fra nevnte aksjon. Viser ellers til tidligere svar vi har gitt i saken, skriver Axel Wilhelm Due, kommunikasjonsrådgiver i Kripos, i en generell uttalelse til VG.

Dette er saken

● I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».

● Det var det største overgrepforumet på det mørke nettet.

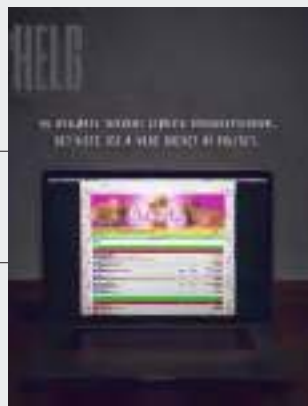
● Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepnettsteder på det mørke nettet har vart like lenge.

● Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

● I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

● 3. oktober 2016 ble de to bakkemennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.

● 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

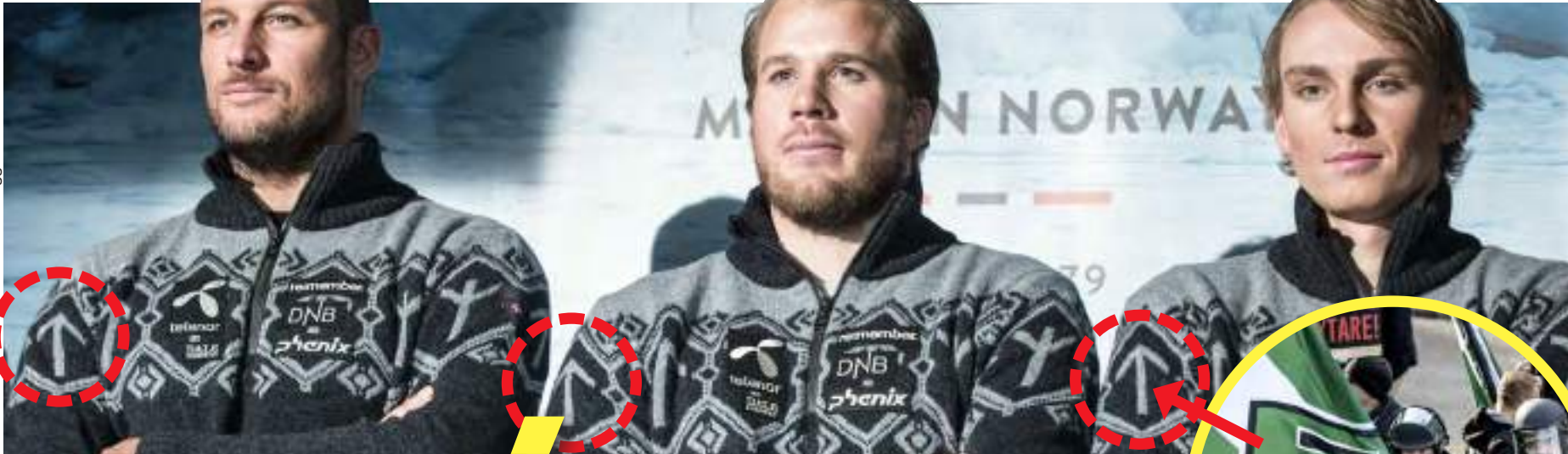
VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepforum.

DMENN AKTIVE

ingenting om hva og hvem som leide plass hos ham. Foto: TORE KRISTIANSEN, VG

FINN EN FEIL!

Ny OL-genser lansert med nazi-symboler

●SIDE 6 og 7

NR. 281 ● TORSDAG 12. OKTOBER 2017 ● UKE 41 ● KR. 25,00

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

FORELDRENE TIL NORSK OFFER:

SJOKKERT OVER TREGT POLITI

POLITIET VENTET I HALVANNEN MÅNED
FØR DE PÅGREP NORDMANN

●SIDE 18, 19 og 20

En uke uten sukker

● Dette skjer med kroppen din ●SIDE 28, 29 og 30

SLIK BLIR DEN NYE ELBIL- AVGIFTEN

●SIDE 14

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

– Det skal **ikke** være en eneste dag melding om at ove

Av HÅKON HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIK, NATALIE REMØE HANSEN og TORE KRISTIANSEN (foto)

Overgriperen skrøt av hva han gjorde mot barnet deres, på nettstedet som australsk politi drev. Først fire måneder senere ble mannen pågrepet. – Jeg skjønner ikke hvorfor politiet ikke reagerte med en gang, sier faren til offeret.

Mandag fortalte VG om den unge gutten som opplevde overgrep fra en mann, som skrøt av det på overgrepss nettstedet som australsk politi hadde overtatt. Først da VGs journalister identifiserte overgriperen, ble han pågrepet.

I dag forteller foreldrene til barnet om hvordan de siste månedene har vært. De er taknemlige for støtten fra skole, lensmann og lokalsamfunn. Men de er også sterkt kritiske til at barnets overgriper ikke ble oppdaget tidligere, enten av norsk eller australsk politi.

Det var 13. september i fjor at en nordmann skrøt om å begå et overgrep mot et barn. Dette gjorde han i meldinger på engelsk på et nettsted for overgripere på det mørke nettet. Tre uker senere ble nettstedet overtatt av australsk politi, som valgte å drive det videre i nesten et år. Selv om nordmannen skrev på engelsk om et forestående overgrep, ble norsk politi – etter det VG kjenner til – ikke kontaktet om saken.

5. desember identifiserte VGs journalister nordmannen. Fire dager senere ble politiet varslet. Halvannen måned senere, 18. januar, ble overgriperen arrestert og barnet avhørt. Mannen har delvis erkjent forholdene han er siktet for.

– Sjokkert

Faren reagerer sterkt på at det tok så lang tid, både hos australsk og norsk politi.

– Jeg skjønner ikke hvorfor politiet reagerte med en gang de fikk melding om overgrepet. For barnet vårt ville hver eneste dag telle. Det ville være én dag mindre i frykt. Det skal ikke være mulig å vente en eneste dag hvis man får melding om at overgrep er planlagt. Jeg blir sjokkert over at de kunne vente så lenge når jeg vet hvilke meldinger som ble skrevet, sier han til VG.

Faren synes ikke det er et argu-

ment at australsk politi overtok nettstedet først tre uker etter at overgriperen først skrøt om overgrepene.

– Jeg vil anta at australsk politi var inne på nettstedet før de overtok det, og kjente til hva som ble skrevet. Hvis dere i VG kunne oppdage overgriperen, burde politiet også kunne gjøre det. Jeg skjønner ikke hvordan det er mulig at australsk politi ikke oppdaget meldingene, og at de ikke meldte fra om det.

Unike meldinger

I elleve måneder, fra oktober 2016 til september i år, drev australsk politi overgrepss nettstedet. Det ble gjort som en del av en større internasjonal politioperasjon. I dag er overgrepss nettstedet stengt. VG har lastet ned alle meldinger som ble skrevet der, og kjenner til at i hvert fall 30 nordmenn var aktive medlemmer på nettstedet.

Vi har søkt etter andre meldinger som i likhet med nordmannens meldinger forteller om forestående eller nettopp begåtte overgrep. Ut fra hva VG kan se, er ingen av meldingene som er skrevet på nordisk, fransk eller engelsk, like tydelige som nordmannens om at overgrep skal skje.

VG har tidligere spurt australsk politi om meldingene som den norske overgriperen skrev.

– Jeg kan ikke kommentere hver enkelt sak. Men det jeg kan si er at det er sikkert hundre medlemmer på «Childs Play» som vi vet har tilgang til barn, og potensielt produserer materiale med de barna. Men det betyr ikke at vi kan identifisere hvem

alle de er, sa Paul Griffiths, etterforsker hos Task Force Argos i Brisbane, Australia.

Bebreider seg selv

Samme dag som overgriperen ble arrestert, ble barnet og hans foreldre avhørt av politiet. Foreldrene forteller at barnet var glad etter å ha kommet tilbake fra avhør hos politiet.

– Barnet vårt syntes det var godt at vi endelig visste hva som hadde skjedd. Det virket som en seier at det endelig var oppdaget.

Dette var slutten på en vond tid for barnet deres, men begynnelsen for en vond tid for foreldrene. De har stadig spurt seg selv om de kunne ha oppdaget noe.

– Jeg har vært mye sint på meg selv for at jeg ikke gjorde det, sier faren.

Barnet deres har fortalt dem om trusler fra overgriperen om ikke å fortelle noe.

– Overgriperen fortalte at

ere mulig å vente g hvis man får ergrep er planlagt.

Dette er saken

● I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».

● Det var det største overgrepforumet på det mørke nettet.

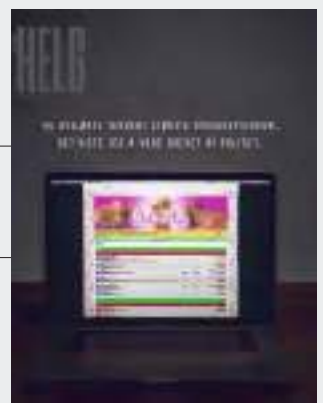
● Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepnettsteder på det mørke nettet har vart like lenge.

● Politiet delte selv overgrepbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

● I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

● 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.

● 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepforum.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

← vi enten kom til å bli skuffet eller sinte på barnet vårt, om vi fikk vite noe, sier faren.

De siste månedene merket de likevel at noe var galt. Barnet deres var sintere enn vanlig. Hvorfor, fikk ikke foreldrene vite.

De siste månedene har de merket en forskjell til det bedre. Barnet har fortalt foreldrene at det vet at skylden for overgrepene ligger hos mannen som utførte dem. Barnet har fått psykologhjelp, og også god støtte fra skolen. Foreldrene forteller om god hjelp til seg fra det lokale lensmannskontor og nabolag.

Foreldrene skal be barnets bistandsadvokat om å finne ut hvorfor det tok så lang tid, både for det australske og norsk politiet.

– Jeg synes det er utilgivelig at det tok så lang tid når det handler om et lite barn. Det må få konsekvenser, sier faren.

Tid nødvendig

Politiet i Møre og Romsdal er forelagt kritikken fra foreldrene. De har tidligere ikke ønsket å kommentere at de ikke fikk høre om saken fra australsk politi. Om at det tok seks uker fra de mottok meldingen om en mulig overgriper, til de selv aksjonerte, svarer politiadvokat Julie Ulstein:

– På dette tidspunkt, når saken fortsatt er under etterforskning og spørsmål om tiltale ikke er avgjort, kan jeg ikke gå ut med konkrete detaljer om den jobben politiet gjorde fra vi mottok tipset og fram mot pågripelse. Dette er spørsmål som vi kan komme tilbake til etter eventuell rettslig behandling av saken.

ETTERFORSKER: Paul Griffiths, etterforsker hos Task Force Argos ved Queensland Police Service.

Har du mottatt en rose i frontruten?

Den reparerer vi. Dagens biler er konstruert slik at rutene er en viktig del av bæringen. Det er derfor viktig at ruteskift skjer i henhold til fabrikkens standard. Vi benytter utelukkende original rute og fabrikkgodkjent rutelim.

Har du kasko eller delkasko betaler du normalt bare egenandel ved skifte av frontrute og ingenting ved reparasjon. Papirarbeidet mot forsikringselskapet tar vi oss av. Bestill time i dag så ordner vi resten!

Les mer på Audi.no/service

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

KREVER AT POLITIET ETTERFORSKER 30 NORDMENN PÅ OVERGREPS- FORUM

KREVER HANDLING: Arbeiderpartiets nye justispolitiske talsperson, Lene Vågslid, forventer rask reaksjon fra politiet.

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, NATALIE REMØE HANSEN, HÅKON HØYDAL og EINAR OTTO STANGVIK

Kripas er tause om hva de gjør med 30 nordmenn som var aktive på overgrepsforumet australsk politi driftet. Nå vil norske justispolitikere ha en avklaring – og etterforskning.

Tirsdag fortalte VG at minst 30 nordmenn hadde vært aktive på «Childs Play», et forum for barneovergrep, som den australske politigruppen Task Force Argos drev i 11 måneder frem til september i år.

Kripas, som har ansvaret for internasjonalt politisamarbeid i Norge, vil imidlertid ikke si noe om hva de nå gjør med disse personene. De vil heller ikke si noe om hvorvidt de har mottatt materiale som australsk politi har innhentet gjennom operasjonen som ble kalt «Artemis».

Vil ha svar

Norske politikere i partiledelse og på justisfeltet finner seg imidlertid ikke i at Kripas unngår å avklare og betrygge.

– Av hensyn til den allmenne rettsforståelse er det viktig at politiet er klare på at de tar tak i det når det kommer informasjon om 30 aktive på et overgrepsforum, sier Trygve Slagsvold Vedum, partileder i Senterpartiet, til VG.

Han får støtte fra nestleder og justispolitiske talsperson i KrF, Kjell Ingolf Ropstad.

– Det er vanskelig å forstå hvorfor de er tause om dette. Det bør ikke være hemmelig om man starter etterforskning etter å ha mottatt bevismateriale, sier Ropstad.

Krever etterforskning

Arbeiderpartiets nye justispolitiske talsperson, Lene Vågslid, er også klar i sine forventninger til norsk politi.

– Når norsk politi får kjennskap til at nordmenn har begått overgrep, eller at norske barn er utsatt, forventer jeg at de tar tak i dette umiddelbart.

SVs Petter Eide sier også at han «forventer at norsk politi starter etterforskning av det som VG har avslørt.»

Høyre: Forståelse

Peter Christian Frølich, justispolitiske talsperson i regjeringspartiet Høyre, vil derimot ikke kreve svar fra Kripas.

– Min holdning er at vi må ha forståelse for at politiet ikke fortløpende kan kommentere hva de arbeider med. Samtidig vil jeg være tindrende klar på at vi har en forventning om at dette bekjempes med alle midler, sier Frølich.

Frølich fra Høyre har forståelse for kritikken mot politiet.

– Som politiker og far har jeg en forventning om at politiet griper inn med lynets hastighet, såfremt det er polititaktisk mulig, sier han.

Justisminister Per-Willy Amundsen ser ikke ut til å ville legge press på Kripas.

– Jeg vil gi politiet enda flere verktøy til å bekjempe kriminalitet som dette, uten at vi samtidig mister av syne de mer problematiske sidene ved slik etterforskning. Jeg kan likevel ikke kommentere aktiviteten til utenlandske politimyndigheter. Jeg kan heller ikke gå langt inn i detaljene rundt hvordan våre egne politimyndigheter forholder seg til denne saken, skriver han i en uttalelse.

Kripas vil fortsatt ikke kommentere Etter å ha blitt foreholdt politikernes uttalelser, skriver Ketil Haukaas, øverste leder i Kripas, i en e-post til VG at «avdekking og etterforskning av seksuelle overgrep mot barn har høyeste prioritet».

– Dessverre er mengden overgrepsmateriale på internett enorm. De sakene hvor det er mistanke om pågående overgrep har derfor høyeste prioritet hos oss, skriver Haukaas.

– Når det gjelder den australske politiaksjonen VG har omtalt den siste uken, kan vi på nåværende tidspunkt ikke kommentere den.

STORTINGSREPRESENTANT: Peter Christian Frølich er Høyres justispolitiske talsperson.

Dette er saken

● I 11 måneder – fra oktober 2016 til september 2017 drev australsk politi nettstedet «Childs Play».

● Det var det største overgrepsforumet på det mørke nettet.

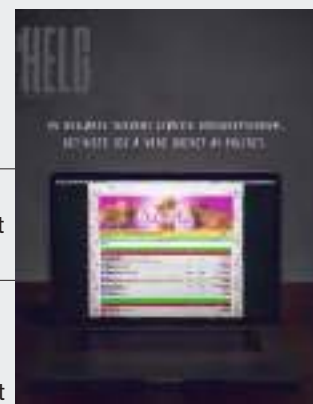
● Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepsnettsteder på det mørke nettet har vart like lenge.

● Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

● I januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

● 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at den australske politienheten Task Force Argos kunne overta nettstedet.

● 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

VG HELG: Lørdag avslørte VG at australsk politi har stått bak driften av verdens største overgrepsforum.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

DETTE SKREV

I elleve måneder spilte politiet en rolle som overgrepforum. Her er meldingene de skre

1. NOVEMBER 2016, KLOKKEN 04:23:

«For en måned det har vært, det er som om årene passerer og tiden flyr raskere. Heldigvis er dette tiden på året når barn banker på døren din og spør om knask eller knep!»

De avsluttet den samme meldingen med en link til et overgrepsbilde og skrev: «(ja, det er en gutt – knask eller knep!)»

1. DESEMBER 2016, KLOKKEN 03:17

«Vi har også et nytt slagord som vi snart skal begynne å bruke: «We're going to make America child pornography great again!»

«Så dette er et bra tidspunkt å minne dere alle om at dere er forsiktige med egen sikkerhet. Det er en grunn til at siden ikke gir dere adgang når JavaScript er aktivert.»

Under fulgte fire overgrepsbilder.

3. JANUAR 2017, KLOKKEN 02:19

«Jeg håper at noen av dere har fått muligheten til å gi en spesiell gave til smårollingene i livene deres, og tilbrakt tid med dem. Det er en fin tid på året til å kose seg foran peisen og skape minner.»

Deretter publiserte de to overgrepsbilder.

3. FEBRUAR 2017, KLOKKEN 01:44

«Jeg har bestemt meg for å dele en jente med dere som jeg vet veldig lite om. [...] Jeg er sikker på at det finnes mer, men jeg har bare disse spennende glimtene. Jeg blir svært takknemlig hvis noen kan dele mer.»

Under fulgte tre overgrepsbilder.

2. MARS 2017, KLOKKEN 04:54

«Det eneste som gjenstår er månedens bilde. Denne måneden forteller jeg ikke hvem hun er, jeg vil heller se om noen av dere klarer å gjenkjenne serien. Det er et litt eldre bilde, men det er den eneste ledetråden jeg gir dere.»

Under fulgte seks overgrepsbilder.

1. APRIL 2017, KLOKKEN 01:53

«Enda en måned har gått, og vi nærmer oss vår første bursdag.»

Under fulgte seks overgrepsbilder.

2. MAI 2017, KLOKKEN 12:46

«Denne måneden har vært en milepæl for oss. Vi har blitt 1 år gamle. Takk til alle dere som har postet.»

Deretter publiserte de seks overgrepsbilder.

2. JUNI 2017, KLOKKEN 02:34

«[...] alt som gjenstår for meg er å legge til at par små søtnoser til dere alle.»

Under publiserte politiet to overgrepsbilder.

4. JULI 2017, KLOKKEN 12:11

«Vi vet alle at våre venner på Elysium (et annet overgrepforum) mistet deres hjem fordi noen nazister beslagla serveren. Vi vet ikke om noen ble identifisert, og vi vet ikke om de har funnet serveren. Det er en trist dag for vårt samfunn når en side går ned. De fleste her var medlemmer på Elysium eller kjente noen som var det.»

Under publiserte politiet tre overgrepsbilder.

2. AUGUST 2017, KLOKKEN 04:32

«Den månedlige statusmeldingen er et bra sikkerhetstiltak, men det er et førstesteg. [...] Hver eneste ene av dere må passe på egen sikkerhet, vi har retningslinjer som kan hjelpe dere og vi gir dere gjerne råd.»

Deretter publiserte de fire overgrepsbilder.

Av NATALIE REMØE HANSEN, HÅKON HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIKAV og ERLEND OFTE ARNTSEN

7. oktober 2016, klokken 03:39. «Puh, for en måned dette har vært! En måned av livet mitt som jeg ikke får tilbake. Teknisk sett var det i oktober og ikke september at det verste skjedde, derav min noe sene melding».

Dette var den første meldingen politiet publiserte på Childs Play.

Lederen av forsvarergruppen i Advokatforeningen, Marius Dietrichson, mener november- og januar-meldingene er særlig problematiske fordi de retter de pedofiles oppmerksomhet mot barna i nærmiljøet deres.

– Det er ingen tvil og hva som ligger i den «kosen» de pedofile

oppfordres til å gi «smårollingene» foran peisen hjemme: Det er overgrep, sier han.

– Politiet kan ha utløst overgrep

– Man må huske at dette er sendt til personer med pedofile trekk, som er disponert til å begå seksualiserte overgrep på barn i sitt nærmiljø. Det er ikke urimelig å tenke

seg at en del av dem kan ha blitt inspirert av den seksualiserte tilskyndelsen som lå i politiets henvendelser. Politiet kan med dette ha utløst et skred av overgrep i flere land, mener Dietrichson.

– Ikke provokasjon

For å unngå at medlemmene av Childs Play skulle avsløre at politiet hadde tatt kontroll over siden,

kopierte politiet væremåten til den opprinnelige lederen: WarHead.

«Jeg håper at noen av dere har fått muligheten til å gi en spesiell gave til smårollingene i livene deres, og tilbrakt tid med dem.»

– Kan denne meldingen sees på som en oppfordring til overgrep?

– Vel, det er ingen ... Jeg mener, du vet, sier etterforskeren Paul Griffiths.

– Det er ting som kan leses inn i setningene, men det betyr ikke nødvendigvis at vi oppfordrer til noe. Vi kan ha snakket om overgrep på et antall ulike forum og plattformer, men vi vil aldri oppfordre til overgrep, sier han.

Avtalen mellom WarHead, som i virkeligheten er kanadieren Benjamin Faulkner, og nettstedets medlemmer var at et fravær av «den månedlige statusmeldingen» betydde at forumet var overtatt av andre. Derfor var det viktig for politiet å skrive disse meldingene.

Måtte avslutte med overgrepsbilde

Ifølge reglene som Faulkner hadde laget måtte hver statusmelding avsluttes med et overgrepsbilde. Politiet publiserte flere titalls overgrepsbilder mens de drev forumet.

– Antagelsen var at vi i politiet ikke kunne dele slike bilder, og at det der-

POLITIET

lederen av verden største ev som administrator:

med ville være umulig for oss å drive nettstedet, sier etterforskeren Paul Griffiths.

Men der tok Faulkner og medlemmene feil. Politiet i Australia fortsatte å publisere overgrepstilberedte bilder.

– Enhver deling av et bilde er et overgrep mot det barnet. Men for «the greater good» og for å forhindre pågående overgrep av barn, så er det noe vi kan rettferdiggjøre, mener Griffiths.

Det er internasjonale humanitæreorganisasjoner uenig i, og reagerer kraftig på Australias undercover-politioveroperasjon.

SPILTE WARHEAD: Paul Griffiths er en av etterforskerne som utga seg for å være lederen av forumet.

VIL IKKE HA AUSTRALSKE POLITIMETODER

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, NATALIE REMØE HANSEN, HÅKON HØYDAL og EINAR OTTO STANGVIK

Mens Høyre sier et klart «nei» til metodene australsk politi brukte for å avsløre overgripere, mener justisministeren fra Frp at de har fått ufortjent mye kritikk.

JUSTISPOLITISK TALSMANN: Stortingsrepresentant Peter Christian Frølich snakker for Høyre i saker som gjelder norsk justispolitikk.

Det var lørdag 7. oktober at VG kunne fortelle historien om hvordan spesialistgruppen Task Force Argos i australsk politi drev verdens største barneovergrepforum, «Childs Play», i 11 måneder.

Siden har det blitt kjent at minst 30 nordmenn har vært aktive på forumet, og at én av disse, som skrøt av pågående overgrep, har blitt pågrepet – ikke som følge av den australske politiaksjonen, men fordi VG identifiserte ham og tipset lokalt politi på Vestlandet.

Kripos vil ikke kommentere hvorvidt de har igangsatt eget arbeid i kjølvannet av den australske politiaksjonen. Et bredt spekter av politikere har tidligere uttalt at de vil ha etterforskning.

Høyre: Ikke akseptabel metode

Mens justisminister Per-Willy Amundsen (Frp) har valgt ikke å kritisere australsk politis metodebruk, går nå justispolitisk talsperson i regjeringspartner Høyre, Peter Christian Frølich, ut med et tydelig budskap.

– Jeg er helt sikker på at metodebruken ikke ville vært tillatt i Norge. Jeg skjønner at intensjonen er god, men vi kan ikke akseptere at barn blir så skadelidende på veien. Dette er vanskelig politiarbeid, men de må faktisk finne andre metoder som ikke er så ødeleggende, sier Frølich.

Amundsen sier derimot i en ny uttalelse til VG at han vil gi «politiet enda flere verktøy til å bekjempe

kriminalitet som dette, uten at vi samtidig mister av syne de mer problematiske sidene ved slik etterforskning».

– Jeg vil imidlertid legge til at VGs beskrivelse av de metoder australsk politi har benyttet i denne saken ikke finner gjenklang i Norge, skriver Amundsen.

Ap enig med Høyre

Arbeiderpartiets justispolitiske talsperson, Lene Vågslid, er helt enig med Høyres Frølich og mener at det er uaktuelt at barn skal brukes som «agn».

– Å dele et overgrepstilberedt bilde er et nytt overgrep mot barnet, og kan også bidra til å inspirere eller legitimere nye overgrep for den som mottar bildet. Det er ikke barn som skadelig for et barn om det er politiet eller en overgripere som har delt bildet, uttaler Vågslid.

Hva med bevisene?

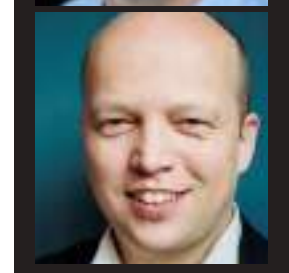
En nært beslektet problemstilling er hva norsk politi skal gjøre om de så skulle motta beviser fra australsk politi som er innhentet ved metodene som er omtalt over – en metode UNICEF mener er et brudd på barnekonvensjonen.

Justisminister Amundsen har uttalt at det i så fall er «australske myndigheter som da har brutt barnekonvensjonen, ikke norske», og at problematisk metode ikke nødvendigvis er et hinder for at man kan bruke bevisene.

– Det er en oppsiktsvekkende uttalelse fra en justisminister. Jeg er uenig i dette. Er bevisene fra utlandet innhentet på en måte som er uforenelig med norsk lov kan de ikke brukes, mener Vågslid i Ap.

VILENDRER LOVEN: Justisminister Per-Willy Amundsen vil at politiet skal få et større handlingsrom når det gjelder å etterforske overgrep mot barn på det mørke nettet.

KREVER HANDLING: Fra toppen Lene Vågslid (Ap), Kjell Ingolf Ropstad (KrF) og Trygve Slagsvold Vedum (Senterpartiet).

KREVER SVAR

NESTLEDER: Kjell Ingolf Ropstad (Krf). Foto: NTB SCANPIX

Theresa May

PRØVER IGJEN!

Storbritannias statsminister Theresa May møtte EUs toppledere i Brussel i går. Hensikten med møtet var å få fortgang i brexit-forhandlingene.

Den britiske statsministeren skal sammen med brexitminister David Davis møte EU-kommisjonens leder Jean-Claude Juncker og EUs sjefforhandler Michel Barnier, etter at den femte runden med forhandlinger låste seg forrige uke.

May sier møtet har stått i kalenderen hennes i ukevis, men kom overraskende på politiske korrespondenter. (NTB) Foto:AFP

MATRAPPORT: NORGE DÅRLIGST PÅ FISK

Pilene peker nedover for den globale matsikkerheten, viser ny rapport. Av 113 land, havner Norge på siste plass når det gjelder sjøressurssikkerhet. Det kommer fram i rapporten Global Food Security Index (GFSI). Målet med indeksen er å forstå matsystemenes globale dynamikk. Med matsikkerhet menes sikkerheten for tilstrekkelig tilgang på tilfredsstillende mat. (NTB)

SP FRYKTER FOR PASIENT-BEHANDLING

Fra nyttår er det slutt på A-post. Hvem som skal sørge for at pasientprøver kommer til og fra laboratoriene i tide, er ennå ikke klart.

– Vi er bekymret for at dette vil gå ut over pasientbehandlingen. Det er uforståelig at det ikke har kommet på plass nye løsninger når vi nå nærmer oss nyttår, sier Kjersti Toppe i Senterpartiet til NRK. (NTB)

KrF: Justisministeren må redegjøre for hva politiet gjør etter VGs overgrepssavsløring

JUSTISMINISTER: Per Willy Amundsen (FrP). Foto: HALLGEIR VÅGENES

Av ERLEND OFTE ARNTSEN

I et skriftlig spørsmål til justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen (FrP) krever Krf- nestleder Kjell Ingolf Ropstad svar på hva norsk politi gjør etter avsløringen av overgrepssavsløringen av «Childs Play».

Siden VG 7. oktober avslørte at australsk politi i 11 måneder hadde drevet et barneovergrepssforum i en hemmelig aksjon, står fortsatt flere spørsmål ubesvart av norske myndigheter.

Krifos har valgt ikke å kommentere saken konkret.

På høy tid

Nå mener stortingsrepresentant, justispolitisk talsperson og nestleder i KrF, Kjell Ingolf Ropstad, at det er på høy tid at offentligheten

får en avklaring. I går sendte han følgende spørsmål til justisminister Per-Willy Amundsen:

«VG har den senere tid avslørt hvordan australsk politi, som ledd i en politioperasjon, tok over et nettsted som deler overgrepssbilder av barn. Australsk politi delte selv overgrepssbilder av barn. Har norsk politi fått informasjon som viser at norske borgere har vært involvert, herunder både overgriper og offer, hva gjør politiet med denne informasjonen og vil bevisene kunne brukes i en etterforskning?»

Spørsmålet må besvares i løpet av seks virkedager.

30 nordmenn

VGs gjennomgang av det politidrevne overgrepssforumet «Childs Play» viser at cirka 30 nordmenn var aktive.

En av de 30 nordmennene som var aktive på Childs Play skrøt i september i fjor av overgrep han planla å begå mot et barn i egen slekt.

Til tross for dette ble ikke norsk politi klar over den prekäre situasjonen før VG tre måneder senere, i desember, lyktes med å identifisere den unge vestlendingen i

20-årene. Lokalt ble deretter varslet i desember.

Vestlendingen ble arrestert 18. januar i år.

– Jeg skjønner ikke hvorfor politiet ikke reagerte med en gang, sa faren til det norske offeret i et intervju i forrige uke.

– Kan ikke kommentere

Lørdag gikk Krifos ved sjef Ketil Haukaas ut med en pressemelding på politiets egne hjemmesider:

– N oen synes kanskje det er rart når vi ikke vil kommentere en konkret aksjon eller sak, som den australske operasjonen omtalt i VG denne uken. De som kjenner politiet vet likevel at det ofte er slik, uavhengig av kriminalitetsform. I mange tilfeller kan vi ikke opplyse om de etterforskningsskrittene som gjøres eller hvilke politiaksjoner eller etterforskninger som pågår, i Norge eller andre land. Forteller vi noe på feil tidspunkt, risikerer vi å miste muligheten for å sikre bevis i de sakene vi og kolleger i andre land ønsker å løse.

E-post: erlend.ofte.arntsen@vg.no

ANALYTIKER SPÅR TI ÅR MED HØYE LAKSEPRISER

Analytiker Paul T. Aandahl i Norges sjømatråd har vanskelig for å se for seg at lakseproduksjonen vil møte etterspørselsveksten.

– Det er mange årsaker til at vi fortsatt vil se høye priser på laks de neste 5–10 årene. Jeg tror på fortsatt stigende laksepris, men det er klart at en lavere og stabil laksepris vil bidra til å øke konsumet. Og for markedet er det mest verdi i å øke volumene som selges, fremfor prisen, sier han. (NTB)

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

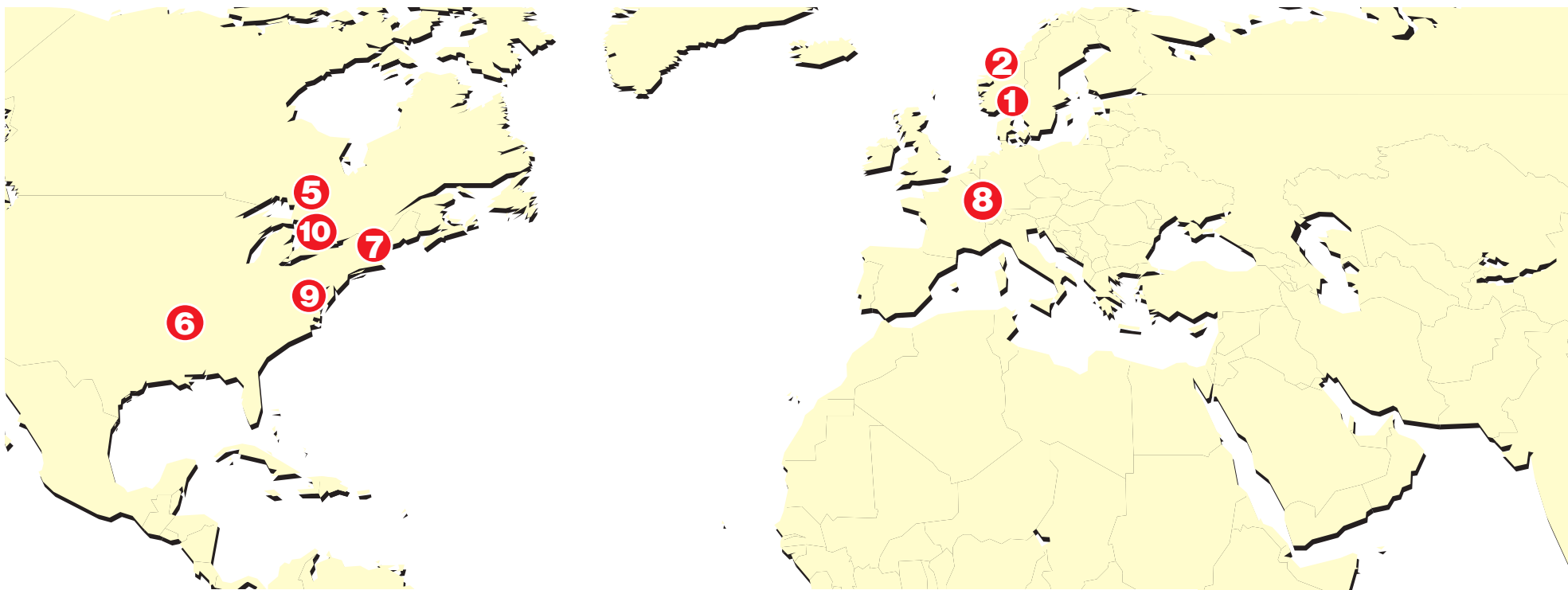
JUSTISTOPPER:

Kristin Kvigne var sjef i Politiets utlendingsenhet, før hun fikk jobben som avdelingsdirektør i avdeling for politifag i POD. Ketil Haukaas (i midten) er sjefen i Kripos, som har ansvaret for Norges samarbeid med internasjonalt politi. Tor-Aksel Busch er Norges riksadvokat og øverste representant for påtalemyndigheten.

Foto: NTB SCANPIX

RIKSADVOKATEN: H SOM REGULERER S

«Childs Play»-avsløringen

- 1) Oslo: 5. desember 2016 identifiserer VG en norsk overgriper på overgrepsnettstedet. 4. januar 2017 fant VG at nettstedet ble drevet fra Australia
- 2) Vestlandet: 18. januar ble nordmannen VG identifiserte, arrestert. Minst 30 nordmenn var aktive på «Childs Play»
- 3) Sydney: 23. januar: VG oppdager at nettstedet drives av Task Force Argos.
- 4) Brisbane: Oktober 2016 overtok Task Force Argos driften av «Childs Play» og drev det undercover i 11 måneder.
- 5) North Bay: I denne lille byen vokste Benjamin Faulkner opp, som grunnla «Childs Play».

● 6) Nashville: Her bodde Patrick Falte som sammen med Faulkner ble lederen for to av de største overgrepsnettstedene på det mørke nettet.

● 7) Manassas: Hit dro Faulkner og Falte den siste helgen september 2016 for å forgripe seg på et fire år gammelt barn. Her ble de arrestert av amerikansk politi.

● 8) Europa: Opprinnelig lå «Childs Play» på en server i et europeisk land. Da Task Force Argos overtok nettstedet oktober 2016, flyttet de nettstedet til Sydney, Australia.

● 9) Boston: Amerikanske Homeland Security Investigations var en av partnerne i den internasjonale operasjonen mot «Childs Play».

● 10) Toronto: Politiet i Toronto var også dypt involvert i operasjonen.

HAR IKKE LOVVERK SLIK METODEBRUK

Justistopper innkalles til hastemøte

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, HÅKON HØYDAL og EINAR OTTO STANGVIK

I to uker var Riksadvokaten taus om metodene australsk politi brukte for å avsløre overgripere. Nå bekrefter han at Norge ikke har det nødvendige lovverket.

7. oktober i år avslørte VG at den australske politigruppen Task Force Argos i 11 måneder hadde drifet barneovergrepforumet «Childs Play» på det såkalt mørke nettet.

For ikke å avsløre at de hadde overtatt og infiltrert forumet, måtte de selv dele overgrepbilder og tekst.

Ifølge et brev VG nylig har fått innsyn i, innkaller Politidirektoratet (POD) Kripos-sjef Ketil Haukaas og Riksadvokaten til et møte om saken. Brevet er datert 11. oktober, tre virkedager etter at dokumentaren ble publisert.

Kripos samarbeider med Task Force Argos og har tidligere mottatt materiale fra gruppen som har ført til straffesaker i Norge, blant annet etter at Argos drifet et annet overgrepforum - «The Love Zone» - i 2014.

Advokatforeningen har reist

spørsmålet om metodebruken er såkalt provokasjon. Norske politikere mener nye overgrep er begått gjennom politiets deling av overgrepbilder.

Kripos har ikke svart på om de har mottatt materiale fra forumet «Childs Play» etter at australsk politi avsluttet operasjonen i september i år.

Skal diskuteres

Ifølge møteinnkallingen skal Kripos redegjøre for status i bruken av «utradisjonelle metoder» i saker som gjelder seksuelle overgrep på internett.

Agendaen for møtet er:

- Bruk av provokasjon og deling av overgrepsmateriale.
  - Bruk av bevis innhentet i annet land med annet lovverk.
  - Internasjonalt politisamarbeid.
- VG har gjentatte ganger de siste ukene bedt Riksadvokaten, POD og Kripos om svar på metodebruken, og hvorvidt beviser innhentet i Australia på denne måten kan brukes i Norge.

I går, etter to uker, kom Riksadvokatens svar. POD og Kripos er fortsatt tause.

- Spørsmålene om norsk politi lovlig kan infiltrere overgrepnettsteder som ledd i etterforskningen av straffbare handlinger, og hvorvidt det er adgang til å dele overgrepbilder, er sammensatt og kan ikke besvares helt generelt, begynner statsadvokat Per Eirik Vigmo-

Det mørke nettet

- En del av internett hvor trafikken mellom deg og nettsidene du besøker blir kryptert på en slik måte at det ikke skal være mulig for utenforstående å identifisere deg. Dette gjør det til et egnet sted for personer som vil holde seg unna lovens håndhevere, enten det er av frykt for sensur eller fengsel.

stad-Olsen hos Riksadvokaten.

Han skriver videre:
- VGs omtale styrker riksadvokatens oppfatning om at problemstillingen har så prinsipielle sider at en nærmere regulering - i hvert fall på et overordnet plan - nå må overlates til lovgiver, og ikke finne sin avklaring gjennom nye retningslinjer fra vårt kontor, forklarer Vigmostad-Olsen.

Han forteller at Riksadvokaten «i samråd med Kripos og Det nasjonale statsadvokatembetet vil vurdere om det er behov for å ta et initiativ overfor Justis- og beredskapsdepartementet om dette.»

- Mangler lovverk

Riksadvokaten mener altså at de ikke er i stand til å regulere metodebruken selv, og at dette trolig må bli en oppgave for politikerne på Stortinget.

30

VGs gjennomgang viser at rundt 30 nordmenn var aktive av det politidrevne overgrepforumet «Childs Play». Én av dem skrøt i september i fjor av overgrep han planla å begå mot et barn. Norsk politi ble ikke klar over situasjonen før VG tre måneder senere lyktes med å identifisere mannen. Han ble arrestert 18. januar.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

AKTOR: Ingvild Bruce i 2012 på arbeid for Økokrim som aktor med Geir Kavlie. I dag forsker hun ved Universitetet i Oslo. Foto: NTB SCANPIX

– Betyr dette at det ikke finnes lovverk som regulerer metodebruken?

– Det er korrekt at det ikke finnes lovverk som spesifikt regulerer slik metodebruk. Det foreligger retningslinjer til politiet om infiltrasjon på internett, med de er unntatt av offentlighet, svarer statsadvokaten.

– Gjelder denne uttalelsen også spørsmålene som gjelder norsk politis bruk av bevis og informasjon innhentet ved samme metodebruk i andre land?

– Uttalelsen i forrige e-post gjelder alle spørsmålene du stilte. Vi kan ikke på generelt grunnlag kommentere om og eventuelt i hvilken utstrekning informasjon norsk politi mottar fra andre land kan/vil bli brukt i etterforskning av saker her, er svaret.

KrF: Ikke oversikt

KrFs nestleder og justispolitiske talsmann, Kjell Ingolf Ropstad synes det er bra at de ulike partene velger å snakke sammen.

– Men det virker likevel her som om POD og Riksadvokaten ikke har full oversikt over hva politiet gjør. Har man ikke klart å holde følge med metodene som blir brukt internasjonalt, er jeg enig at det trengs en avklaring i form av en sak til Stortinget, sier Ropstad.

– Når Riksadvokaten bekrefter at det ikke finnes lovverk som regulerer den omtalte metodebruken, blir du da bekymret over i hvilken grad norsk politi tidligere har benyttet seg av beviser fra tilsvarende internasjonale politiaksjoner?

– Jeg forutsetter at det er grundige rutiner, for å sikre at alt har vært innenfor loven. Men jeg skal ikke nekte for at det er noen dilemmaer her. Man kan ikke se vekk om man mottar beviser for at barn utsettes for overgrep. Samtidig må slike beviser brukes på en fornuftig måte.

– Nettmetoder uregulert

Ingvild Bruce satt i Metodekontrollutvalget om «inngripende etterforskningsmetoder» og er nå stipendiat ved Universitetet i Oslo.

Hun forklarer at politiets utradisjonelle metoder i «den fysiske verden» er regulert internt i politiet og akseptert av Høyesterett, under visse vilkår.

– Frem til nå har det ikke vært sagt noe offentlig om hvorvidt metodene for å gå undercover og infiltrere på nettet har vært gjenstand for samme type regulering. Enhver uttalelse om dette fra Riksadvokaten eller Politidirektoratet vil bli den første og dermed viktig, sier Bruce til VG.

Hun tolker vegringen mot å kommentere metodene offentlig slik:

– Jeg vil tro at det foregår en prosess nå, hos Riksadvokaten og Politidirektoratet, for å finne ut hva de kan si offentlig om denne metodebruken. Det virker som et godt grep å sende dette videre til lovgiver. Dette reiser viktige problemstillinger om hva politiet bør og ikke bør kunne gjøre for å bekjempe alvorlig kriminalitet.

Bruce er kritisk til omfanget av metodene som australsk politi har brukt i operasjonen mot «Childs Play». Dette mener hun kan få konsekvenser for bruken av eventuelle bevis, skulle det komme saker til Norge fra operasjonen.

– Høyesterett har tidligere sagt at de aksepterer bevis som ikke krenker grunnleggende norske verdioppfatninger. Dette vil aktualiseres i disse sakene: Er bevisene samlet inn på en måte som krenker norske verdier? spør hun.

«Generell orientering»

Ida Dahl Nilssen, kommunikasjons-sjef i Kripos, forklarer at de er underlagt Riksadvokaten og ikke POD når det gjelder de konkrete straffesakene.

– POD må selv forklare hvorfor de, gitt sin rolle, har bedt om dette møtet, skriver hun.

– Slik vi har forstått innkallingen ønsker POD en generell orientering fra Riksadvokaten og Kripos om status for bruk av utradisjonelle metoder, legger hun til.

Seksjonssjef Harald Böhler har sammen med avdelingsdirektør Kris-

JUSTISPOLITIKER: Kjell Ingolf Ropstad snakker for KrF i alle saker som gjelder justisfeltet. Foto: NTB SCANPIX

Dette er saken

● I 11 måneder drev australsk politi nettstedet «Childs Play», det største overgrepforumet på det mørke nettet. Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssider på det mørke nettet har vart like lenge.

● 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at australske Task Force Argos kunne overta nettstedet.

● Politiet delte selv overgrepssider på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

● Januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

● 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

tin Kvigne kalt inn til møtet. Böhler sier om det forestående møtet at de ønsker en «generell orientering».

– Dette ber vi om på bakgrunn av problemstillinger omtalt av VG som handler om forhold rundt metodebruk i disse sakene. Direktoratet ønsker å vite om det er noe innenfor saksområdet som vil kreve oppfølging fra vår side, skriver Böhler.

Endelig tid og dato for møtet er foreløpig ikke avklart. POD innkalte i utgangspunktet til et møte førstkomende tirsdag, men datoen passet ikke for alle. Nå jobbes det for å finne en ny dato så snart som mulig.

Det lovløse rom

Den internasjonale jakten på overgripere mot barn foregår i lukkede rom. Norske myndigheter våger knapt å åpne døren på gløtt.

I NYHETENE

Etter to uker med mas på Justisdepartementet, på Kripos, på Politidirektoratet, og på Riksadvokaten, fikk VG svar fra sistnevnte i form av en kort e-post på torsdag: Spørsmålet om norsk politi lovlig kan infiltrere overgrepssider og dele overgrepssider kan ikke besvares generelt, og må overlates lovgiver. Det vil si Stortinget. Ballen sparkes over til politikerne.

Det er i hvert fall et svar. Det sier kanskje noe om hvor lite rustet Norge står i denne kampen. Og det kan i verste fall reise alvorlige spørsmål om legitimiteten til bevisinnhentning i tidligere og pågående etterforskninger. VGs avsløring for snart to uker siden om hvordan verdens største overgrepforum på nettet ble overtatt og driftet av australsk politi i nesten et år, inneholdt en scene av nesten Hollywoodsk karakter:

Da de to opprinnelige overgrepssiderne, en amerikaner og en kanadier, ble pågrepet i en dramatisk politiaksjon i Virginia, USA i fjor, etter selv å ha deltatt i et overgrep mot en fireåring. Kanadiere fikk følgende fait accompli: «Var han blitt tatt i Canada, ville straffen blitt langt mildere. Nå? Satt opp mot veggen av agentene som endevendte huset, var valget han fikk, tydelig: Gi oss alt du vet nå, så slipper du kanskje ut av fengselet før du dør».

Slik opererer politiet i USA. I en arrestasjon som er blitt muliggjort etter etterforskning i Australia, hvor politiet har de videste fullmakter i verden når det gjelder overgrep mot barn. Metodene og lovverk ble anvendt mot en kanadisk statsborger. I hele den lange, mørke saken var dette et øyeblikk som appellerte til den enkleste formen for rettferdighetssans for de fleste av oss som leste den. Det er ingen forbrytelser som kan vekke mer antidemokratiske følelser enn overgrep mot barn. Vi ser arrestasjonen for oss, og gnir oss i hendene.

Men kan opplysningene kanadiere ga fra seg bli brukt i en norsk rettsak? Det vet vi ikke, for norske myndigheter vil ikke fortelle om de etterforsker noen av de norske brukerne på «Child's Play». Og har politiet selv delt bilder av overgrep mot norske barn i sitt arbeid med å skape tillit hos de andre overgripere? Det vet vi heller ikke, og det vet neppe norske myndigheter heller.

Selv ikke den globale krigen mot terror foregår med de vide fullmaktene australsk politi opererer med i kampen mot barneovergrep. Kanskje er det riktig, for å komme denne overgrepsskulturen til livs.

Men norske myndigheter kan ikke outsource etterforskningsmetoder til agenter som opererer under et annet lovverk enn det norske for så bruke bevisene ved norske domstoler mot nordmenn beskyttet av norsk rettssikkerhet. Derfor er lovarbeidet Riksadvokaten nå åpner for et initiativ som kommer godt, men farlig sent.

Anders Giæver

Twitter: @VGAnders
anders.giaver@vg.no

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

«ORDNET NYE LOVER»: Etterforskerne Paul Griffiths (t.v.) og Jon Rouse mener det er viktig å pushe regjeringen til å endre lovverket all den tid teknologien utvikles i høy hastighet. Foto: TORE KRISTIANSEN

Australsk krimekspert:

VANSKELIG Å ETTERGÅ TASK FORCE ARGOS

Av NATALIE REMØE HANSEN, HÅKON HØYDAHL, EINAR OTTO STANGVIK og ERLEND OFTE ARNTSEN

– Politiet i Australia er kritisert for å drive tilsyn med seg selv, sier senior-ektor i kriminologi Ian Warren.

Det er kontrollorganet Crime and Corruption Commission (CCC) som skal overvåke at politiet i Australia gjør jobben sin på riktig måte. De hadde altså i oppgave å se til at Task Force Argos holdt seg innenfor lovverket da de drev overgrepforumet Childs Play.

Politiministeren i Australia, Mark Ryan, bekrefter dette:

– I fjor ble lovgivningen om å infiltrere og rettsforfølge overgrepnettverk styrket i Queensland. Bruken av denne lovgivningen over-

våkes av CCC. Jeg oppfordrer dere til å ta kontakt med dem.

VG har kontaktet CCC gjentatte ganger for å ettergå om Task Force Argos har operert innenfor lovverket. CCC viser stadig til Queensland Police Service, politienheten Task Force Argos tilhører.

Tilsyn med seg selv

Ian Warren, senior-ektor ved Deakin Universitetet, forteller at politiet er kritisert for å drive tilsyn med seg selv.

– Det er en uttalt bekymring at

15 000

Queensland Police Service har i etterkant av forrige helgs avsløring, gitt en uttalelse til VG der de påpeker at siden 2003 er over 1000 lovbrøyttere arrestert som følge av over 15 000 anmeldelser.

de som har i hovedoppgave å overvåke kontrollerte operasjoner, mangler uavhengighet, sier lektoren.

– Det er et rotete område, og fordi kontrollerte operasjoner er konfidensielle, har vi ingen klare opplysninger om hva Task Force Argos har gjort, legger Warren til.

Bare to måneder før politiet tok kontroll over overgrepforumet Childs Play ble loven endret i.

Lovendringer fra 4. august 2016:

- Politiet har rett til å straffefølge personer som 1) nekter å oppgi innloggingsinformasjon, 2) deler informasjon om hvordan man unngår straffefølgelse som omhandler overgrepsmateriale, 3) reklamerer for overgrepforum.
- Maksimal straff for å produsere overgrepsmateriale av barn øker fra 14 år til 20 år.

Påvirket lovarbeidet

– Gjennom årene har vi «ordnet» nye lover som hjelper oss i arbeidet, sier sjefen Jon Rouse, lederen

av politienheten Task Force Argos

– Vi er «best i klassen» når det kommer til å snakke med påtalemyndigheten, advokater og regjeringer om utfordringene vi møter for å ta disse lovbrøytterne. Og heldigvis er regjeringen lydhøre, og de gjør alt de kan for å hjelpe oss så vi kan gjøre jobben vår, legger han til.

Han forteller også at politienheten Task Force Argos var med å endre lovverket i 2003 da «barneporno» ble omgjort til «overgrepsmateriale», som igjen førte til strengere straffer for besittelse.

Etterforskeren Paul Griffiths i Task Force Argos påpeker at australsk politi kan gjøre mer enn politiet i andre land.

– Det gir oss en fordel og en mulighet til å identifisere folk gjennom teknikker som andre land ikke har mulighet til. Og dermed kan man si at deres potensial til å ta overgrepere er begrenset, sier han.

OVERGREPS-AVSLØRINGEN: VG 7. oktober.

Australsk politi

- Hver av Australias seks delstater har en egen politienhet. Enheten Task Force Argos, som har drevet Childs Play, er en del av Queensland Police Service.

- ACIC (The Australian Crime Commission): Koordinerer kontrollerte operasjoner.

- AFP (Australian Federal Police): Skal sikre nasjonal sikkerhet.

- CCC (The Corruption and Crime Commission): Skal overvåke politiet.

- Under en kontrollert operasjon har politiet lov til å begå kriminelle handlinger, som å: Drive et overgrepnettsted, utgi seg for å være andre enn de er, og publisere overgrepsmateriale

Ropstad om justisminister Amundsens svar: Passivt

JUSTIS- OG BEREDSKAPSMINISTER: Per-Willy Amundsen fra Fremskrittspartiet.
FOTO: HELGE MIKALSEN, VG

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, HÅKON F. HØYDAL og
EINAR OTTO STANGVIK

23.10.2017 18:05 - oppdatert 23.10.2017 18:09

KrFs Kjell Ingolf Ropstad krevde svar fra justisminister Per-Willy Amundsen etter overgrepssavsløring. Ropstad kaller Amundsens svar «passivt».

For litt over to uker siden avslørte VG at australsk politi hadde driftet overgrepssforumet «Childs Play» i 11 måneder, og at politiet selv hadde delt overgrepssbilder av barn som et ledd i undercover-aksjonen.

Advokatforeningen har reist spørsmålet om metodebruken er såkalt **provokasjon**. Norske politikere mener **nye overgrep er begått** gjennom politiets deling av overgrepssbilder.

I etterkant sendte KrFs justispolitiske talsmann Kjell Ingolf Ropstad **et skriftlig spørsmål** til justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen, hvor han krevde svar på om norske borgere hadde vært involvert på forumet, enten som overgripere eller ofre, hva politiet gjør med dette og om bevisene kan brukes i Norge.

Denne saken handler om:

 Krim

 Undercover Darkweb

– Skal vurder e alle bevis

«Overgrep mot barn er av den mest alvorlige kriminaliteten vi har og regjeringen prioriterer høyt arbeidet med å forebygge og bekjempe dette,» skriver justisministeren i sitt svar datert i dag.

Han viser videre til at det er sentralt i politiets arbeid å identifisere ofre og at Kripos har sentral kompetanse på området, samt at omfanget saker har økt «enormt» de siste årene.

Når det kommer til spørsmålet om bruk av australske bevis i Norge er svaret:

«Politiet og påtalemyndigheten skal som ledd i etterforskning av lovbrudd innhente og vurdere alle tilgjengelige bevis, også bevis innhentet av utenlandske myndigheter»

Deretter påpeker han at han ikke kan kommentere enkeltsaker.

«Jeg ber derfor om forståelse for at jeg ikke kan gå inn på detaljene rundt den politioperasjonen som har skjedd i regi av australsk politi, forbindelser til Norge og eventuelle vurderinger av bevismessig verdi.»

KRF-MANN: Kjell Ingolf Ropstad fra Sørlandet er Krfs justispolitiske talsmann, finanspolitiske talsmann og partiets nestleder.

FOTO: VIDAR RUUD, NTB SCANPIX

– Passivt

Ropstad er ikke imponert.

«Jeg har forståelse for at statsråden ikke kan gå inn i den aktuelle saken fra Australia, men jeg må si jeg er skuffet over hvor passivt han svarer. Som justisminister må han kunne svare generelt på hvordan norsk politi anvender bevis innhentet av politi i andre land, og da spesielt om metoder som anvendes i andre land kan være i strid med norsk lov», skriver Ropstad i en SMS til VG.

Ropstad «forventer» at justisministeren tar et større initiativ til samarbeid med andre land.

«Og da spesielt for å sikre et så harmonisert regelverk som mulig», skriver Ropstad.

43 straffesaker etter ulovlig metode

På fredag avslørte [Adresseavisen](#) at amerikanske FBI i en annen aksjon mot et overgrepforum kalt «Playpen» ulovlig hacket brukerprofiler i 2015, som førte til 43 straffesaker i Norge.

Domstoler og forsvarere fikk ikke vite om FBIs metoder, som var ulovlige i Norge da de ble utført.

En av de 43 sakene skulle opp for retten i forrige uke. Det dreide seg i utgangspunktet om en tilståelsessak, men ble trukket som følge av opplysningene om FBIs metoder, skriver Adresseavisen i dag.

Møte etter avsløring

Torsdag kunne VG fortelle at Politidirektoratet (POD) hadde [innkalt Riksadvokaten og Ketil Haukaas, øverste sjef i Kripos, til et møte](#) for å diskutere metodene som var blitt brukt av australsk politi.

Selv om Riksadvokaten overfor Adresseavisen sier at han som landets øverste påtalemyndighet ikke ser grunn til å se nærmere på de 43 «Playpen»-sakene, mener han at metodene australsk politi har brukt i «Childs Play»-komplekset [ikke er lovregulert i Norge og krever en avklaring fra Stortinget](#).

Kripos har fortsatt ikke svar på VGs spørsmål om hvorvidt de har mottatt materiale fra Australia og «Childs Play»-aksjonen, hva som skjer med nordmennene som var aktive på forumet eller om de anser eventuelle bevis fra Australia som lovlige.

– Når vi får informasjon på denne måten gjennom etablerte samarbeidskanaler er vårt utgangspunkt at informasjonen er innhentet lovlig i det aktuelle landet. Det gjøres likefullt en konkret vurdering av hvorvidt og hvordan informasjonen kan brukes i Norge i hvert enkelt tilfelle, skriver Laila Søndrol, leder av Seksjon for seksuallovbrudd i Kripos, til VG.

Vil du starte dagen med en oppsummering av de viktigste nyhetene? [Klikk her for å få VGs nyhetsbrev på epost hver morgen!](#)

OVERGREPS-AVSLØRINGEN

«**Det gir ingen mening å tillate bevis fra en metode man selv ikke tillater**»

TRENGER LOVGIVING:

VG avslørte verdens største overgrepforum «Childs Play». Det viste seg å være drevet av politiet i Australia. Det pedofile nettverket ble i elleve måneder driftet av australsk politi.

Foto: KRISTER SØRBØ

– MÅ AVKLARE LOVLIGHETEN

Av HÅKON HØYDAL, ERLEND OFTE ARNTSEN og EINAR OTTO STANGVIK

– Det gir ingen mening i å tillate bevis fra en etterforskningsmetode man selv ikke tillater, sier lederen for Forsvarergruppen i Advokatforeningen.

Etter at VG for to uker siden skrev om den hemmelige politioperasjonen mot overgrepnettstedet «Childs Play» på det mørke nettet, ba Riksadvokaten i går om at lovgiverne i Norge avgjør om dette er metoder norsk politi kan bruke.

– VGs omtale styrker riksadvokatens oppfatning om at problemstillingen har så prinsipielle sider at en nærmere regulering – i hvert fall på et overordnet plan – nå må

overlates til lovgiver, forklarte statsadvokat Per Eirik Vigmostad-Olsen hos Riksadvokaten.

Et viktig spørsmål er hvorvidt norsk rett bør akseptere bevis hentet inn ved at utenlandsk politi bruker metoder som ikke kan brukes i Norge. Marius Dietrichson, advokat og leder av Forsvarergruppen i Advokatforeningen, mener dette må inngå i diskusjonen som nå kommer.

– Må ta stilling

– Påtalemyndigheten bør områ seg, nå som VG har avslørt metodene utenlandsk politi bruker. Så må man ta stilling til om det er bevis herfra man ønsker å benytte seg av. Jeg tror ikke påtalemyndigheten ønsker å bruke det. Det gir ingen mening å tillate bevis fra en metode man selv ikke tillater, sier han.

Ingvild Bruce, stipendiat og tidligere sekretær for Metodebrukutvalget, mener at politiet nå må

ADVOKAT: Marius Dietrichson.

gi lovgiverne innspill om hva de trenger for å kunne etterforske godt.

– Jeg tenker det er riktig at den overordnede vurderingen foretas av lovgiver, men politiet bør mene noe om hvordan dette lovverket skal være, sier hun.

– Hva om konsekvensen av å hindre politiet i å bruke disse metodene, er at overgrep ikke blir etterforsket?

– Det er ikke vanlig i vår rettsstradisjon å veie kostnad og nytte

opp mot hverandre slik. I disse sakene finnes det kun én side, og det er den prosesslovlidige siden, som har som mål å identifisere og domfelle overgripere for å stanse delingen av overgrepsmateriale. Mister politiet det målet for øyet, og selv blir en aktør som man dypsett er satt til å bekjempe, da er man på ville veier, sier Dietrichson.

Tre store operasjoner

Den australske politioperasjonen mot «Childs Play» er den tredje store operasjonen mot overgrepnettsteder mot det mørke nettet. I 2015 hacket FBI nettstedet «Playpen», og samme år drev Task Force Argos nettstedet «The Love Zone» i et halvt år.

Norsk politi har mottatt informasjon om nordmenn fra begge operasjonene. I begge tilfeller ble det brukt metoder som norsk politi har valgt å ikke bruke – hacking i FBIs tilfelle, og deling av over-

grepsmateriale i sistnevnte.

– Hvis det viser seg at norsk politi har bevisst holdt tilbake informasjon som de har fått om at bevisene kan være ulovlig innhentet, så vil det kunne få betydning for tidligere straffesaker, sier stipendiat Bruce.

Det er heller ikke gitt at politiet mottar informasjon fra Australia om hvordan informasjonen er innhentet, forklarer Bruce. I slike tilfeller står domstolen overfor et vanskelig valg.

– Hvis norsk politi selv har lite informasjon om hvordan bevisene er fremskaffet, hvordan skal retten forholde seg til det? Da må risikoen for at det har skjedd noe ulovlig ved bevisinnhenting veies opp mot behovet for å kunne dømme personer som har gjort noe straffbart på internett.

hakon.hoydal@vg.no
erlend.ofte.arntsen@vg.no
einar.otto.stangvik@vg.no

Overgreps-avsløringen

– Behov for oppdatering av retningslinjer

AVHOLDT MØTE: Mandag møttes et toptungt lag hos Riksadvokaten for å diskutere politiets metodebruk. I møteinnkallingen fra Riksadvokaten kommer det fram at det allerede før VGs avsløring har vært debatt internt i politiet om hvilke etterforskningsmetoder som kan brukes eller ikke.
FOTO: ROGER NEUMANN, VG

Av ERLEND OFTE ARNTSEN og HÅKON F. HØYDAL

07.11.2017 22:36

Norsk politi ønsker endring av retningslinjer for etterforskning på nett. Mandag møttes justistoppene for å diskutere VGs avsløring av den internasjonale overgrepoperasjonen.

Mandag ble det avtalte **møtet mellom Riksadvokaten, Kripes og Politidirektoratet avholdt**, for å diskutere hvilke metoder politiet kan bruke i etterforskning av overgrepnettverk på nett.

– Møtet avdekket et behov for oppdatering av enkelte interne retningslinjer. Riksadvokaten understreker viktigheten av at politiet – innenfor ordinære og tradisjonelle rettssikkerhetsgarantier – har muligheten til å arbeide på denne måten for blant annet å avsløre overgrep mot barn, skriver Riksadvokaten i en uttalelse etter møtet.

Bakgrunn : **Verdens største overgrepsforum ble drevet av politiet**

Møtet ble avtalt etter at VG i oktober avslørte hvordan **australsk politi i en internasjonal operasjon drevnettstedet «Childs Play» i elleve måneder**. I den perioden delte politiet også selv overgrepsbilder.

Opprinnelig skulle møtet holdes hos Politidirektoratet, som allerede tre dager etter VGs omtale av operasjonen innkalte til et møte mellom Riksadvokaten, Kripes og dem selv. Etter at VG omtalte møtet, ble

Denne saken handler om:

- 🔍 Undercover Darkweb
- 🔍 Kampen mot overgrepsfiler

det utsatt - og ansvaret for møtet gikk over til Riksadvokaten.

 Datakriminalitet

Da vokste også listen over hvem som burde med på møtet.

Et samlet lag av Norges polititopper ble innkalt til Riksadvokaten: Sjefene for Kripos, PST og Økokrim, foruten politimester en i Oslo og Politidir ektoratets avdelingsdir ektør for politifag.

Les også: [Dette skrev politiet på overgrepsforumet](#)

Politiet selv ønsker endring

I møteinnkallingen fra Riksadvokaten kommer det fram at det allerede før VGs avsløring har vært debatt internt i politiet om hvilke etterforskningsmetoder som kan brukes:

«I forbindelse med VGs omtale av hvordan australsk politi har operert på nettet for å avsløre seksuelle overgrep mot barn og et tidligere formidlet, sterkt ønske fra enkelte miljøer innen norsk politi om endrede retningslinjer for slik virksomhet, er det behov for et møte ved Riksadvokatembetet for å drøfte ulike problemstillinger», skriver Riksadvokaten i sin innkallelse til møtet.

Temaene for møtet var:

- Orientering om foreliggende retningslinjer ved bruk av utradisjonelle etterforskningsmetoder på nettet.
- Eventuelt behov for endrete retningslinjer, og om det kan reguleres kun gjennom retningslinjer fra Riksadvokaten.
- Hvordan norsk politi kan bruke informasjon som andre lands politi har hentet inn med metoder som ikke er i samsvar med norsk regulering.
- Mulig initiativ overfor lovgiver med tanke på regulering.
- Hva som skal sies til media om møtet, dagens situasjon og vegen videre.

Ba politikerne om hjelp

Etter avsløringen av politioperasjonen ba VG gjentatte ganger Riksadvokaten om svar på hvorvidt metodene som ble brukt under den hemmelige operasjonen, var akseptable også norsk politi. **To uker senere, da møtet mellom politietatene ble kjent**, svarte Riksadvokaten at området trenger politisk regulering:

– VGs omtale styrker riksadvokatens oppfatning om at problemstillingen har så prinsipielle sider at en nærmere regulering – i hvert fall på et overordnet plan – nå må overlates til lovgiver, og ikke finne sin avklaring gjennom nye retningslinjer fra vårt kontor, sa statsadvokat Per Eirik Vigmostad-Olsen hos Riksadvokaten til VG.

Dette er saken:

I 11 måneder drev australsk politi nettstedet «Childs Play», det største overgrepsforumet på det mørke nettet.

Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssider på det mørke nettet har vart like lenge.

3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at australske Task Force Argos kunne overta nettstedet.

Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

Januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

Vil du starte dagen med en oppsummering av de viktigste nyhetene? [Klikk her for å få VGs nyhetsbrev på epost hver morgen!](#)

Kripos etter overgrepssavsløring: Ikke fått info fra australsk politi om norske brukere

KRIPOSSJEF: Ketil Haukaas er leder i Kripos, som tok kontakt med australsk politi etter VG-avsløring. Australsk politi finner imidlertid ingen nordmenn i overgrepssforumet de drev 11 måneder, sier de.
FOTO: JAN PETTER LYNAU, VG

Av ERLEND OFTE ARNTSEN
08.11.2017 16:55

Etter at VG omtalte at 30 nordmenn hadde vært aktive på overgrepssforumet «Childs Play», tok Kripos kontakt med australsk politi. Svaret derfra var at de ikke hadde funnet en eneste nordmann.

7. oktober publiserte VG [dokumentaren om overgrepssforumet «Childs Play»](#), som ble drevet av den australske politigruppen Task Force Argos i 11 måneder.

Operasjonen var [kontroversiell](#) også fordi australsk politi selv delte overgrepssbilder for å beholde troverdighet når de var undercover på forumet.

VGs undersøkelser i forumet viste at [minst uidentifiserte 30 nordmenn](#) hadde vært aktive. Flere av dem skrev for eksempel på norsk, eller lot seg avsløre som norske på andre måter – til tross for at forumet var på det såkalt mørke nettet, hvor man kan ferdes anonymt.

En av disse, en mann på Vestlandet, skrøt av pågående overgrep. Etter at det lyktes VG å identifisere han ved navn, [ble politiet varslet, mannen pågrepet og overgrepene stoppet](#).

Les også: [Dette skrev australsk politi på overgrepssforumet](#)

Denne saken handler om:

 [Krim](#)

Avsløringen av verdens største overgrepforum - kort fortalt

– Ingen nordmenn

I måneden som har gått siden avsløringen av overgrepforumet har det vært uklart om Kripos i Norge hadde mottatt informasjon eller saker fra Task Force Argos.

Politikere gikk ut og krevde at Kripos skulle etterforske de 30 nordmennene.

I går kom svaret til Kripos via en pressemelding:

«VG har i sine artikler anslått at rundt tr etti nordmenn har operert på dette forumet. Kripos har, på bakgrunn av omtalen, tatt kontakt med australsk politi og etterspurt informasjon om norske brukere e. Australsk politi har meddelt Kripos at de så langt ikke har funnet norske brukere som kan knyttes til overgrepsmateriale.»

Det fremgikk ikke av pressemeldingen hvorfor australsk politi ikke har funnet norske brukere.

Dette er saken:

I 11 måneder drev australsk politi nettstedet «Childs Play», det største overgrepforumet på det mørke nettet.

Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssider på det mørke nettet har vart like lenge.

3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at australske Task Force Argos kunne overta nettstedet.

Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

Januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

Australsk politi til VG: Har sendt ut info

I en telefonsamtale med VG i dag ønsker heller ikke Jon Rouse, leder av Task Force Argos, å forklare bakgrunnen for dette.

– Vi gir ikke dere mer informasjon, sier han.

– Vi har sendt våre pakker til de ulike politibyråene vi jobber med. Jeg kan ikke svare for hva de gjør og jeg vet heller om de kommer til å svare på deres spørsmål, sier Rouse, som ikke vil si noe om til hvilke land Task Force Argos har sendt informasjon eller spor.

Han forteller også at de har inngått samarbeid med journalister med tanke på å få ut hva de «faktisk oppnådde gjennom operasjonen».

TASK FORCE ARGOS: Jon Rouse til høyre leder enheten. Til venstre etterforsker Paul Griffiths. Enheten ligger under Queensland Police Service i Australia.
FOTO: TORE KRISTIANSEN, VG

Møte hos Riksadvokaten

Mandag denne uken ble det holdt **et møte på Riksadvokatens kontor i kjølvannet av VGs omtale av overgrepforumet**. Deltakerne var toppledelsen i Kripos, Politiets Sikkerhetstjeneste (PST), Det nasjonale statsadvokatembete, Oslo politidistrikt, Økokrim og Politidirektoratet.

Konklusjonen til Riksadvokaten etter møtet var at politiets interne retningslinjer for etterforskning og operasjoner på internett er utdaterte.

Riksadvokaten har tidligere fortalt at **politimetodene australsk politi har benyttet – og som kan ende opp med norske saker – ikke er lovregulert i Norge**.

FOTO:

Enkelt sak fra Canada

Kripos opplyser også i pressemeldingen at de har mottatt informasjon med utspring i det aktuelle overgrepforumet, men det var fra canadisk politi.

«Det forelå ikke dokumentasjon som ga grunnlag for å opprette straffesak, men informasjonen fra canadisk politi ble oversendt Trøndelag politidistrikt for vurdering», skriver Kripos.

Saken fra canadisk politi skal imidlertid ikke ha noe å gjøre med operasjonen til australsk politi.

Bekymret for overgrep etterforskning

GRÅSONENE PÅ DET MØRKE NETTET: – Vi kan ikke komme i en situasjon hvor politiet føler at de har gjort en god og viktig jobb, men samtidig med en følelse av at de har brutt norsk lov eller er ute i et etisk uføre, sier Sigve Bolstad, leder i Politiets Fellesforbund.
FOTO: JØRGEN BRAASTAD, VG

Av HÅKON F. HØYDAL
08.11.2017 21:19

Politiets Fellesforbund ber om at metodene for etterforskning av overgrep mot barn gjennomgås. Samtidig er politiverden over negativ til et kritisk blikk.

Sigve Bolstad, leder for Politiets Fellesforbund, ber politikerne tydeliggjøre hvilke muligheter politiets har for å etterforske overgrep av barn, særlig på nett.

– Dette er en ny form for kriminalitet, og da må politiet være rustet til å kunne bekjempe den, sier han.

Etter at VG i begynnelsen av oktober avslørte hvordan **australsk politi delte overgrepsskjermer på det mørke nettet som en del av en hemmelig politioperasjon**, ble det skapt debatt om hvilke metoder norsk politi har tilgang til: Kan – og bør – politiet bruke de samme metodene som australske Task Force Argos?

– Hvis de mulighetene man har i dag ikke gjør politiet i stand til å foreta de etterforskningskritt som er nødvendig for å ta de som utfører overgrep mot barn, må man se på muligheten for å endre dette, slik at resultatene blir så gode som mulig, svarer Bolstad.

I etterkant av VGs avsløring sa Riksadvokaten til VG at han ville be **politikerne vurdere hvilke metoder norsk politi kan bruke** i kampen mot overgrepssnettsteder på det mørke nettet. Så langt er ingenting av dette lovfestet. Mandag var det møte hos Riksadvokaten hvor flere

Denne saken handler om:

- Undercover Darkweb
- Kampen mot overgrepsskjermer
- Datakriminalitet

polititopper diskuterte dette.

Ønsker ikke godkjent-stempel

Bolstad er positiv til at Riksadvokaten ber politikerne vurdere dette.

– Jeg er enig med Tor-Aksel Busch om at det må løftets opp på politisk nivå. Det kan ikke være slik at politietaten må legge hodet på huggestabben når ting som dette kommer fram, og legger til:

– Vi kan ikke komme i en situasjon hvor politiet føler at de har gjort en god og viktig jobb, men samtidig med en følelse av at de har brutt norsk lov eller er ute i et etisk uføre.

Høyre og Ap gikk tidlig ut og sa at de ikke ønsker at de australske metodene skal brukes i Norge. Bolstad retter en advarsel til politikerne som nå skal avgjøre grensene for politiets arbeid.

– Vi må ikke komme dit at alt vi ønsker å gjøre må få et godkjent-stempel av politikerne. De må gi oss handlingsrom, sier han.

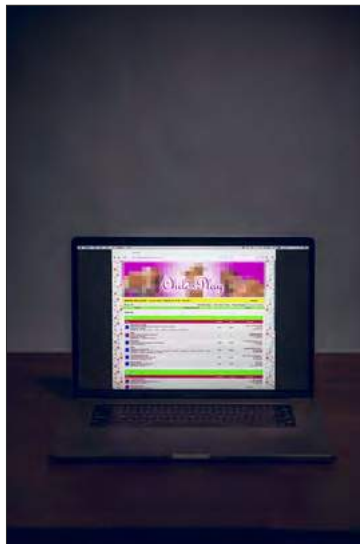
– Må politiet bevege seg inn i etiske gråsoner for å gjøre en god jobb?

– Norsk politi gjør hver dag en meget god jobb. Foreløpig er det få regler for denne type metoder, og få er hugget i stein, sier Bolstad.

VG mener: **Myndighetene kan ikke outsource politiarbeidet**

Strekker strikken i etterforskning

Grunnleggerne av overgrepsnettstedet Childs Play antok at politiet ikke ville kunne publisere overgrepsbilder selv. Med det som utgangspunkt laget grunnleggerne en sikkerhetsforanstaltning som gjorde at alle som drev nettstedet var nødt til å publisere overgrepsbilder.

VERDENS STØRSTE: Etter at australske Task Force Argos overtok overgrepsforumet Childs Play i oktober i fjor, vokste det til å bli verdens største i sitt slag på det mørke nettet. I september i år ble det omsider stengt av politiet.
FOTO: KRISTER SØRBØ, VG

Men etterforskerne i australske Task Force Argos valgte å gå til det skrittet å publisere overgrepsbilder. Slik kunne de overta nettstedet uten å bli oppdaget.

– At kriminelle spekulerer i hva politiet kan og ikke kan gjøre er i seg selv grunnlag for debatt, sier han.

 Krim

 Australia

Dette er saken:

I 11 måneder drev australsk politi nettstedet «Childs Play», det største overgrepsforumet på det mørke nettet.

Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssider på det mørke nettet har vart like lenge.

3. oktober 2016 ble de to bakkemennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at australske Task Force Argos kunne overta nettstedet.

Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.

Januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.

13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

Bolstad har som politibetjent selv etterforsket narkotikakriminalitet og drevet etterretning, og sammenligner sine erfaringer derfra, med avgjørelsene til det australske politiet om å selv dele overgrepssbilder av barn.

– Det du ser i jobben gjør at du blir engasjert, og du tenker hele tiden på hvor langt du kan strekke strikken for å få gjort en best mulig jobb, sier han.

Misliker gransking

VG har den siste måneden tid forsøkt å få kommentarer fra det internasjonale miljøet av etterforskere som Task Force Argos er en del av. Flere har ikke ønsket eller fått tillatelse til å la seg intervju.

– VGs artikkel setter politiet under press fra politikere. Det er nok grunnen til at få ønsker å snakke med dere nå, sier en politioffiser med lang erfaring fra Interpol.

PRESIDENT: Dan Swartwood er leder for Polcyb, en internasjonal interesseorganisasjon for etterforskere av cybercrime. Han støtter metodene som kollega Jon Rouse og Task Force Argos bruker i arbeidet mot overgrep mot barn.
FOTO: PRIVAT

Han ønsker å uttale seg, men får ikke lov.

Dan Swartwood, president i Polcyb, en interesseorganisasjon for etterforskere av cyberkriminalitet, er blant de få som vil la seg intervju. Jon Rouse, leder for Task Force Argos, er en av direktørene i Polcyb.

VG avslørte norsk overgriper: **Skrøt av overgrep, ble ikke tatt**

Swartwood forstår i likhet med den tidligere Interpol-toppen hvorfor så få politifolk ønsker å uttale seg i debatten.

– Politibyråer verden over er uvillige til at disse metodene blir gransket for nøye, for det vil alltid være gråsoner. Å avsløre metodene ville dessuten gi de kriminelle innsikt i hvordan de skal unngå å bli arrestert eller dømt, sier han.

– Norge må velge

Swartwood forsvare metodene brukt av Task Force Argos.

107 DAGER. SÅ LENGE VENTER NORSK POLITI MED Å TA OVERGREPS- NEDLASTERE

LIGGER LANGT BAK: Kari-Janne Lid er leder av Seksjon for etterforskning av alvorlige seksuallovbrudd i Oslo er politispesialist og jobber i E-spor-avsnittet til Oslo politidistrikt med å avdekke overgrep, blant annet på internett.

Av ERLEND OFTE ARNTSEN, HÅKON F. HØYDAL, EINAR OTTO STANGVIK og TERJE BRINGEDAL (foto)

To internasjonale politiaksjoner mot barneovergripere på internett endte med 45 norske saker. Da lokalt politi fikk dem, ble de i gjennomsnitt liggende på vent i 3,5 måneder.

I februar 2015 tok amerikanske FBI i skjul over overgrepsnettetsiden «Playpen» på det såkalt «mørke nettet», hvor brukerne kan ferdes anonymt. Gjennom en kontroversiell metode, lyktes FBI med å få tak i brukernes IP-adresser. 43 av disse IP-adressene lå i Norge.

Året i forveien hadde den aust-

ralske politigruppen Task Force Argos tatt over et annet overgrepsforum, kalt «The Love Zone». Etter å ha driftet det i noen måneder kunne de sende over to saker til norsk politi.

Det var også Task Force Argos som 11 måneder driftet forumet «Childs Play», hvor de selv delte overgrepsbilder, slik VG har avslørt i en større dokumentar.

107 dager

VG har kartlagt de totalt 45 såkalte nedlastningssakene som ble sendt norske politidistrikter gjennom Kripos fra «Playpen» og «The Love Zone».

Kartleggingen viser at det i gjennomsnitt tok 107 dager før lokalt politi gikk til aksjon mot nedlasterne av overgrepsmateriale.

I dag er det falt dom i totalt 17 saker. 18 gjerningspersoner er dømt til i snitt fem måneder fengsel.

Ti saker er henlagt, mens resten blant annet fortsatt er under etterforskning eller på vei inn i

POLITIHUSET I ÅLESUND: Veien fra nettovergrep til fysiske overgrep kan være kort. På Vestlandet skrøt en mann av hva han gjorde mot et barn i slekten sin.

rettssystemet. Flere saker er også utsatt av retten som følge av Adresseavisens avsløringer av FBIs ulovlige hackingmetoder i «Playpen»-aksjonen.

– Ordentlig på hælene

Oslo politidistrikt fikk fem saker. Mens to av dem ble henlagt fordi det ble ansett for ressurskrevende å identifisere den faktiske bru-

keren bak IP-adressen, er tre av sakene fortsatt på vent mer to år senere.

På et lite møtebord på kontoret til Kari-Janne Lid, leder av Seksjon for etterforskning av alvorlige seksuallovbrudd, sitter Lid selv sammen politioverbetjent Fredy Salazar.

– Med tanke på veksten i saker som dette, så er norsk politi ordentlig på hælene. Det har skjedd mye de to siste årene, men vi ligger fortsatt langt bak, sier Lid.

I tillegg til de tre ventende sakene oversendt av FBI, har Oslo-politiet 30 tilsvarende saker som gjelder nedlastning og deling av overgrepsmateriale.

– Hvis det ikke avdekkes eller anmeldes nye omfattende serie-saker, er håpet vårt at vi skal få tatt de mest alvorlige av disse sakene før sommeren, sier Lid.

Eget avsnitt

I 2014 begynte Salazar og en annen etterforsker å jobbe 50 prosent hver med elektroniske spor

politidistrikt. Hun mener norsk politi er «på hælene» i møte med overgrepssaker på internett – der iblant hennes eget politidistrikt. Fredy Salazar

FAKSIMILE: VGs førsteside 7. okt.

på overgrepfeltet. Da lå det saker fra 2012 og ventet på dem.

I fjor ble det opprettet en egen E-sporgruppe, som etter politireformen har vokst til et eget avsnitt med nå totalt ni etterforskere. E-spor-avsnittet bruker likevel rundt 80 prosent av tiden sin på å bistå etterforskningsavsnittene i mange av de rundt 700 anmeldte seksuallovbruddene Oslo-politiet får inn hvert år.

– Blant disse 700 er det mange saker som blir anmeldt hvor det er kjent fornærmede, gjerningsmann er utpekt og det er snakk om pågående overgrep. Dette er saker som blir prioritert over saker som dreier seg om nedlasting og deling av bilder, sier Salazar.

Vet hvem de er

Salazar forteller at de er kjent med identiteten til brukerne i de tre sakene som fortsatt ikke er henlagt etter FBI-aksjonen.

Det ble gjort konkrete vurderinger på prioritering da sakene

ble mottatt, og det vurderes fortløpende om sakene må prioriteres høyere, ifølge politioverbetjenten.

– Saker hvor vi mistenker pågående overgrep vil alltid bli høyt prioritert, sier Lid.

– Og så er det slik at når vi nå har gjort en betydelig satsing på dette feltet og fått flere ansatte, så medfører det at vi selv avdekker mye mer enn hva vi gjorde tidligere. Jo flinkere vi blir, desto mer finner vi selv, sier Lid.

Lid og Salazar beskriver enhver aksjon mot en nedlaster eller overgriper som en potensiell «pandoras eske».

– Vi vet aldri hva vi finner. Gjennom en et beslag kan vi plutselig oppdage et stort antall fornærmede eller et nettverk av overgriper, som krever enormt mye tid i form av gjennomgang av beslag, tilrettelagte avhør av barn og andre etterforskningskritt, sier Lid.

– Men hvorfor er det slik at Oslo politidistrikt er de eneste med saker det ikke er aksjonert i hvor man

er kjent med identiteten bak de oversendte IP-adressene?

– Vi kan ikke kommentere hvordan andre distrikt prioriterer. Når vi går til aksjon vil vi være sikre på at vi har mulighet til å følge alle spor helt ut. I flere omfattende saksaker har vi hatt etterforskere som har analysert chattelogger i over ett år, svarer Lid.

I fjor fikk politidistriktene 50 millioner øremerkede midler over statsbudsjettet til satsing mot overgrep av barn.

– For vår del medførte det to nye stillinger. Etterforskerne har akkurat begynt og vil gjennomgå ett års opplæring. Min oppfordring er at vi må tenke mye større på satsingen. Vi må tenke 10-gangeren, sier Lid.

– Vil vurdere

Riksadvokaten gir gjennom et rundskriv hvert år politi og påtalemyndighet beskjed om at overgrep mot barn er en prioritert sakstype.

VG har oversendt funnene fra denne kartleggingen til embetet.

– Riksadvokaten vil vurdere i forbindelse med mål- og prioriteringsrundskrivet for 2018 om denne problematikken bør omtales nærmere, skriver statsadvokat Per Eirik Vigmostad-Olsen i en e-post til VG.

– Uriktig påstand

– Avdekking og etterforskning av seksuelle overgrep mot barn skal være av politiets høyeste prioriterte områder. Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan uttale meg om enkeltsaker, sier justisminister Per-Willy Amundsen i et intervju med VG.

– Mendette er jo ingen enkeltsak. Det er et tversnitt av 45 saker som sier noe om hva slags systembelastning norsk politi har på dette området?

– Politidistriktet må svare for sine prioriteringer, men påstanden om at vi ikke har styrket politiet er uriktig, svarer Amundsen.

VGs kartlegging av nedlastningssaker

● VG kartla 45 saker fra internasjonale aksjoner mot barneovergrepforum. 43 kom fra FBI i USA. To kom fra Task Force Argos i Australia.

● I snitt bruker norsk politi 107 dager på å aksjonere i sakene. Oslo politidistrikt drar opp antallet dager særskilt ettersom de har tre saker som fortsatt ligger etter to år.

● Det er falt dom i 17 saker. Gjennomsnittsstraffen er fem måneder. I en sak er det reagert med et forelegg og i en sak er det gitt påtaleunntatelse.

● Ti saker er henlagt.

● Resten av sakene, 16 stykker, er enten fortsatt under etterforskning eller underveis i rettssystemet.

POLITIET VARSLER IKKE

OVERGREPSFORUM: VG avslørte verdens største overgrepforum «Chids Play». Det viste seg å være drevet av politiet i Australia. Det pedofile nettverket ble i elleve måneder driftet av

Norge, Sverige og Danmark får ikke vite om mulige overgripere etter australsk politiaksjon

Av ERLEND OFTE ARNTSEN

I nærmere ett år sørget australsk politi for at verdens største overgrepforum, «Chids Play», tiltrakk seg nedlastere og overgripere – også fra Skandinavia. Men to måneder etter at de avsluttet operasjonen, er hverken norsk eller svensk politi varslet om mulige overgripere.

«Skandinaviske blonde unger er de deiligste», skrev en norsk bru-

ker på overgrepforumet «Chids Play» 25. oktober i fjor.

På dette tidspunktet hadde den australske politigruppen Task Force Argos drevet forumet i 19 dager, etter en nervepirrende politioperasjon i USA. Argos fortsatte å drive forumet i totalt 11 måneder, frem til september i år.

For ikke å avsløre undercoveroperasjonen, delte de selv overgrepshendelser av barn. Mens australsk politi drev forumet vokste det til å bli verdens største overgrepforum.

30 nordmenn

VG vet ikke hvem den norske brukeren på forumet er. Avisen er kun kjent med hva han skrev offentlig i forumet og hans brukernavn.

Men han er ikke alene. VG har tidligere skrevet at minst 30 nordmenn har vært aktive. Dette tallet

er basert på VGs sikring og undersøkelser av den offentlige trafikken på forumet.

«Jeg tenker med dette å starte en tråd om hvordan man kommer i dialog med barn på nett,» skrev en annen norsk bruker i fjor, før han selv foreslår at man kan «late som om man er på deres alder», eller at man har samme interesser som dem: Markus & Martinus, Justin Bieber eller Skam.

Til tross for den norskspråklige dokumentasjonen, sier Task Force Argos de ikke har funnet nordmenn på forumet, ifølge en pressemelding fra Kripos.

Overfor VG har Argos bekreftet at de har sendt ut informasjon til samarbeidspartnere etter aksjonen, men da åpenbart ikke til Norge.

Argos ønsker for øvrig ikke å sva-

re på VGs spørsmål.

I en pressemelding 7. november ba Kripos om at VG skulle fremlegge den dokumentasjonen mediehuset måtte ha om norske brukere på «Chids Play», ettersom australsk politi hevder de ikke kunne finne noen nordmenn på forumet.

– Den informasjonen vi i VG får av kilder eller skaffer gjennom vårt journalistiske arbeid, skal brukes i sakene våre. Vi gir ikke fra oss informasjonen til hverken myndigheter eller politiet og dette er helt avgjørende viktig for å ivareta vår uavhengighet. VGs rolle er ikke å drive straffeforfølgning, det er å lage journalistikk, sier nyhetsredaktør Tora Bakke Håndlykken i VG.

– Men burde ikke alle, også mediehus, bidra i kampen mot poten-

sielle overgripere med alle mulige midler?

– I helt spesielle tilfeller kan vi vurdere dette annerledes. Det har vi også gjort i arbeidet med denne saken, da vi fant opplysninger om pågående overgrep mot et barn i Norge. Da valgte vi å varsle norsk politi, som senere gikk til pågrep av den antatte gjerningsmannen, svarer Håndlykken.

Hun viser til en konkret sak der en mann på Vestlandet skrotet av pågående overgrep. Han ble identifisert av VG i desember 2016, hvor på lokalt politi ble varslet og mannen senere arrestert.

I forbindelse med denne saken var VG i januar i år i kontakt med Kripos om «Chids Play».

– Kripos kunne sikret

Nyhetsredaktøren viser til at VG kun sitter på informasjon fra overgrepforumet som var offentlig tilgjengelig mens australsk politi driftet det.

– Så mener jeg det er grunn til å stille spørsmål ved hvorfor Kripos

ARGOS: Jon Rouse, leder av spesialistgruppen Task Force Argos, til høyre. Paul Griffiths, etterforsker, til venstre. Enheten ligger i Brisbane i Australia og sorterer under Queensland Police Service. Foto: TORE KRISTIANSEN

NYHETSREDAKTØR: Tora Bakke Håndlykken i VG.

GIR SEG IKKE: KrFs Kjell Ingolf Ropstad mener norske myndigheter må sørge for å finne ut hvem de norske overgriperne er. Foto: NTB SCANPIX

VG 7. oktober i år

Dette er saken

- I 11 måneder drev australsk politi nettstedet «Childs Play», det største overgrepforumet på det mørke nettet.
- Ingen andre undercover-operasjoner mot overgrepssider på det mørke nettet har vart like lenge.
- 3. oktober 2016 ble de to bakmennene for nettstedet arrestert i USA. De ga fra seg passordene som gjorde at australske Task Force Argos kunne overta nettstedet.
- Politiet delte selv overgrepsbilder på nettstedet, som ledd i undercover-operasjonen.
- Januar 2017 avdekket VG at nettstedet lå lagret på en server i Sydney. Slik oppdaget VG politioperasjonen.
- 13. september 2017 stengte Task Force Argos nettstedet.

POLITIKERE KRITISKE TIL MANGLENDE INFORMASJON

KrFs justispolitiske talsperson, Kjell Ingolf Ropstad, mener at norske myndigheter ikke kan slå seg til ro med svaret fra Task Force Argos.

– Når vi vet at det er norske overgripere som har vært på forumet er det viktig at vi gjør så godt vi kan for å finne dem. Derfor utfordrer jeg justisministeren til å ta kontakt med den australske justisministeren for å opprette en dialog om hva som kan gjøres, sier Ropstad. SVs justistalsmann Petter Eide er heller ikke fornøyd.

– Det er vanskelig å spekulere i hvorfor australsk politi ikke har funnet det samme som VG, hvis det er så lett tilgjengelig. Men det betyr at vi er nødt til å stille noen spørsmålstegn ved grundigheten til australsk politis undersøkelser, og Kripos bør ikke se seg fornøyd med svaret fra Australia. De bør ta en ny henvendelse og be dem lete grundigere, sier Eide til VG.

Per-Willy Amundsen (Frp), justisminister, ser ingen grunn til personlig å involvere seg i saken.

– Dette er påtalemyndighetens ansvar. Det er de som bør rette en henvendelse til Australia dersom de ser et faglig grunnlag for det, skriver han til VG.

ikke selv sikret seg dette materialet i januar i år, da vi først var i kontakt med dem om forumet. Da lå informasjonen tilgjengelig for dem, på samme måte som den gjorde for VG, sier Håndlykken.

Private meldinger, passord, e-postadresser og annen informasjon som ikke var offentlig og som i de fleste tilfeller er avgjørende for å kunne identifisere en person bak et brukernavn, er det kun australsk politi selv som har.

Ida Dahl Nilssen, kommunikasjons sjef i Kripos, svarer slik:

«For alt dere og vi vet kan dette også være saker og personer politiet allerede kjenner til og som inngår i en etterforskning. Uten tilgang til det mye omtalte materialet, blir spørsmålet stående ubesvart. For øvrig stusser jeg over premisset i nyhetsredaktørens spørsmål idet VG neppe har innsikt i hvilke sakskompleks eller forum norsk politi i stort, eller Kripos spesielt, det siste året har etterforsket, undersøkt og fortsatt jobber med.»

«Svensk kille här! Interesserad av flickor 5-13! Vill träffa någon med en dotter i den ålders gruppen!», skrev en annen svensk bruker på «Childs Play» 13. mars i år.

«Svensk pedo här. Älskar de små flickorna (...). Önskar jag hadde någon kontakt som kan erbjuda något. :-),» skrev en annen svenske et par uker senere.

Sverige: Ikke fått info

VG har rettet spørsmål til Rikskriminalpolisen i Sverige om de har mottatt informasjon om svenske brukere fra Task Force Argos, som lokalt politi kan straffe forfølge.

Svaret til svensk politi er nei, mer enn ett år etter australsk politi begynte å drifte forumet og mer enn to måneder etter at undercoveroperasjonen ble avsluttet.

– Vi har ikke fått informasjon om at det har forekommet svensker på «Childs Play», foreløpig, skriver Angelica Vallgren, pressesekretær i svensk politi, i en e-post.

Hun forklarer at det i noen tilfeller kan drøye lenge før de får informasjon fra operasjoner i andre land.

– Vi pleier ikke å etterspørre informasjon, ettersom rutine er at man deler overskuddsinformasjon til andre land når dette er mulig. Men i dette tilfellet ser vi i e-post fra Verdens Gang at det ser ut til å være svensker og vi vil derfor kontakte Australia, skriver Vallgren.

Danmark: Tause

«Jeg søger ligesindede fra Danmark. Jeg er 29 år og håber selv at få barn på et tidspunkt. Jeg er tiltrukket av både små piger og kvinner», skrev en dansk bruker på «Childs Play» 28. januar i år.

En annen som omtaler seg som «dansk pedo» er interessert i gutter ned til fire år, mens en tredje forteller om opptak av jenter som leker med dildoer.

Til forskjell fra norsk og svensk politi, så vil ikke det danske Rigs-politiet kommentere saken.

australsk politi. Foto: KRISTER SØRBØ